

Gorenjski Glas

ČETRTEK, 30. APRILA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 35, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Zajetno sproščanje ukrepov

Poslanci so potrdili drugi protikoronski zakonski paket. Odprte so lahko knjižnice, galerije, muzeji, na voljo je nepremičninsko posredovanje, dimnikarske storitve. V ponedeljek bodo lahko odprli cerkve, terase gostinskih lokalov ... Ponovno odvzet bris na SARS-CoV-2 pri stanovalki radovljiškega Doma dr. Janka Benedika je bil negativen.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Radovljica – V Sloveniji so v torek potrdili deset novih primerov okužbe s covidom-19, od tega nobene na Gorenjskem. Hospitaliziranih bolnikov je 73, od tega 25 na intenzivni terapiji. Trije so umrli, od začetka epidemije 89. Tudi na praznični ponedeljek je bilo le malo pozitivnih, šest, od tega eden v jeseniški občini. Poslanci državnega zbora so v torek potrdili drugi protikoronski zakonski paket, ki

je namenjen predvsem zagotavljanju likvidnosti gospodarstva. Potrdili so tudi popravke prvega protikoronskega zakona, s katerimi se bo skupno število upravičencev do solidarnostnih dodatkov zaradi epidemije povečalo za okrog dvesto tisoč. V petek, 24. aprila, zvečer je bil potrjen bris na SARS-CoV-2 pri stanovalki Doma dr. Janka Benedika. Iz epidemioloških razlogov so jo prepeljali na Kliniko Golnik, čeprav bolnišnične oskrbe ni potrebovala. »V nedeljo, 26.

aprila, so jo na Golniku ponovno testirali, test je bil že negativen. Domneva se, da je bila okužba že v zaključni fazi in je bil kontrolni test zato relativno hitro negativen. Možno bi bilo, da se je stanovalka že pred več tedni okužila od asimptomatske osebe, ki je v času sedanjega testiranja že negativna,« so sporočili koordinatori za izvajanje zdravstvene dejavnosti in zdravstvene nege v socialnovarstvenih zavodih za Zgornjo Gorenjsko.

► 2. stran

Večina splošnih knjižnic bo za uporabnike odprta v ponedeljek, 4. maja, saj morajo predhodno pripraviti ukrepe in organizirati delo tako, da bodo zaščitili uporabnike in zaposlene. O odpiranju bodo knjižnice svoje uporabnike sproti obveščale. / Foto: Gorazd Kavčič

Drugačen prvi maj, praznik dela

Pred nami so prvomajski prazniki, ki jih bomo letos zaradi epidemije praznovali drugače, brez udeležbe ob kresovih in na množičnih shodih.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Po sedmih tednih, odkar je bila v naši državi razglašena epidemija, se zdaj sicer kaže upad okužb s koronavirusom, vendar še naprej veljajo omejitveni ukrepi za preprečitev širjenja okužb. Mednje sodi tudi socialna distanca, tako se moramo še naprej izogibati druženju v večjih skupinah. Množični shodi, kakršnih smo bili minula leta vajeni ob prvomajskih praznikih, so tako letos odpovedani. To velja tudi za tradicionalna gorenjska prizorišča, kjer se je ob prazniku dela vselej zbralo veliko ljudi.

Foto: Gorazd Kavčič

► 2. stran Sv. Jošt nad Kranjem, množično prvomajsko prizorišče, zdaj obiskujejo posamični pohodniki.

Bodo predor gradili zasavski rudarji

Turški izvajalec Cengiz Insaat je na Hrušico že pripeljal gradbeno mehanizacijo in še ta teden naj bi začeli predkop druge cevi predora Karavanke. Turških delavcev zaradi pandemije še ni v Sloveniji, za zdaj bodo delali delavci iz Slovenije. Dela se nadaljujejo tudi na avstrijski strani.

► 4. stran

Bralkam in bralcem Gorenjskega glasa
voščimo za prvi maj,
mednarodni praznik dela.

Gorenjski Glas

Aktualne novice o koronavirusu na
www.gorenjskiglas.si

AKTUALNO

Delavci v času koronavirusa

Sedanja epidemija koronavirusa je močno spremenila tudi svet dela. Kaj to pomeni za prihodnost, koliko delovnih mest bomo ohranili, je na obzoru socialna kriza, so vprašanja, ki se porajajo pred praznikom dela.

3

GORENJSKA

Velik upad naročil

Marca se je prodaja avtomobilov zmanjšala za osemdeset odstotkov, večina evropskih proizvajalcev je zaprla proizvodne obrate. To se odraža pri dobaviteljnih sestavnih delov, tudi pri Sumidi Slovenija, kjer so bili prisiljeni odpustiti devetnajst sodelavcev.

5

GG+

Bilo je nekoč od Zminca do Gabrka

Knjiga Marice Mrak Bo že kok, še zmeri je blo kok se bere, kot je zapisano v naslovu. Včasih nas le drobni zapisi ali anekdote popeljejo v čas, ki so ga še ne tako dolgo tega živeli v spodnjem delu Poljanske doline.

15

ZADNJA

V stari šoli po novem starejši

V stari šoli v Gorenji vasi naj bi po obnovi uredili prostore za izvajanje dnevnega varstva in začasno namestitve starejših. Pri obnovi računajo tudi na denar ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

24

VREME

Danes čez dan se bo od zahoda pooblačilo. Jutri, v soboto in nedeljo bo spremenljivo oblačno s krajevnimi plohami.

7/16 °C

jutri: spremenljivo oblačno

Budnica na radiu in televiziji

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Jutri, v petek, 1. maja, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, RTV Slovenija in Zveza slovenskih godb vabijo godbenike, druge glasbenike in ljubitelje glasbe, da tudi v letos za prvi maj skupaj prebudijo Slovenijo. Ker izredne razmere zaradi epidemije klasičnih budnic po številnih krajih Slovenije ne dopuščajo, bo budnica tokrat zadonela nekoliko drugače. Potekala bo v sodelovanju s programi Radia Slovenija in Televizija Slovenija, kjer bodo vrteli godbeno glasbo.

Ob 5. uri bo na Prvem programu Radia Slovenija godbenike in vse poslušalce nagovoril Boris Selko, predsednik Zveze slovenskih godb, uro kasneje bo na frekvencah Vala 202 zadonela izbrana glasba, ki jo bodo na posnetkih, nastalih v karanteni, izvajali Godba Medvode, Papirniški pihalni

orkester Vevče in Godba Cerknica. Pri tem organizatorji budnice z radijskih valov vabijo vse glasbenike, da vzamejo v roke svoje instrumente, odprejo okna, stopijo na balkon ali dvorišče, naravnajo radijske sprejemnike na močnejšo jakost in se pridružijo glasbi z radijskih valov. Ob 6.40 bo budnica zadonela tudi na programu TV Slovenija 1, kjer bosta na sporedu skladbi, posneti na delavnici Musica creativa 2015 v organizaciji JSKD. Posebno pozornost so godbeni glasbi namenili tudi ustvarjalci oddaje Slovenski pozdrav na TV Slovenija 1, ki bo na sporedu v petek ob 20. uri. V oddaji bodo gledalci lahko prisluhnili posnetkom iz karantene, ki so jih naredili Policijski orkester, Laška pihalna godba, Godba Medvode, Pihalni orkester Železarjev Ravne, Mestni pihalni orkester Kranj, Godba Cerknica in Papirniški pihalni orkester Vevče.

Drugačen prvi maj, praznik dela

1. stran

Sv. Jošt, Križna gora, Javorniški Rovt, Kamniška Bistrica ... bodo ostali brez praznične množice. Prvi maj, mednarodni praznik dela, pa bomo praznovali povsem drugače kot doslej.

Prvomajske budnice pihalnih godb, ki so na praznik dela že zarana igrane v čast prvemu maju, bo letos nadomestila radijska budnica, ob tem pa pozivajo ljudi, večje igranja instrumentov, naj se praznični muziki pridružijo na domačih balkonih. Druženje s prijatelji, znanci, sodelavci in obisk

velikih prireditev na prostem pa bo letos nadomestilo praznovanje doma v družinskem krogu. V znak spoštovanja (državnega) praznika lahko izobesimo zastavo, v počastitev tradicije in podpori delavskih pravic si tudi v domačem krogu lahko pripnemo rdeč nagelj. Duh delavskega praznika pa se nas lahko dotakne s spremljanjem medijev in družbenih omrežij, kjer nas bodo s prazničnimi mislimi nagovarjali sindikati. Spremljalo pa nas bo tudi upanje na sprostitev omejitvenih ukrepov, ki jih v mesecu maju obeta vlada.

Prvomajska budnica letos iz zvočnikov

Lesce, Jesenice – Ker tradicionalne prvomajske budnice letos ne bo moč izvesti, jo bo Krajevna skupnost Lesce prilagodila razmeram. Gasilska vozila se bodo 1. maja med 6. in 9. uro vozila po ulicah v krajevni skupnosti in posneto budnico Pihalnega orkestra Lesce predvajala po zvočnikih. Podobno bo na Jesenicah, kjer bo Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora budnico na vseh običajnih lokacijah prav tako predvajal iz zvočnikov gasilskega kombija.

Zajetno sproščanje ukrepov

1. stran

»V radovljiškem domu starejših so bili izvedeni vsi vnaprej dogovorjeni ukrepi: izolirani in testirani so bili vsi stanovanjci, ki so bili v stiku z obolelo. Vsi testi so bili negativni. Ti stanovanjci bodo ponovno testirani v soboto, 2. maja. Stanovanjci še naprej ostajajo v izolaciji, ne kažejo znakov okužbe. Testirani so bili vsi zaposleni, vsi so bili negativni. Izvor okužbe tako ostaja nepojasnen,« so pojasnili koordinatorji za Zgornjo Gorenjsko (regionalna epidemiologinja na NIJZ doc. dr. Irena Grmek Košnik, spec. družinske medicine Maja Robič, spec. interne medicine Joško Fajdiga in Jana Lavtižar, mag. zdr. nege).

Izkazalo se je dobro sodelovanje na primarni ravni in sodelovanje s koordinacijsko skupino ter pristojnimi za področje obvladovanja SARS-CoV-2, pa je poudaril Alen Gril, direktor Doma dr. Janka Benedika. »V domu dosledno izvajamo preventivne ukrepe. Stanovalcem je omogočeno gibanje samo znotraj oddelka, na katerem bivajo. Omogočimo jim dopoldansko tridesetminutno druženje ob kavici ob upoštevanju medsebojne razdalje. Običajno se na tem druženju dobijo štiri stanovanjci. Delovne terapevtke in fizioterapevtke aktivnosti izvajajo individualno. Veliko zadovoljstvo stanovalcem pomeni sprehod po svežem zraku, ki ga opravimo ob dopoldnevih v spremstvu zaposlenih; ob tem vsi nosimo

»Želimo poudariti, da so stanovanjci pri nas na varnem in da so njihovi svojci lahko mirni in brez skrbi,« je poudaril direktor Doma dr. Janka Benedika v Radovljici. / Foto: Gorazd Kavčič

zaščitne maske. Stanovanjci se počutijo dobro, novih respiratornih obolenj ne beležimo.« Direktor doma je dodal, da se trudijo po svojih najboljših močeh in natančno izvajajo vse predpisane protokole. »Zaposleni strogo izvajajo pristop samoizolacije. Stanovalcem omogočamo kakovostno bivanje tudi v času epidemije. Pri nas so na varnem, njihovi svojci so lahko mirni in brez skrbi. Tako Dom dr. Janka Benedika ostaja med tistimi domovi, kjer ni prisotna okužba,« je zagotovil direktor Alen Gril in pohvalil prizadevnost zaposlenih.

Rahljanje ukrepov

Že so lahko odprte knjižnice, galerije in muzeji, dovoljena je prisotnost spremljevalca pri porodu pa tudi nepremičninsko posredovanje in dimnikarske storitve. Od ponedeljka, 4. maja, bo ponovno dovoljena strežba, sicer izključno na prostem na terasah in vrtovih gostinskih lokalov, pa izdelava

in popravila na področju tekstilne, obutvene in usnjarske dejavnosti ter izdelava ključev. Odprla se bodo lahko urarstva, zlatarstva, fotokopirnice, fotografska dejavnost. Odprle se bodo lahko prodajalne do velikosti štiri kvadratnih metrov prodajnega prostora (z izjemo prodajaln v trgovskih centrih), saloni za nego psov in mačk ter drugih živali. Delati bodo lahko začeli frizerski in kozmetični saloni in druge storitve na področju dejavnosti higienske nege, kot sta masaža in pedikura. Dejavnosti, kot so savne, kopele, velnes, tetoviranje in drugi podobni postopki, zaradi večje možnosti okužbe še ostajajo zaprte.

Ministrica za izobraževanje Simona Kustec je povedala, da je najbližji možen datum odprtja vrtcev in šol 11. maj. Vlada je na večerajšnji večerni seji razpravljala tudi o prepovedi omejitve gibanja, sklepi do zaključka redakcije še niso bili znani.

Starejši od 65 let v trgovino brez dokumenta

Vlada je odpravila določbo, s katero so morali starejši od 65 let v prodajalnah svojo starost dokazovati z osebnim dokumentom. Zaradi ranljive skupine potrošnikov, kot so starejši, invalidi, nosečnice, tudi ni več dovoljen obisk prodajaln zgolj v določenih urah, ostaja le priporočilo, naj prodajalno obiščejo med 8. in 10. uro. Prodajalne z živili vključno s prodajo kmetijskih pridelkov na kmetiji bodo izjemoma lahko odprte v nedeljo, 3. maja, od 8. do 13. ure.

Slovenski škofje bodo izdali posebna navodila

Slovenski škofje bodo v ponedeljek, 4. maja, ponovno odprli cerkve za udeležbo vernikov pri svetih mašah in drugih bogoslužjih. Pogoji za udeležbo vernikov pri sveti maši bodo razkuževanje rok pred vstopom v cerkev ter obvezna nošnja mask. V ta namen bodo škofje izdali posebna navodila, v katerih bodo zapisana določila za prejem zakramentov. Navodilo bo javno objavljeno v četrtek, 30. aprila.

Minister za notranje zadeve Aleš Hojs pa je komentiral odločitev Avstrije, da še za pol leta podaljša nadzor na meji s Slovenijo. Kot je poročal STA, je minister poudaril prepričanje, da Avstrija tega ne počne zaradi nezaupanja do Slovenije, temveč gre bolj za demonstracijo samostojnosti.

Prestavili vpis v srednje šole

Na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport so pripravili nova rokovnika za prijavo in vpis v srednje šole in dijaške domove za prihodnje šolsko leto. Rok za prijavo so prestavili na 11. maj.

MATEJA RANT

Ljubljana – Na ministrstvu za izobraževanje so že kmalu po zaprtju izobraževalnih ustanov osnovne in srednje šole obvestili, da bodo rok za prijavo za vpis kandidatov v srednje šole in dijaške domove v prihodnjem šolskem letu, ki je bil prvotno določen za 2. april, prestavili in naknadno določili nov rok. Na spletni strani ministrstva so tako pretekli teden objavili nova rokovnika, iz katerih izhaja, da je rok za prijavo za vpis v srednješolske programe in dijaške domove 11. maj.

Do tega datuma morajo vsi kandidati, ki se želijo

prihodnje šolsko leto izobraževati v srednji šoli oziroma bivati v dijaškem domu, oddati prijavnico, med njimi tudi tisti, ki se šolajo na domu, in tudi tisti kandidati, ki še niso opravljali preizkusov nadarjenosti na srednjih šolah, kjer je to navedeno kot posebni vpisni pogoji, so pojasnili na ministrstvu. Prijavnica je na voljo na spletni strani e-uprave, na naslovu: <https://e-uprava.gov.si/podrocja/vloge/vloga.html?id=2192> (za vpis v srednje šole) in <https://e-uprava.gov.si/podrocja/vloge/vloga.html?id=523> (za vpis v dijaške domove). Ob tem so poudarili, da na prijavnici za vpis v srednje

šole ni potreben podpis in žig ravnatelja osnovne šole. Srednje šole bodo preizkuse nadarjenosti izvajale v tednu od 1. do 6. junija, o natančnih razporeditvah bodo kandidati obveščeni s strani srednjih šol, so še pojasnili na ministrstvu in dodali, da bodo kandidate o uspehu na preizkusih obvestili najkasneje do 10. junija. »Če kandidat ne bo opravil preizkusa nadarjenosti, bo imel še dovolj časa, da svojo prijavo za vpis prenese na drugo izbrano šolo,« so ob tem poudarili in dodali, da je rok za prenos prijave do 16. junija. Do tega datuma bo potekal tudi prenos prijave za vpis v dijaški dom.

V primeru, da se bodo kandidati prijavi v izobraževalni program oziroma dijaški dom, kjer bo predvidena omejitev vpisa, jih bodo o tem obvestili 26. junija popoldan za vpis v srednje šole oziroma do 30. junija za vpis v dijaške domove. Takrat bodo na spletnih straneh ministrstva objavili tudi seznam srednjih šol oziroma dijaških domov, ki bodo omejili vpis. Vpis v srednje šole in dijaške domove bo potekal v tednu od 30. junija do 6. julija, o natančnejši razporeditvi vpisov bodo kandidate obvestile posamezne šole oziroma dijaški domovi.

Delavci v času koronavirusa

Sedanja epidemija je močno spremenila tudi svet dela. Kaj to pomeni za prihodnost, koliko delovnih mest bomo ohranili, je na obzorju socialna kriza, so vprašanja, ki se porajajo pred praznikom dela.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Še lani v tem času nam je po podatkih statističnega urada šlo zelo dobro: stopnja brezposelnosti je bila zgolj štiriodstotna, delovno aktivnih je bilo 900 tisoč prebivalcev, od tega dobra desetina samozaposlenih. S pojavom epidemije novega koronavirusa se je marsikaj spremenilo in napovedi niso obetavne: že letos naj bi bilo brezposelnih več, zaradi omejitve gibanja se zmanjšujejo dnevne migracije, zlasti negotov pa je položaj zaposlenih v sosednjih državah. Višji je delež zaposlenih, ki ostajajo doma, veliko ljudi pa je tudi na čakanju ali pa so podjetja celo začela odpuščati. Po statističnih podatkih so se pričakovanja v zvezi z zaposlitvijo močno poslabšala: zmanjšanja pričakujejo v 45 odstotkih podjetij predelovalnih dejavnosti, 24 odstotkov v podjetjih trgovine na drobno, v 39 odstotkih podjetij s storitvenimi dejavnostmi in 20 odstotkih podjetij v gradbeništvu.

Zaradi epidemije so zastale cele dejavnosti, spet druge pa ljudje delajo na najvišji stopnji obremenitve. Zdajšnje razmere delavcem povzročajo nove izzive. Na dve največji sindikalni organizaciji na Gorenjskem smo naslovili vprašanje, s kakšnimi težavami se ljudje obračajo na sindikat v okoliščinah, ko so mnogi na čakanju, ko jih veliko še dela, ne da bi delodajalci ustrezno poskrbeli za njihovo zaščito, ko se nekaterim obeta tudi (trajna) izguba dela ...

Matej Jemec, sekretar Območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Slovenije za Gorenjsko ZSSS, pravi, da vprašanj na sindikalno centralo ni veliko, kar očitno kaže, da ljudem marsikaj bolj jasno je v njihovi delovni okoljih. Sicer pa pomagajo svojemu članstvu (saj to financira sindikalna organizacija s članarino), s prvim neplačanim nasvetom pa tudi nečlanom. »Tako delavce sedaj zanima, ali so dobili zakonito odpoved, ali je zakonito, da se jim je znižala plača, ter koliko bodo plačani dodatno, če delajo med krizo. Kjer imamo sindikat, ni veliko kršitev. Kjer ga ni, pa prihaja tudi do hudih zlorab. Tako nekateri delodajalci izkoriščajo krizo, da se znebijo določenih delavcev. Tudi sindikalistov. Tako sta v medijih odmevala primera iz Lidla ter komunale Prodnik (v Domžalah). V zvezi z varnostjo bi

Sindikati želijo zaščititi delavce tudi v koronakrizi. Slika je simbolična, posneta ob lanskem prvomajskem srečanju na Križni gori.

poudaril, da nekateri delodajalci z gledno upoštevajo varnostne ukrepe, nekateri pa le dajo obvestilo na oglasno desko, kjer piše, da si morajo delavci umivati roke dvakrat na izmeno in se držati narazen. In to naj bi bilo dovolj za upoštevanje varnosti! Menim, da je država načrtno pustila, da proizvodnja teče nemoteno naprej, četudi ne delajo nujnih izdelkov in četudi praktično ni poskrbljeno za varnost. Namreč ne poznam nobenega podjetja, ki bi moralo zaustaviti proizvodnjo, čeprav so imeli kot varnostne ukrepe le takšno banalno obvestilo na oglasni deski, ki ga omenjam. V takih primerih ni druge rešitve, kot da se ljudje organizirajo v sindikat in s skupnimi močmi ter preko sindikalnih akcij (mediji, peticije ...) dosežejo spoštovanje varnosti in da delodajalec spoštuje zakonodajo glede pravic delavcev. To jim jaz svetujem. Sicer imamo nekatere res dobre inšpektorje za delo, ampak če vlada izda takšne odredbe, ki so praktično neuporabne, da se kaznuje delodajalec, ki ne spoštuje varnosti in zdravja delavcev v zvezi s koronavirusom, potem se ne da veliko narediti preko pravnih vzvodov.«

Kako varna je zaposlitev v prihodnje

Nežka Bozovičar, predsednica Sveta gorenjskih sindikatov, pa ima takšne izkušnje: »Lahko rečem, da je bilo v začetni fazi pri delavcih, še posebej tistih, ki so kljub epidemiji redno odhajali na delo, prisotnega več strahu pred možnostjo okužbe. Številni so menili, da je za njihovo zdravje preslabo poskrbljeno, strah jih je bilo tesnejših stikov na delovnem mestu. Ker pa

epidemija traja že drugi mesec, konca pa še ni videti, se številni že sprašujejo, kako varna je njihova zaposlitev v prihodnosti. Precej delavcev je na čakanju na delo doma, nekateri so koristili tudi letne dopuste. Te delavce je sedaj strah, kaj bo, ko se vrnejo na delo, strah jih je morebitnih odpuščanj in si dejansko želijo čim prej vrniti se nazaj na delo. V Svetu gorenjskih sindikatov smo v obdobju po razglasitvi epidemije delavcem pojasnjevali, katere oblike odsotnosti so dopustne glede na okoliščine pri posameznem delavcu, kakšne obveznosti ima delodajalec z vidika zagotavljanja zdravih in varnih delovnih razmer, opozarjali delodajalce, kjer niso bili izvedeni potrebni ukrepi, da se zaščiti zdravje delavcev, da se jim zagotovijo zadostne količine mask, rokavic, razkužil in drugih zaščitnih sredstev, predlagali, da se iz delovnega procesa umaknejo ranljivejše skupine zaposlenih, preverjali pravilnost izvedbe začasnega čakanja na delo, odgovarjali in pojasnjevali vprašanja v zvezi z nadomestilom plače ob različnih oblikah odsotnosti, preučevali načrtovane in že pripravljene ukrepe države ... Po uveljavitvi prvega protikoronskega zakona smo predvsem delavcem pa tudi nekaterim delodajalcem pojasnjevali, kako je s kriznim dodatkom, oprostitev plačila prispevkov, letnimi dopusti med čakanjem na delo doma in podobno. Odpovedi večjemu številu delavcev za zdaj še nismo zabeležili, se pa v nekaterih podjetjih že pojavljajo ali napovedujejo posamezna odpuščanja.«

Učinki ukrepov

Sogovornika smo vprašali tudi o učinku vladnih

ukrepov za pomoč gospodarstvu in prebivalstvu na položaj delavcev. Matej Jemec pozdravlja smer vladnih ukrepov, torej da se z izdatno pomočjo prebivalcem in podjetjem skuša obdržati standard delavcev in da se ohrani pri življenju podjetja. Kritičen pa je do tega, da sindikate ignorirajo pri sprejemanju teh ukrepov, da se je v pripravi teh dokumentov upoštevalo veliko delodajalskih predlogov, delavskih pa ne, da je veliko ljudi izpadlo iz sistema prejetja pomoči (prekarni delavci, honorarci, mnogi espejevci ne bodo mogli izpolniti pogojev za pomoč države) in se je bati, da bo to vodilo v razmere, ko bodo bogati še bogatejši, revni pa še revnejši. In proti temu se je treba z vsemi silami boriti, je prepričan. Nežka Bozovičar pravi, da po podatkih, ki jih imajo, skoraj v vsakem podjetju izvajajo ukrepe, ki jih je država ponudila v pomoč gospodarstvu: »V nekaterih podjetjih že imajo težave z likvidnostjo in jim čakanje na povračilo nadomestil plač za zaposlene s strani države predstavlja oviro. Nekatera podjetja že čutijo tudi pomanjkanje naročil. Na drugi strani pa se nekatera podjetja srečujejo tudi s povečanim obsegom dela in popolnoma zapolnjenimi kapacitetami. Kakšen učinek imajo protikoronski ukrepi za delavce, je še prezgodaj reči. Ukrepi države so brez dvoma nujni in dobrodošli in bodo preprečili številna odpuščanja, ki bi se sedaj že vrstila. Koliko delovnih mest bodo dejansko ohranili, pa bomo videli šele v jesenskih mesecih. Upamo, da seveda čim več. Predvsem pa upamo, da se epidemija čim prej umiri in da ljudje ostanejo zdravi.«

k

KOMENTAR
DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Nova stvarnost

V tednih, odkar po vsem svetu pustoši koronavirus, se je naše življenje korenito spremenilo. Ustavljen je bil javni potniški promet, gibanje na javnih površinah je omejeno, življenje lahko poteka zgolj znotraj domače občine. Veliko trgovin je zaprtih, odpovedani so bili dogodki, kulturne institucije so se zaprle, prav tako športne dvorane in igrišča. Vrata so zaprli vrtci in šole, šolanje poteka na daljavo. Spremenilo se je tudi naše delo. Sodobna tehnologija nam omogoča, da lahko mnogi delamo od doma, kar je doslej počela manj kot petina ljudi. Zdaj je takšne prakse občutno več in tudi v prihodnje kaže, da bo pri njej vztrajalo več delodajalcev in zaposlenih, saj prednosti prinaša obojini. Delo je lahko enako učinkovito kot sicer, delavec od doma ni prikrajšan pri plači, pri takem delu odpadejo številni »motilci«, ki spremljajo naš običajen delovni dan, od skrbnejše jutranje nege do prevoza na delo. Res pa nas tako individualno delo oropa socialnih stikov, kot smo jih bili vajeni na klasičnem delovnem mestu, in omaja kolektivni duh.

Mnogi zaposleni so ta čas na čakanju, bodisi zato, ker njihova panoga dela okrnjeno ali pa je povsem zastala, bodisi ker morajo poskrbeti za otroke, ki so prav tako ostali doma, ob tem pa so pristali

tudi na nižje plačilo. Nekateri so delo v tem času tudi izgubili ali pa delajo za nižjo plačo. Vladni interventni ukrepi so sicer poskrbeli, da bodo izplačana nadomestila, a ne vsem in nekatere najbolj ranljive skupine so še naprej izvzete, kar velja zlasti za tiste v prekarnih oblikah dela. Medtem pa zaposleni v zdravstvu, socialnih ustanovah, živilski industriji, trgovinah, komunalni in poštni delavci, policisti in še mnogi drugi delajo na polno in v tem času se še posebej stopnjujejo težave, na katere so opozarjali že pred krizo, zlasti na kadrovsko podhranjenost in nizke plače. Prav tako niso obstala številna proizvodna podjetja, v nekaterih so se zaposleni borili, da bi jim bili zagotovljeni zadostna varnost in zaščita, da ne bi ogrozili svojega in zdravja drugih, in to dosegli šele po intervenciji sindikatov ali inšpekcij.

Vlada je doslej sprejela že dva paketa ukrepov za pomoč gospodarstvu in prebivalstvu. Po več tednih se razmere umirjajo, omejitveni ukrepi se sproščajo, postopoma se nekateri vračajo na delo, spet druge pa skrbi, ali bo njihova začasna odsotnost postala trajna. Poleg osebnih stisk pa vsi skupaj razmišljamo, kako bo družba v prihodnje poravnala račun za vse stroške, nastale v koronakrizi, in kakšna bo naša prihodnja stvarnost: se obeta nova recesija in z njo socialna kriza?

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertalancelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Tudi v Naklem bo možna izposoja koles

Naklo – Občina Naklo je lansko jesen namestila prvo postajo za avtomatizirano izposajo koles v Mladinskem športnem parku v Naklem. Možna bo izposoja šestih koles, od tega sta dve električni. Začetek letošnje izposoje je zaradi epidemije covida-19 prestavljen na čas po vzpostavitvi varnih razmer, je sporočil župan Ivan Meglič. Investicija, vredna nekaj čez 31 tisoč evrov, je bila sofinancirana s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj v projektu LAS – Gorenjska košarica, Hitro s kolesom.

Začetek izposoje koles v Naklem je zaradi epidemije covida-19 prestavljen na čas po vzpostavitvi varnih razmer.

Spet dovoljena uporaba atletskega stadiona

Radovljica – Od srede je – ob strogih pogojih in v omejenem obsegu – spet dovoljena uporaba atletskega stadiona pri osnovni šoli v Radovljici. Do nadaljnjega bo objekt odprt od ponedeljka do petka med 7. in 19. uro, uporabljali pa ga bodo lahko samo tisti, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v občini Radovljica in so seveda brez simptomov okužbe s koronavirusom. Na atletskem stadionu je lahko hkrati največ dvajset uporabnikov, ki morajo športno-rekreacijske dejavnosti individualnega značaja izvajati ob upoštevanju ohranjanja varne razdalje do drugih oseb, so sporočili z radovljiške občinske uprave.

Dobre želje z vsega sveta

Bled – Turizem Bled je na svoji spletni strani www.bled.si pozval ljudi po vsem svetu, ki so že obiskali Bled, naj delijo svoje vtise in spomine. Vsak dan tako prejmejo kopico pošte z vsega sveta – iz Nemčije, Italije, Velike Britanije, Izraela, Indonezije, Avstralije ... »Neki angleški par je zapisal, da je Bled obiskal že 19-krat. Iz Izraela prihaja sporočilo, da bodo rezervirali prvo letalo, ki bo poletelo proti Brniku,« je pojasnila Romana Purkart iz Turizma Bled in dodala, da prav vsi ob tem Blejcem sporočajo, naj se dobro držijo in da se vidijo takoj, ko bo to mogoče.

Pripravljajo se na čas po epidemiji

Bled – Tako Blejski grad kot Festivalna dvorana sta od sredine marca zaprta. V teh dneh so tako praktično brez prihodkov, kljub temu pa ta čas zaposleni poskušajo izkoristiti predvsem za razmislek in snovanje idej, kako naprej, ko bo delo spet možno, poudarjajo na Zavodu za kulturo Bled, ki upravlja omenjena objekta. »Delamo vse, da bomo čas po epidemiji pričakali pripravljeni ter da bosta tako grad kot tudi dvorana urejena in v tehnično v dobrem stanju,« je pojasnil direktor Zavoda za kulturo Matjaž Završnik. Tako po njegovih besedah že nastajajo nove promocijske in tržne aktivnosti, obenem pa prenavljajo stare programe in jim dodajajo nove, čeprav se zavedajo, da bo večino načrtovanih investicij treba zamakniti.

Prvič na seji v času epidemije

Bohinjski občinski svet se je konec prejšnjega tedna sestal na prvi redni seji po razglasitvi epidemije. Svetniki so ocenili dosedanje ukrepe in se pogovarjali o tem, kako pomagati posameznikom in gospodarstvu.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet se je konec prejšnjega tedna sestal na prvi redni seji v času od razglasitve epidemije. Sejo so, da so svetnikom zagotovili dovolj prostora in primerne medsebojne razdalje, namesto v občinski stavbi organizirali v Kulturnem domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici.

Ena od glavnih tem dvanajste redne seje je bila tudi aktualna situacija v zvezi z epidemijo korona virusa ter načini, kako se občina odziva na razmere, povezane z njo. Kot ocenjuje župan Jože Sodja, so se v občini, ki sicer

Bodo drugo cev predora gradili zasavski rudarji

Turški izvajalec Cengiz Insaat je na Hrušico že pripeljal gradbeno mehanizacijo in še ta teden naj bi začeli predkop druge cevi predora Karavanke. Turških delavcev zaradi pandemije še ni v Sloveniji, za zdaj bodo delali delavci iz Slovenije. Dela se nadaljujejo tudi na avstrijski strani.

URŠA PETERNEL

Hrušica – Do konca tega tedna naj bi se začela dela na predkopu druge cevi predora Karavanke. Turški izvajalec Cengiz Insaat je na delovišče na Hrušici pred dnevi že pripeljal gradbeno mehanizacijo in delovno opremo, opravil testiranje specialnih strojev ter jih pripravil na delovanje. Ker je pandemija novega koronavirusa pre-

Avstriji so pred kratkim, potem ko so dela sredi marca popolnoma zaustavili zaradi epidemije, znova začeli izkopna dela.

prečila prihod turških strojnikov v Slovenijo, bodo za zdaj stroje upravljali delavci iz Slovenije, so nam povedali na Darsu, ki je investitor gradnje. Kot so poudarili, so v času pandemije postopki logistično izjemno zahtevni. »Ker turških delavcev očitno še nekaj časa ne bo uspelo napotiti v Slovenijo, smo bili obveščeni, da je izvajalec v fazi dogovarjanja, da bi v nadaljevanju dela opravljali zasavski rudarji. Kdaj pa bi na gradbišče lahko prišli

Foto: Gorazd Kavčič

Delovna oprema je že na delovišču pri predoru, začenjajo se dela na predkopu.

turški delavci, je trenutno zaradi razmer v zvezi z epidemijo novega koronavirusa nemogoče napovedati,« so pojasnili na Darsu.

Doslej so v sklopu projekta na Karavankah opravili pripravljala dela, med drugim so posekali drevesa in odstranili grmičevje, postavili gradbiščno ograjo in uredili začasni plato.

V prvi fazi gradnje bo Cengiz izvedel vsa potrebna gradbena dela v predoru, v naslednji fazi bo na vrsto

Ker Cengiz turških delavcev očitno še ne bo mogel napotiti na delo v Slovenijo, se dogovarjajo, da bi v nadaljevanju dela opravljali zasavski rudarji.

prišla elektro-strojna oprema predora, za kar bo izveden postopek oddaje javnega naročila za izbor izvajalca del za celotno predorsko cev. Poleg samega predora bodo na slovenski strani v dolžini 620 metrov dogradili še avtocesto v štiripasovnico, in sicer med območjem od

predorske cevi do cestninske postaje Hrušica.

Skupna dolžina druge, vzhodne predorske cevi bo znašala slabih osem kilometrov, od tega je slovenska stran do meje z Avstrijo dolga 3,5 kilometra. Strani naj bi po prvotnih načrtih mejo prebili leta 2022.

Seveda bo, ker bo tudi prilivov v proračun manj, potreben kakšen rez pri že načrtovanih investicijah. Prednostno bomo izpeljali vse tiste investicije, ki se zaključujejo in pri katerih imamo zagotovljeno sofinanciranje države, med preostalimi bomo pač morali izbirati,« je na seji povedal župan.

Na vprašanje enega od svetnikov o tem, ali se bo občina za to, da se zaključijo investicije, tudi zadolževala, pa je župan načeloma odgovoril pritrdilno. »Če bo treba, se bomo za nujne zadeve, ki jih je treba izpeljati, morali tudi zadolžiti. V razumni meri, seveda.« Je pa pri tem poudaril, da ne gre prehitro delati načrtov in zaključkov, po drugi strani pa pravi, da želi, da se vsi pristojni začnejo takoj pogovarjati o načinih reševanja krize in o področjih, na katerih lokalna skupnost lahko pomaga tako posameznikom kot podjetjem.

še vedno nima registrirane nobenega okuženega prebivalca, na izredne razmere odzvali hitro in učinkovito. »Ukrepali smo, še preden se je zganila država,« je poudaril župan.

»Seveda bo potreben tudi kakšen rez pri že načrtovanih investicijah. Prednostno bomo izpeljali vse tiste, ki se zaključujejo in pri katerih imamo zagotovljeno sofinanciranje države, med preostalimi bomo pač morali izbirati.«

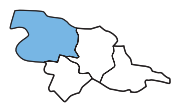
Tako so že konec marca na korespondenčni seji sprejeli odlok o uporabi sredstev proračunske rezerve, s katerim so sprostil štirideset tisoč evrov sredstev za zagotovitev izvajanja ukrepov

za zaježitev in obvladovanje epidemije. Do sredine aprila so jih porabili nekaj več kot 31 tisoč, glavnino prav za nakup zaščitnih sredstev. »V prvih tednih smo se morali zanašati na lastne rezerve,

saj smo od države pomoč dobili šele čez 14 dni. K sreči smo dovolj zgodaj napolnili skladišča, da smo z zaščitnimi sredstvi lahko takoj oskrbeli tako občane kot druge subjekte, od zdravstvenega

doma do trgovin,« je povzel župan Sodja in napovedal, da bo naslednji korak občine pomoč ljudem in podjetjem za čim hitrejšo odpravljanje posledic trenutne krize. V ta namen je že začel oblikovati posebno komisijo, ki bo zagotavljala, da se bodo ukrepi izvajali hitro in v skladu z ugotovljenimi potrebami.

Ob tem je poudaril, da je treba ukrepati premišljeno. »Ta trenutek še ne vemo, kakšen bo scenarij izhoda iz krize. Upamo, da ne bo najbolj črn. Za zdaj vemo, da je rebalans občinskega proračuna neizogiben, pregledali bomo najemnine, zamaknili plačila in občinske ukrepe uskladili z državnimi.

Ne morejo samo čakati države

V Skupnosti Julijske Alpe so minuli četrtek pripravili videokonferenco, na katero so povabili vse turistične ponudnike z območja Julijskih Alp. Govorili so o posledicah, ki jih epidemija prinaša turizmu.

MATEJA RANT

Bled – Skupnost Julijske Alpe združuje 12 slovenskih občin, med njimi sedem gorenjskih, njihove Lokalne turistične organizacije in javni zavod TNP. Zaradi hudih posledic, ki jih epidemija novega koronavirusa prinaša turizmu, so ustanovili skupino za ponovni zagon panoge na tem območju, imenovano Re-set Team, so sporočili po četrtkovi videokonferenci, ki se je je udeležilo 160 ponudnikov s tega območja. Ker se zavedajo, da jih samo čakanje na ukrepe države ne bo rešilo, so sami sprejeli številne ukrepe. Med njimi so skupne usmeritve za ponudnike in občine, skupna kampanja in skupni razvoj.

Skupnost Julijske Alpe je o svojih predlogih za reševanje panoge seznanila ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in ministrstvo za javno upravo ter Slovensko turistično organizacijo, Triglavski narodni park se je obrnil še na ministrstvo za okolje in prostor. Prav tako so ponudnikom gostinskih in turističnih storitev na svojem območju

Gorenjske turistične destinacije, med njimi Bled, v teh dneh samevajo. / Foto: Živa Rant

poslali predloge z usmeritvami, so pojasnili v Skupnosti Julijske Alpe. Tako med drugim predlagajo, da cen ne nižajo, prav tako naj ne odpovedujejo rezervacij, ampak jih predstavljajo. Svetujejo krepitev destinačnega rezervacijskega sistema, Lokalne turistične organizacije pa naj se odpovedo proviziji. Razvojne

agencije bodo podjetjem pomagale pri koriščenju ukrepov vlade. Višina turistične takse, pristojbin in parkirnin se ohrani na lanskem ravni. »Pomembna je skupna kampanja Julijskih Alp, v kateri predstavljamo svoje atribute in prednosti, razmišljamo tudi o skupnem odprtju sezone pohodniške poti Julijana,« so še

sporočili iz Skupnosti Julijske Alpe.

Pripravili so tudi dva scenarija, ki predvidevata različne možne poti izhoda iz krize, obenem pa predvidevata prihodnost razvoja turizma na območju Julijskih Alp. Prvi je »zmerno pesimistični« in predvideva, da se bodo prve nočitve začele junija, ko bodo domači gostje

ustvarili za sedemdeset odstotkov manj nočitev od lanskega leta, tuji pa za devetdeset odstotkov. V obdobju od julija do decembra bi število domačih gostov zraslo za dvajset odstotkov, število tujih pa upadlo za osemdeset odstotkov. »To pomeni, da bi bil upad nočitev na letni ravni 68-odstoten, izgubili bi 4,4 milijona evrov take in 119 milijonov prihodkov v panogi.« Drugi scenarij je »optimistični« in marca in maja predvideva osemdesetodstoten upad nočitev, junija šestdesetodstoten, julija štiridesetodstoten, avgusta petintridesetodstoten, septembra dvajsetodstoten in oktobra petodstoten upad, november in december pa bi bila enaka lanskemu letu. »To pomeni, da bi bil upad nočitev na letni ravni 38-odstoten, izgubili bi 2,5 milijona evrov take, prihodki v panogi pa bi upadli za 66 milijonov evrov.« Lani je bilo sicer na območju skupnosti Julijske Alpe 44.353 turističnih postelj, kar v slovenskem merilu predstavlja 26-odstotni delež. Ustvarili so več kot štiri milijone nočitev, pri čemer je delež prenočitev

tujih gostov 83,8-odstoten, delež prenočitev domačih pa 16,2-odstoten.

Med ključnimi vprašanji, ki so jih navedli ponudniki, je med drugim, kakšna je vloga Slovenske turistične organizacije, kdo je glavni govorec slovenskega turizma in ali bo Slovenija

V Skupnosti Julijske Alpe predlagajo ponudnikom gostinskih in turističnih storitev na svojem območju, da naj cen ne nižajo in da naj ne odpovedujejo rezervacij, ampak jih predstavljajo.

končno dobila ministrstvo za turizem. Obenem tako kot vsa ostala slovenska turistična branža pričakujejo takojšen odgovor, kdaj se bodo začeli sproščati ukrepi, s čimer bi omogočili zagon panoge, kako bo potekal ponoven zagon, kakšni bodo ukrepi ter kateri bodo veljali za stalno in kateri začasno, pa tudi, kaj bo s prireditvami. Kot ugotavljajo, v Sloveniji za razliko od sosednjih trgov ta čas ni nobenih informacij ali scenarijev.

Velik upad naročil

Marca se je prodaja avtomobilov zmanjšala za osemdeset odstotkov, večina evropskih proizvajalcev je zaprla proizvodne obrate. To se odraža pri dobaviteljih sestavnih delov, tudi pri Sumidi Slovenija, kjer so bili prisiljeni odpustiti devetnajst sodelavcev.

URŠA PETERNEL

Blejska Dobrava – V podjetju Sumida Slovenija, ki deluje kot dobavitelj sestavnih delov avtomobilski industriji, zaradi epidemije beležijo upad naročil (glede na plan za leto 2020) in s tem prihodkov že od vključno meseca marca naprej. Po začetnih dobrih mesecih je v marcu prodaja padla za dobrih dvajset odstotkov, v aprilu pa skupno za štirideset odstotkov. Tudi za prihajajoče mesece beležijo odpovedi oziroma zamike naročil. Zato so bili, je povedal direktor Primož Egart, prisiljeni odpustiti 19 sodelavcev. Od skupno 448 zaposlenih to predstavlja dobre štiri odstotke.

»Za ukrep čakanja na delo se nismo odločili, saj bo padec prodaje dolgotrajnejši in ker ne bomo zadostili

Direktor Sumide Slovenija Primož Egart

pogojem iz prvega zakona o interventnih ukrepih, kjer bi morali naši prihodki v prvem polletju pasti za več kot dvajset odstotkov v primerjavi z letom 2019, če bi želeli izkoristiti možnost pridobitve državne pomoči,« je pojasnil Egart in dodal, da z zanimanjem spremljajo sprejemanje tretjega paketa

intervencijskih ukrepov, ki naj bi ta sporni pogoj omilil.

Kakšno pa je sicer stanje na področju avtomobilske industrije, kakšni so obeti za prihodnje? Egart je povedal, da so že pred epidemijo čutili ohlajanje, predvsem zaradi globalnih trgovinskih vojn med ZDA in Kitajsko in zaradi problemov z emisijami.

»Prodaja avtomobilov se je v prvih dveh mesecih leta 2020 zmanjšala za 7,4 odstotka, marca pa za osemdeset odstotkov. Epidemija je še dodatno poslabšala

Ne glede na vse probleme so v podjetju zadovoljni, da so še brez primera okužbe s koronavirusom in da so se na vseh ravneh ustrezno odzvali, je dejal direktor.

V podjetju se preusmerjajo v izdelavo sestavnih delov za hibridne oziroma električne avtomobile, ki predstavljajo že štirideset odstotkov prodaje. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

situacijo, saj je večina evropskih proizvajalcev avtomobilov začasno zaprla svoje proizvodne obrate, kar se seveda odraža na prejetih naročilih. Po zadnjih informacijah pa proizvajalci avtomobilov ponovno zaganjajo proizvodnje, kar je pozitivno,« je dodal direktor. Od okrevanja gospodarstva bo odvisno, ali si bodo ljudje lahko privoščili dražje dobrine, kot so avtomobili. »Pričakujemo usmerjeno delovanje

EU in vseh držav članic. Nekaj izkušenj že imamo iz leta 2009. Predvidevamo rast prodaje hibridnih oziroma električnih vozil, saj cilji v zvezi z zmanjšanjem izpustov CO2 ostajajo.«

V Sumidi Slovenija so v zadnjih letih razširili proizvodne zmogljivosti, vlagali v razvoj in tako pridobili več novih izdelkov, ki se uporabljajo v hibridnih oziroma električnih vozilih, in sicer za pretvarjanje napetosti

(tako imenovani DC-DC pretvorniki). »Pri tem gre za nove produkte na hitro rastočem trgu, zato ti izdelki danes predstavljajo že štirideset odstotkov naše prodaje. V nadaljevanju leta načrtujemo še dodatno povečanje proizvodnih kapacitet za te izdelke. Pretekle strateške odločitve nam zagotavljajo, da smo oziroma bomo krizo, ki je oziroma prihaja, lažje prebrodili,« je kljub vsemu optimističen direktor.

Blagneča hiša ni več kulturni spomenik

Seja občinskega sveta Šenčur je tokrat potekala v dvorani kulturnega doma, kjer je dovolj prostora za upoštevanje varnostne razdalje.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Šenčur – Na seji so svetniki v prvi obravnavi potrdili občinska podrobna prostorska načrta (OPPN) za dve kmetijski gospodarstvi. Župan Ciril Kozjek je po seji povedal, da so v občini veseli, da se kmetijska gospodarstva razvijajo in širijo, kar je pomembno zlasti v času vse pomembnejše lokalne samooskrbe. Do druge obravnave pa so svetniki zahtevali še dodatna pojasnila pripravljavca dokumentov. Tokrat so obravnavali tudi zaključni račun proračuna za leto 2019 in ga tudi sprejeli, zadovoljni, ker občina veliko denarja namenja naložbam.

Ena od investicij je tudi v gradnjo Blagneče hiše. Doslej je imela status kulturnega spomenika lokalnega pomena, vendar je občina zaprosila za prenehanje tega statusa, saj želijo ostanke hiše do tal porušiti in jo zgraditi na novo po prvotni pod-

priložnost, da porušijo ostanek hiše, ki še stoji, zaprosijo za spremembo gradbenega dovoljenja in jo ponovno zgradijo po nekdanji podobi. Ob tem jim je spomeniškovarstvena stroka postavila pogoj, da nekatere dragocene ohranjene elemente vgradijo v novogradnjo, in sicer kamnit polkrožen portal z lesenimi vrati in lani odkrito poslikavo ob portalu, ki priča o stari hišni številki. Obdržali naj bi tudi opeko, s katero je pozidano pritličje. »Del kulturne dediščine bomo tako ohranili tudi v novi stavbi,« pravi župan, ki pričakuje, da bodo letos Blagnečo hišo lahko končno spravili pod streho.

Na seji so prejeli tudi sklep o lokacijski preveritvi na območju enote urejanja prostora ŠE-40. Gre za prvi primer lokacijske preveritve od lani sprejetega gradbenega zakona. Občinska uprava pa je svetnike seznanila tudi s tekočim dogajanjem v obci-

Zame ste pravi junaki

Predsednik Borut Pahor je v torek obiskal Dom starejših v Naklem. Spodbudil je stanovalce in zaposlene, da jim gre dobro in da tudi delajo dobro: temeljito in srčno.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – V Domu starejših v Naklem je 49 stanovalcev in 28 zaposlenih. Matej Križanič, direktor Doma starejših občanov Preddvor, ki upravlja tudi enoto Naklo, je ob predsednikovem obisku dejal, da je covid-19 prinesel veliko sprememb v načinu razmišljanja, še boljše povezanost, saj so stanovalci razumeli vse potrebne ukrepe.

V nakelskem domu so imeli konec marca tri obolele s covidom-19 (enega stanovalca in dva sodelavca doma), na začetku aprila so zaznali okužbo pri še enem stanovalcu. Župan Ivan Meglič se je stanovalcem in zaposlenim zahvalil za razumevanje in odgovorno ravnanje, zato da v domu nimajo novih okužb. Civilna zaščita občine Naklo je pravočasno zagotovila zaščitno opremo in tedensko razkužuje skupne domske prostore. Hotel Marinšek je zagotovil sobe za zaposlene, ki so delali z okuženimi; z varno nastanitvijo so zagotovili, da zaposleni okužbe ne bi prenesli na svoje domače.

Predsednik Borut Pahor je stanovalcem dal posebno priznanje za njihovo junaštvo: »Težko se mi vživim v skrbi, deloma tudi v strah, tesnobo, ki jo starejši

Predsednika Boruta Pahorja sta pozdravila župan Ivan Meglič in direktor doma Matej Križanič. Stanovalci so obisk zaradi možnosti dežja spremljali namesto na vrtu v avli doma.

človek doživlja, ko spremlja razvoj dogodkov brez primere okrog sebe.« Zahvalil se je zaposlenim, da so ta legitimna čustva prepoznali in se ustrezno odzvali. Okužbo v domu jim je uspelo omejiti z disciplino, vrsto strogih ukrepov, a tudi z bodrenjem in tolažbo. Kot prvi predsednik, bomo vse to še potrebovali, kajti obstaja velika verjetnost, da doživimo drugi val epidemije, veliko je seveda odvisno od tega, kako hitro bo znanstvenemu svetu uspelo razviti cepivo,

morda zdravilo, kakšna bo prekuženost prebivalstva. Slovenija je v prvem valu epidemije sprejela primerne in sorazmerne ukrepe, je poudaril Pahor, prepričan tudi, da je bilo učenje iz te izkušnje dragoceno na način, da bomo morebiten drugi val uspešneje premagovali.

»Zdravstvena kriza se bo verjetno zavlekla v socialno, gospodarsko in upajmo, da ne še v politično, kar bi samo še poglobilo probleme. Če bomo imeli samo skrbi, to problemov ne bo rešilo.

Slovenci znamo sodelovati, razumemo razsežnost problema, prav je, da razumemo tudi lastno sposobnost reševanja problemov.« Ko bo nevarnost virusa mimo in ko bomo lahko zaživelih novo normalnost, bo predsednik v predsedniški palači gostil stanovalce in zaposlene nakelskega doma. Tako jim je obljubil ob obisku v Naklem. Če je tokrat na harmoniko zaigral domačin Primož Gnidovec, predsednik ob obisku pri njem obljublja še eno glasbeno presenečenje.

Po rušitvi stare Blagneče hiše bodo na tem mestu postavili novogradnjo enakega videza; v ozadju že zgrajen medgeneracijski center. / Foto: Gorazd Kavčič

bi. O tem so svetniki v minulih mesecih veliko razpravljali, o rušitvi so imeli vrsto pomislekov, vendar so z občine dobili pojasnilo, da obstoječe hiše ni mogoče obdržati, ker niso dobili jamstva za varno gradnjo na stenah pritličja. Kot je poseji dejal župan Kozjek, se z Blagnečo hišo ukvarjajo že od leta 2012, vmes so večkrat spremenili gradbeno dovoljenje, zdaj pa je končno jasno, da je v preveč slabem stanju, da bi jo lahko obdržali. S preklicem statusa kulturnega spomenika so dobili

ni. Podpisali so pogodbo z izvajalcem za gradnjo pločnika Srednja vas–Luže, kjer bodo po prvomajskih praznikih začeli dela, prav tako bodo po praznikih nadaljevali gradnjo infrastrukture na jugu občine.

Za naslednjo sejo občinskega sveta, ki naj bi bila maja ali na začetku junija, župan Ciril Kozjek že upa, da bo potekala v običajnih razmerah in že v novih prostorih medgeneracijskega centra v ozadju Blagneče hiše.

Zaradi koronavirusa brez prireditev ob prazniku

Komenda – V Občini Komenda, kjer 15. maja praznujejo občinski praznik, so zaradi epidemije covida-19 odpovedali vse prireditve, vključno s slavnostno sejo občinskega sveta, na kateri so običajno podelili priznanja najboljšim športnikom in priznanja Občine Komenda. Ta bodo podelili, ko bodo razmere to dopuščale.

Kup odpadkov se manjša

Eko patrolja Alpe Adria Green (AAG) je prejšnji teden opozorila na kup odpadkov, ki se je nabiral na dvorišču Komunale Kranj. Kot pojasnjujejo odgovorni, je kup že manjši, saj so približno polovico odpadkov že odpeljali.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Prejšnji teden je tako imenovana Eko patrolja ugotovila, da na dvorišču komunalnega podjetja Komunala Kranj raste kup odpadkov. Kup je bil takrat visok okoli šest metrov in je bil viden tudi s ceste. »AAG bo v okviru svojih možnosti ukrepal, vendar bo zaradi trenutne situacije v državi in hitrosti reševanja podobnih zadev na inšpekcijskih službah ta kup odpadkov tam še kar nekaj časa,« so ob ogledu zapisali v AAG in pojasnili, da ima Slovenija le sežigalnico v Celju, ki zadošča zgolj za lokalne potrebe in večino svojih odpadkov vozi na sežig v tujino. »V AAG nam je to znano, znano pa nam je tudi, da obstaja neformalna raziskovalna skupina za

Kup odpadkov se je v zadnjih dneh že zmanjšal.

upljinjanje organskih materialov, s katero že vrsto let sodeluje tudi AAG,« tudi pravijo v AAG in dodajajo: »Trebba je takoj pristopiti k rešitvi« »začasne deponije« v Kranju in vzporedno takoj začeti pripravljati trajno rešitev za odpadke doma.«

Kot so pojasnili v Komunali Kranj, so kupi odpadkov, ki so vidni na skladiščnem prostoru Komunale Kranj, nenevarna mešanica odpadna embalaža, ki je družbe za ravnanje z odpadno embalažo kljub pogodbam z ministrstvom

ne prevzemajo. Omenjeni prostor je namenjen izključno pretovoru, razvrščanju in začasnemu skladiščenju. Dolgoročno prostorsko rešitev za pretovor odpadkov iščejo skupaj Mestna občina Kranj in druge občine uporabnice Jezersko, Naklo, Preddvor in Šenčur.

»Požarno varnost zagotavljamo v skladu s predpisi,« tudi pravijo v Komunali Kranj in dodajajo, da je problematika odvoza odpadne embalaže tako kot v večini večjih slovenskih komunalnih podjetij tudi v Kranju prioriteta reševanja, so pa sistemske rešitve vezane na ukrepe ministrstva. Odpadno embalažo bi namreč morala prevzemati podjetja za ravnanje z odpadno embalažo (DROE) na podlagi koncesij, ki jih podeli država. Prav tako so pojasnili, da je bila v zadnjih dveh tednih že odpeljana polovica tako zbranih odpadkov, samo na začasno deponijo v Krškem več kot 250 ton. Po prvomajskih praznikih ministrstvo obeta nove rešitve.

Tudi sto evrov prihranka z zamenjavo ponudnika

Država v času koronakrize ne obračunava omrežnine za elektriko, precej pa lahko gospodinjstva prihranijo tudi z menjavo ponudnika električne energije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Agencija za energijo je pred dnevi z izrednim ukrepom spremenila tarifne postavke za obračun omrežnine za gospodinjstva in male poslovne odjemalce. Tem se tako v obdobju od 1. marca do 31. maja ne obračunava tarifna postavka za obračun omrežnine.

Gre za enega od ukrepov za blaženje socialnih in gospodarskih posledic širjenja koronavirusa, ki se bo poznal na nižjih položnicah za oskrbo z električno energijo. Po izračunih Agencije za energijo naj bi povprečno gospodinjstvo, ki je za oskrbo z elektriko plačevalo okoli petdeset evrov na mesec, zaradi znižanja omrežnine plačevala 14 odstotkov nižji znesek,

skupaj z ukrepom vlade, na podlagi katerega gospodinjstva in mali poslovni odjemalci v istem obdobju ne bodo plačevali prispevka za proizvodnjo iz obnovljivih virov energije, pa bo skupni mesečni račun približno

V zadnjih letih se največ gospodinjstev odloča za prehod k družbi GEN-I, ki v tem segmentu obvladuje četrtno trga.

27 odstotkov nižji. Drugače rečeno, v marcu, aprilu in maju bi lahko povprečno gospodinjstvo skupaj prihranilo dobrih štirideset evrov.

Odkar lahko že dobro desetletje gospodinjstva sama izbirajo ponudnika

električne energije, številna nekaj prihranijo tudi z izbiro drugega, cenejšega. Na Agenciji za energijo so v zadnjem poročilu o stanju na trgu z energijo za prvo polovico minulega leta izračunali, da bi odjemalec, ki ga je oskrboval najdražji ponudnik na trgu, v primeru, da bi ga zamenjal z najcenejšim, lahko v tem obdobju prihranil med 102 in 110 evri. V prvi polovici lanskega leta se je sicer za zamenjavo dobavitelja odločilo 25.540 gospodinjstev.

Cene dobave elektrike je mogoče primerjati preko spletnega »primerjalnika« Agencije za energijo, preko katerega lahko uporabniki primerjajo denimo tudi ceno svojega trenutnega ponudnika s ponudbo konkurence ter

različne redne in akcijske cene. Ob primerjavi rednih cenikov sicer najcenejši ponudnik električne energije tako za obdobje znižanih cen zaradi koronavirusa kot sicer trenutno velja GEN-I, sledi Petrol, Elektro energija, Energija plus, E3 in ECE. Ob tem pri Zvezi potrošnikov Slovenije opozarjajo, da naj bodo potrošniki pozorni tudi na morebitne dodatne stroške, vezavo in pogodbeno kazni v primeru predčasne prekinitve pogodbe.

Prav v času epidemije covid-19 so se z različnimi akcijami odzvali tudi ponudniki električne energije. Največji ponudnik GEN-I je tako brez izjeme vsem svojim gospodinjstvom in malim poslovnim odjemalcem za mesece marec, april

Dobavitelja električne energije je v prvi polovici lanskega leta zamenjalo 25.540 gospodinjstev. / Foto: Gorazd Kavčič

in maj znižal za 15 odstotkov. Energija plus je cene znižala za pet odstotkov in pripisala petsto točk v svoj program zvestobe, ECE pa ponuja akcijskih 25 odstotkov popusta za prvih tisoč kupcev, cene pa zagotavljajo do konca leta. Pri Petrolu pa so se odločili strankam ponuditi dvojne točke svojega programa zvestobe.

GEN-I je lani med vsemi dobavitelji prodal največ električne energije končnim odjemalcem in po letu 2017 znova prevzel vodilni položaj z 18-odstotnim deležem na maloprodajnem trgu. Tudi v segmentu dobave električne energije gospodinjstvom odjemalcem ima GEN-I največji tržni delež. Po podatkih

Agencije za energijo (za prvo polletje 2019) obvladuje 24,5 odstotka trga, sledi ECE (združeni Elektro Celje in Elektro Gorenjska) s 17-odstotnim tržnim deležem, sledijo pa E3 (15,4 odstotke), Energija plus,

V prvi polovici lanskega leta bi z menjavo najdražjega ponudnika na trgu z najcenejšim lahko prihranili več kot sto evrov.

Elektro energija (oba po 13,7 odstotka) in Petrol (8,7 odstotka). V zadnjih letih je največ izgubljala Elektro energija, medtem ko največ pridobivata GEN-I in Petrol.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Letošnji praznik dela bomo pričakali v epidemiji. Mnogi pravijo, da je to čas za premislek in priložnost, da zgradimo drugačno prihodnost. Prihodnost, boljše za vse. Ta optimizem je na mestu. Ni pa na mestu naivno pričakovati, da bo do te spremembe prišlo samo od sebe. Da bo ekonomska in politična elita, ki je do sedaj krojila svetovno politiko sebi v prid (in velikokrat na račun malih ljudi), kar naenkrat sprevidela, da tako ne gre več. Da bo sprevidela, da konstantno hlastanje za dobičkom in s tem povezano uničevanje narave in izkoriščanje delavcev ni vzdržno. Da ni vzdržno igranje geopolitičnih igranic med velesilami in lokalnimi centri moči, ki proizvajajo na milijone beguncev. Ne, seveda ne bo prišlo do sprememb, če se istim ljudem puščajo vajeti v rokah. Namreč, njih epidemija ne bo bistveno prizadela. Ker bo epidemiji sledila še gospodarska kriza, nas zgodovina uči, da je pred nami drug, na žalost verjetnejši scenarij. Namreč, da bo prišlo do enakega pojava kot med zadnjo krizo leta 2008. Kljub temu da je bilo vsem jasno, da so jo zakrivili pohlepni finančniki in bančniki ter špekulanti, so ravno ti ljudje iz krize prišli še bogatejši. Navadni delavci in mali ljudje, čeprav niso bili nič krivi za špekulacije na nepremičninskem in delniškem trgu, pa so iz krize prišli še bolj osiromašeni. Saj je nekdo moral plačati za državno pomoč bankam, zavarovalnicam in velikim podjetjem. In lažje je iztisniti še tako revnega malega človeka kot pa bogataša z dobriimi zvezami v politiki.

Tako smo pred hudim izzivom, ki nas ne sme najti speče s sanjami, kako se bodo kar naenkrat vodilni ljudje v državah in podjetjih razsvetlili. Ne. Moramo se

pripraviti na hud boj, komu bo država namenila milijarde evrov davkoplavečevskega denarja in kdo bo plačal za te milijarde po koncu epidemije. V tem boju je oblast že pokazala, na kateri strani bo. V sprejemanje državnih ukrepov, vrednih na milijarde evrov, je namreč aktivno vključila predstavnike gospodarstva. Predstavnike delavcev, sindikate, pa ignorira. Zato naj bo letošnji praznik dela namenjen temu, da nehamo prihodnost malega človeka puščati v rokah politikov tako desne kot leve sfere, ki so v zadnji krizi jasno pokazali, da delujejo predvsem v korist sebi zvestih ljudi in v korist peščice najbogatejših. Praznik dela naj bo opomin in nauk, da se prave spremembe v dobro malega človeka izborijo le z močnim ljudskim gibanjem. Delavskim gibanjem. In zato naj bo epidemija čas, ko se začnemo tega spet boljše zavedati. In se zavedati dejstva, da če ne bomo spet ustvarili močnega delavskega gibanja, nevarno polzimo v avtoritarni režim.

Smo torej pred velikim izzivom. Izzivom, ki zahteva angažma prav vsakega od nas. Težko bo ustvariti delavsko gibanje, ki bo izborilo boljše življenje za malega človeka. Ampak še težje bo živeti v svetu, ki nam sledi, če tega ne storimo.

Majhen mozaik vizgradnji delavskega gibanja je tudi naša Območna organizacija ZSSS Gorenjske. Če ste soočeni z izkoriščanjem, šikaniranjem ali pa le neupoštevanjem delavskega vidika v svoji delovni organizaciji tako v javnem kot zasebnem sektorju, se lahko obrnete na Mateja Jemca (040 690 344; matej.jemec@sindikatzssss.si) in Mirelo Žnidarec (041 314 133; mirela.znidarec@sindikatzssss.si), sekretarja in pravnika, ki na območju Gorenjske skrbita za sindikalno in pravno pomoč. Prva pravna informacija je zastoj. Saj se zavedamo, da je v teh težkih časih s pomanjkanjem finančnih sredstev težko priti do kvalitetne pravne in sindikalne pomoči.

Živela boljša prihodnost za malega človeka! Živel praznik dela, živela 1. in 2. maj!

Mirela Žnidarec

Matej Jemec

Vaterpolisti so še vedno na suhem

Članska ekipa vaterpolistov kranjskega Triglava je v tej sezoni osvojila naslov pokalnih prvakov, dragocene izkušnje so nabirali v Regionalni vaterpolo ligi, ob začetku državnega prvenstva pa so zaradi epidemije covid-19 tekmovanje prekinili, saj so bazeni zaprti že od sredine marca. Upanje na skorajšnje treninge daje možnost odprtja letnega bazena, vodo pa že močno pogrešajo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Med športniki, ki jim je epidemija odnesla možnosti treniranja in tekmovanja, so tudi vaterpolisti. Sprva je Zveza vaterpolskih društev Slovenije sprejela sklep o prekinitvi tekmovanja do 4. aprila, kasneje pa ga je podaljšala za nedoločen čas. Kaj to pomeni za športnike in klube sva se pogovarjala z nekdanjim vaterpolskim reprezentantom, sedaj pa s sekretarjem AVK Triglav Tadejem Peranovičem, ki je tudi član strokovnega sveta Zveze vaterpolskih društev Slovenije.

Še ne zaključena sezona je bila za kranjski klub nekaj posebnega, saj ste znova začeli nastopati v mednarodnem tekmovanju, ki se je končalo na začetku marca. Kakšne so vaše izkušnje?

Pred letošnjo sezono je klub dobil novo upravo, ki si je postavila tudi nove cilje. Eden izmed njih je bil, da člansko moštvo znova začne nastopati v mednarodni konkurenci. V klubu je mlada, perspektivna članska ekipa, vedeli pa smo,

da fantje svoje znanje lahko nadgradijo le v močnejši konkurenci. Izkušnja je bila zelo dobra, saj je ekipa zelo napredovala. Seveda si v prvi sezoni nismo mogli zastaviti visokih rezultatov, vendar pa to ni bila prioriteta. Naš glavni cilj je bil, da moštvo napreduje, kar pa pomeni vsaj štiri do pet let kakovostnega programa in trdega dela. Želimo si namreč, da bi skozi razvoj igralcev znova imeli konkurenčno člansko ekipo, ki bi lahko računala na ponovno uvrstitev na člansko evropsko prvenstvo.

Je v trenutnih razmerah moč načrtovati prihodnost razvoja kluba in tudi športa?

Dejstvo je, da nam je epidemija covid-19 povzročila kar nekaj skrbi, saj imamo v klubu tako vsebinsko kot finančno zahteven program. Odvisni smo od denarja sponzorjev in donatorjev, denarja iz javnih sredstev letnih programov športa na lokalni ravni in iz članarin enostavno ni zadosti. Mislim, da sedanje težave najbolj občutimo klubi, ki želimo razvijati programe, ki

gredo preko lokalnih skupnosti. Zato upamo, da bodo čim prej spet normalni pogoji za vadbo, da bomo lahko spet šli v bazen in da bomo lahko spet pripravljali izhodišča za naprej in skušali slediti svojim ciljem razvoja kluba.

Koliko časa vaše ekipe ne trenirajo?

Vadba se je prekinila 14. marca. Posamezna tekmovanja, predvsem za mlajše, so se odpovedovala že prej. V Zvezi vaterpolskih društev Slovenije smo se nato odločili, da se vsa tekmovanja odpovejo do 4. aprila. Kasneje je padla odločitev, da se vsa tekmovanja do nadaljnjega odpovejo. Trenutno čakamo na odločitev stroke in vlade, kdaj se bodo odprli bazeni in kakšna bo možnost vadbe. Takrat bomo vedeli, kaj bo z zaključkom letošnje sezone.

Pri sosedih na Hrvaškem so te dni že odprli bazene in tudi vaterpolisti že trenirajo. Kako kaže pri nas?

Seveda upam, da se bodo bazeni čim prej odprli. S kluba smo dali pobudo na Mestno občino Kranj, Zavod

Sekretar AVK Triglav in član strokovnega sveta Zveze vaterpolskih društev Slovenije Tadej Peranovič / Foto: Tina Dokl

za šport in Športno zvezo s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije glede vpliva klora na virus. Vemo, da so se določene javne športne površine že odprle, in mislimo, da bi se lahko čim prej odprl vsaj letni bazen. Je pa seveda še prej treba pripraviti nekakšen protokol obnašanja na bazenu. Od tega, koliko ljudi lahko pride na bazen, do tega, kje se kdo lahko giblje. Tak protokol že imajo na Hrvaškem, kjer so ta teden že odprli bazene in lahko vadijo tako plavalci kot vaterpolisti.

Možnost odprtja letnega bazena morda vendarle pomeni zaključek državnega prvenstva, kjer vaši člani želijo osvojiti naslov prvakov?

Gotovo ta možnost je. V Kranju imamo primeren letni bazen. Nekaj dela bi bilo s tem, da bi morali opremo prenesti iz zimskega v letni bazen. Dejstvo pa je, da je naša ekipa Regionalno ligo zaključila z zmago v Zadru, kar je bila za mlade fante lepa popotnica na nadaljevanje državnega prvenstva. Po prvotnih načrtih bi prvenstvo še vedno potekalo in naj bi se junija končalo s turnirjem štirih najboljših ekip. Ker se je po štirih kolih

prekinilo, imamo sedaj več možnih scenarijev. Ker v naši ligi nastopata tudi dve moštvi iz drugih držav, ekipi Gradca in Borca iz Banjaluke, ti dve ekipi najbrž v nadaljevanju ne bosta več tekmovali, saj bi bila logična odločitev, da se na tuja prizorišča še ne potuje. Če pa bazeni še ne bodo kmalu odprti, pa bi bilo morda sprejemljivo, da se prvenstvo zaključi zgolj s turnirjem, ki bi ga odigrali v enem koncu tedna.

Kako fantje trenutno trenirajo?

V klubu smo se odločili, da člani trenirajo po programu suhe vadbe. Za nas je to sicer velik problem, saj je dejstvo, da noben trening na suhem ne more nadomestiti treninga v vodi. Način dela, razvoj mišic in funkcionalnost telesa so za športnika v vodi povsem drugačni kot pri drugih športih. Vseeno smo pripravili program vadbe, ki jo fantje izvajajo vsak zase in z aplikacijo Zoom. Vsak dan se ob določeni uri povežejo s trenerjem in delajo po programu. Po pogovoru s trenerjem Primožem Tropanom že načrtujemo, da bi se člani začeli dobivati na zunanjih terenih in kakšen skupen trening naredili tudi v naravi.

Vaterpolisti Triglava so v tej sezoni že osvojili naslov pokalnih zmagovalcev, preizkušali so se v Regionalni vaterpolo ligi, na igranje za naslov državnega prvaka pa še čakajo.

Jubilej kamniških odbojkaric

Ta teden je minilo natanko deset let, odkar so se v Kamniku veselili prvega naslova državnih prvakinj v odbojki. Kamničanke so najboljše v državi tudi letos.

VILMA STANOVNIK

Kamnik – Kamniške odbojkarice so prvi naslov državnih prvakinj osvojile 28. aprila 2010. Prvi naslov Calcita Volleyja so priigrale: Petra Vrhovnik, Tjaša Turnšek, Urška Podlesnik, Katja Kocjan, Doris Puketa,

Tea Lenarčič, Emilie Toone, Ana Katarina Hribar, Jelena Strel Kosmač, Maja Bratož, Željana Blagojevič, Lynne Beattie, Nika Obolnar in Vesna Puketa, ki je bila tudi pomočnica glavnega trenerja Francija Obolnarja.

»Ko so nas takrat spraševali, kakšne so naše želje v

prihodnjih sezonah, sem ves čas govoril, da si želimo stabilnosti v vrhu slovenske odbojke. Vesel sem, da je res tako, klub je napredoval na vseh področjih, žal pa so njegova največja težava pogoji za delo. Še vedno nima primerne dvorane, vse drugo pa je na visoki ravni.

Seveda pa sem vesel tudi zaradi pokrovitelja kluba Matježa Kirna,« je ob deseti obletnici prvega naslova kamniških odbojkaric dejal Franci Obolnar.

Kamničanke so bile prvakinje še leta 2015, 2016 in letos, še šestkrat pa so igrale v finalu končnice.

Kamniške odbojkarice so se prvega naslova državnih prvakinj veselile pred desetimi leti. / Foto: arhiv Calcita Volleyja

Center Ibi dobiva nov vhod

Po obnovi poslopja na vhodu v kompleks se bo v Center Ibi preselila še uprava Eurocoma. Kranjsko podjetje je v obnovo kompleksa nekdanjega Ibija vložilo že ducat milijonov evrov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Centru Ibi v Kranju so pred kratkim stekla obsežna gradbena dela, s katerimi bodo preuredili poslovno stavbo in vhod v 45 tisoč kvadratnih metrov velik kompleks, ki ga je leta 2009 za okoli sedem milijonov evrov kupilo kranjsko podjetje Eurocom v lasti Draga Martinjaka. »Z investicijo, vredno okoli 1,5 milijona

evrov, bomo omogočili selitev uprave in drugih služb z naše stare lokacije na Savski cesti. S tem bomo končno združili poslovanje podjetja na eni lokaciji v Kranju, rešili pa bomo tudi prostorsko stisko,« je razložila namestnica direktorja Maša Martinjak. »Investicijo v obnovo objekta s 1500 kvadratnih metrov površine smo načrtovali že pred leti, a se je zaradi sprememb prostorskih

pogojev zavlekla izdaja gradbenega dovoljenja, ki smo prejeli šele pred pol leta. Kljub negotovim razmeram smo se odločili investicijo izvesti v načrtovanem obsegu, ker ne želimo, da objekt, ki predstavlja vhod v Center Ibi, ostane star. Želimo, da dobi funkcionalnost in sodobno podobo, ki se bo vklapljalala v okolje, kjer sta na primer še stavba Lon in Podjetniški center,« je dodala.

Eurocom je v revitalizacijo kompleksa nekdanjega kranjskega tekstilnega velikana Ibi do sedaj vložil že okoli dvanajst milijonov evrov. Približno polovico od okoli 27 tisoč kvadratnih metrov skladiščnih in poslovnih prostorov uporablja podjetje za lastno logistično dejavnost, druga polovica je namenjena najemnikom. V centru Ibi trenutno deluje okoli 65 podjetij s tristo zaposlenimi, ki izvajajo različne storitvene, servisne in proizvodne dejavnosti.

»Investiranje v obnovo kompleksa bomo v prihodnjih letih še nadaljevali. Šlo bo predvsem za obnove nekaterih stavb, fasad in streh, z Mestno občino Kranj smo tudi v razgovorih za gradnjo mostu za kolesarje in pešce čez Kokro, ki bo omogočal prehod do kranjskega športnega parka,« je povedala Martinjakova. Kot je dodala, je center Ibi tudi

Maša Martinjak / Foto: Gorazd Kavčič

blizu energetske samozadostnosti, saj znotraj kompleksa potekata obsežna proizvodnja električne energije s fotovoltaike in razmeroma velika kogeneracija, torej sproizvodnja električne in toplotne energije iz lesnih sekancev.

V podjetju že občutijo tudi trenutno negotovost zaradi epidemije covid-19. »Skoraj štiri tedne smo imeli sedemdeset odstotkov zaposlenih na čakalju, ves čas pa delata logistika in tehnika, saj sprejemamo blago, narečeno pred pol leta in še prej. Blago iz skladišča izdajamo upočasnjeno, saj so bile do sedaj vse trgovine razen hipermarketov zaprte, velik

del naših kupcev tako ni delal,« je razložila Martinjakova. Zmanjšana obsežna poslovanja se bo podjetju najbrž občutneje poznalo v drugi polovici leta, je dodala.

Eurocom, ki je lani realiziral približno 33 milijonov evrov prihodkov, zaposluje okoli 240 ljudi, od tega jih v Kranju dela 67. Še vedno so največji distributer šolskih potrebščin, pisarniške opreme in promocijskega blaga na območju nekdanje Jugoslavije, precej izvažajo še v Avstrijo, Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo, nekoliko manj pa v Nemčijo, Poljsko, Češko, Francijo, Španijo in nekatere druge evropske države.

Objekt na vhodu v Center Ibi v Kranju bo do konca leta dobil novo podobo. / Foto: Eurocom

Epidemija spodbuja nujne spremembe

Podjetje Atotech Slovenija je tudi v obdobju epidemije ohranilo proizvodnjo v Podnartu. Direktorica dr. Mariana Karla Rebernik pravi, da so dobro poskrbeli za varnost, lojalnost zaposlenih pa se je v kriznih časih celo okrepla.

MARJANA AHAČIČ

Podnart – Podjetje Atotech Slovenija iz Podnarta, katerega glavna dejavnost je proizvodnja kemikalij za površinsko zaščito kovin, plastike in obdelavo tiskanih vezij ter kemikalij za pripravo površin pred barvanjem, je eno od tistih podjetij, ki je tudi v času epidemije uspelo ohraniti delo v proizvodnji. Sode-

za katere je bilo mogoče, so organizirali delo od doma po nekaj dni tedensko, število zaposlenih na lokaciji pa se dnevno giblje okoli petdeset, je pojasnila.

Rebernikova meni, da je prihajanje na delo še bolj okrepilo lojalnost zaposlenih do podjetja. »Skoraj normalen tempo dela je bil za zaposlene prej koristen, kakor da bi bili nezadovoljni. Prav

Dr. Mariana Karla Rebernik, direktorica podjetja Atotech Slovenija / Foto: Gorazd Kavčič

čas delali normalno oziroma z rahlim zmanjšanjem produktivnosti. »Na začetku epidemije so naročila zelo narasla, proti začetku aprila pa so začela upadati. Nekateri kupci so si naredili zalogo, da bodo po zaključku epidemije lahko nemoteno začeli delati. Dejstvo je, da bo maj pokazal prvi premik k vračanju tempa proizvodnje in življenja nasploh nazaj proti razmeram pred epidemijo,« ocenjuje Rebernikova.

»Upam, da bodo kritični le naslednji štirje meseci. Do sedaj smo imeli dovolj dela in normalno zasedenost proizvodnih kapacitet. Kar zadeva prodajni sektor in delo na domačem

trgu, pa je bila intenzivnost od 25 do 40 odstotkov nižja kot v enakem obdobju lani,« je pojasnila. »Za nas bo kriza prišla z zamikom, ker so si kupci po drugih državah naredili zaloge, ki jih bodo sedaj uporabili, potem bo sledil čas dopustov,« še ocenjuje, in kot pravi, si šele septembra lahko obetajo, da bodo prišli na nivo lanskolletne proizvodnje in prodaje.

Spremembe so nujne

Sicer pa pravi, da je bil njihov cilj na začetku krize predvsem ta, da delo ne zastane in se kolo gospodarstva vrta naprej. »Bolj me skrbi sedaj, ko se sprašujem, ali je bila ta izkušnja dovolj, da

spremenimo svoje navade, razmišljanje, odnos, postavimo vrednote na pravo mesto, ali pa bomo potrebovali še hujšo palico, da bomo dojeli, da so spremembe nujne, če želimo ohraniti sebe, naravo in posel,« opozarja. Prepričana je, da bo treba revidirati dosednji način dela – tako nabavnih in prodajnih tokov kot organizacije dela, zalog in stroškov. »Sleherina točka, pomembna za proces in nadaljevanje funkcioniranja v spremenjenih razmerah, bo morala biti predmet razgovorov ter osnova planiranja poslovanja za naprej.«

Ukrepe vlade sicer Rebernikova ocenjuje kot zadovoljive, a pri tem poudarja: »Kakršnikoli ukrepi nam ne bodo v pomoč, če bomo računali zgolj nanje. Treba je imeti vizijo in strategijo tudi za rezervne scenarije, kot je na primer krizni čas! Saj veste, kako pravi pregovor: nekemu, ki prosi za hrano, bolj pomagamo, če ga naučimo loviti ribe, kot če sami ujamemo ribo zanj. Nas je v času, kar sem direktorica, izučilo, da je zagotovo najbolje znati ribo ujeti! Seveda bomo premagali tudi to krizo z epidemijo. Želim si, da kar najmanj boleče!«

Dobička ne bodo delili

Kranj – Zavarovalnica Triglav je najprej načrtovala sklic skupščine delničarjev 26. maja, a ga je zaradi večje verjetnosti, da bi bili lahko delničarji fizično navzoči na skupščini, prestavila na 2. junij. Delničarji se bodo na skupščini seznanili z lanskim poslovanjem zavarovalnice in celotne Skupine Triglav, odločali pa bodo tudi o uporabi bilančnega dobička za leto 2019. Uprava in nadzorni svet sta glede dobička upoštevala poziv agencije za zavarovalni nadzor, da naj zavarovalnice do 1. oktobra letos ne izplačujejo dividend iz bilančnega dobička in da naj dotle tudi ne sprejemajo nepreklicnih zavez za izplačilo dividend. Delničarjem zato predlagajo sprejetje sklepa, po katerem bi bilančni dobiček v znesku 60,5 milijona evrov ostal nerazporejen.

lujejo z industrijo po vsem svetu. Njihovi glavni kupci prihajajo iz avtomobilske, kovinskopredelovalne, pohištvne in sanitarne industrije ter industrije tiskanih vezij.

Prihajanje na delo okrepilo lojalnost zaposlenih

Kot pravi dolgoletna direktorica podjetja dr. Mariana Karla Rebernik, so v skladu z usmeritvami matičnega podjetja, mednarodne družbe Atotech, in kasneje podobnimi usmeritvami slovenske vlade zagotovili pogoje za varno delo. Za tiste,

gotovo bodo podjetja, ki so ustavila svoje delo v proizvodnih obratih, to morala nadomestiti, saj se bo, upajmo, intenzivnost proizvodnje počasi vrnila na stopnjo pred 16. marcem – morda ne tako hitro, a vendarle upajmo na najboljše.«

Na začetku so naročila celo rasla

Kot pravi, je avtomobilska industrija, eden od njihovih pomembnih partnerjev, v času epidemije zaustavila svoje aktivnosti, zdaj pa počasi spet začne delati. Preostali partnerji so ves

Družba BSC, Poslovno podporni center, d.o.o., Kranj je objavila razpis za 1 (eno) prosto delovno mesto, in sicer **POMOČNIK VODJA PROJEKTOV**. Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani družbe BSC, d.o.o., Kranj www.bsc-kranj.si. Rok za prijavo je 11. 5. 2020.

Policisti reševali spore

SIMON ŠUBIC

Kamnik – Kamniški policisti so morali v preteklem tednu nekajkrat posredovati zaradi sporov in tudi nasilja nad družinskimi člani. Tako so posegli v prepir med partnerjema, ki sta se sprla zaradi uporabe bančne kartice in nastalih finančnih težav. Pri tem je moški večkrat udaril svojo partnerico, zato so mu policisti na kraju izdali plačilni nalog po zakonu o javnem redu in miru.

Močno sta se sprla tudi mati in sin, tokrat so bili

razlog za nesoglasja ključni stanovanja in osebnega vozila. Sledi zbiranje obvestil in ukrep po zakonu o javnem redu in miru, so pojasnili na Policijski postaji Kamnik.

V ponedeljek so možje postavili posredovali v Kamniku, kjer se je občan do svoje partnerice vedel na drzen, nasilen, nesramen in žaljiv način in s takšnim vedenjem pri njej povzročil občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti in strahu. Kršitelju bodo izdali plačilni nalog po zakonu o javnem redu in miru.

Včasih poskrbijo tudi za živali

Foto: Facebook (P.P. Kranj)

Radovljica – Policisti so zadolženi predvsem za vzdrževanje javnega reda in miru, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi, nadzor in urejanje prometa na javnih cestah, v trenutnih razmerah pa tudi za nadzor zbiranja in gibanja na javnih krajih in površinah, če naštejemo samo nekatere njihove naloge. Občasno pa se v njihovo delo prikradejo tudi drugačna opravila. Radovljiški policisti so tako pred dnevi pomagali ovcam, ki so pobegnile iz ograda in hodile ob železniških tirih (na sliki). Zanje je nazadnje poskrbel lastnik. Ob vrtovih pri železnici v Radovljici se je v torek prosto sprehajal tudi pav. Pri iskanju njegovega lastnika so z objavo na Facebooku pomagali tudi policisti in bili pri tem uspešni. Ali je med čakanjem na lastnika pav razprl svoj razkošni rep in poskrbel za vedno veličastno predstavo, nismo izvedeli.

Vrnili so mu prazno denarnico

Kamnik – Klica kamniških policistov se je pred dnevi zagotovo razveselil Kamničan, ki so ga obvestili, da so našli njegovo denarnico. Precej bolj razočaran pa je bil ob prihodu na policijsko postajo, saj je ob pregledu denarnice ugotovil, da mu je nekdo iz nje pobral vso gotovino v znesku štiristo evrov. Sledi zbiranje obvestil in kazenska ovadba na pristojno državno tožilstvo, so sporočili policisti.

Padla v gozdu

Vrbnje – V Vrbnjah se je v ponedeljek popoldan poškodovala občanka. Padla je med sprehodom v gozdu. Zanje so poskrbeli radovljiški gorski reševalci, ki so jo prenesli do ceste in predali reševalcem Nujne medicinske pomoči Radovljica.

Minometna mina v bližini hiše

Stara Oselica – V torek popoldan so v gozdu v bližini stanovanjskega objekta v Stari Oselici našli minometno mino iz obdobja druge svetovne vojne. Pripadnika državne enote za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi sta jo uničila na kraju najdbe.

Kolesarski nesreči

Tržič – V ponedeljek zgodaj popoldan sta v Jelendolu padla kolesarja, ki sta kolesarila drug ob drugem. Za enega so morali poskrbeti reševalci Nujne medicinske pomoči Tržič. Policisti so isti dan obravnavali tudi nesrečo kolesarke v Zvirčah. Padla je po lastni krivdi. Policisti znova opozarjajo kolesarje, naj bodo previdni in uporabljajo zaščitno opremo. Spoštujemo naj tudi prometna pravila.

Ne pozabite: kres ni dovoljen

Zaradi razglašene velike požarne ogroženosti naravnega okolja letos ni dovoljeno kuriti kresov, opozarja policija. Svetuje tudi, da zaklepate vrata svojih domov, četudi ste doma.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Tradicionalni prvomajski kresovi so letos prepovedani, tudi na domačem vrtu. Razlog je velika požarna ogroženost naravnega okolja povsaj Sloveniji, ki jo je vlada zaradi sušnega obdobja ter tudi kot enega od ukrepov v boju proti epidemiji in zmanjšanju ogroženosti članov gasilskih enot pred okužbo s covidom-19 razglasila z 20. marcem in še ni bila preklicana. Policija zato opozarja na dosledno upoštevanje prepovedi požiganja in odmetavanja gorečih ali drugih vnetljivih predmetov ali snovi v naravnem okolju, kurjenja (tudi kresov), izvajanja ognjemotov ...

»Morebitne posameznike in društva, ki so imela namen organizirati tradicionalna kresovanja, opozarjamo na dosledno upoštevanje določil Odloka o začasni splošni prepovedi gibanja in

zbiranja ljudi na javnih mestih in površinah v Republiki Sloveniji ter prepovedi gibanja izven občin. Zato pozivamo, da ne kurite kresov, ne sežigate vejevja in drugega materiala, saj s tem dodatno obremenjujete interventne službe, kot so gasilci in policisti, ki so v teh dneh med tistimi poklici, ki so zelo obremenjeni s preprečevanjem širjenja novega koronavirusa,« so pozvali na generalni policijski upravi.

Med prvomajskimi prazniki je tudi ponekod na Gorenjskem (Koroška Bela, Kamna Gorica) tradicionalno streljanje z možnarji. To je sicer dovoljeno ob upoštevanju nekaterih pravil. Med 22. in 6. uro mora biti zagotovljen nočni mir in počitek ljudi, mladotnim osebam je uporaba možnarjev prepovedana, možnaristi morajo imeti certifikat ali potrdilo o usposobljenosti za streljanje z možnarji. Predvsem pa mora biti pri

pokanju s karbidi in možnarji poskrbljeno za varnostne ukrepe, kot so varnostna razdalja, količina smodnika se ne sme prekoračiti. Obvezno je tudi polnjenje možnarjev na mestu poka in tik pred uporabo, saj lahko njihova nepravilna uporaba povzroči zelo težke poškodbe, opozarjajo policisti. Zaradi neprevidnega pokanja s karbidom in možnarji lahko nastanejo tudi požari v naravi. Na policiji predlagajo, da se vsi, ki so sicer zvesti tej tradiciji, letos raje odpovedo pokanju, saj bi lahko poškodbe zaradi neprevidne uporabe dodatno obremenile zdravstveni sistem in posledično povečale možnosti za okužbe v času razglašene pandemije.

Zaklepajte, tudi če ste doma

Letošnje prvomajske praznike bo večina iz vsem znanih razlogov najverjetneje

preživela kar doma. Policija opozarja, da ne pozabite na zaklepanje vrat, četudi boste »stopili samo za vogal«. Nenapovedane obiskovalce imejte ves čas pod nadzorom in jih brez potrebe ne vabite v stanovanjske prostore. Če se osebe izdajajo za serviserje ali izvajalce raznih del, od njih vedno zahtevajte na vpogled identifikacijsko izkaznico ali delovni nalog. Ob tem bodite pozorni tudi na videz oseb in na vozilo, s katerim so se pripeljale. »Ljudje, običajno gre za starejše občane, so namreč pogosto še vedno premalo previdni ali pozorni do neznancev, ki pridejo na njihove domove in jih ogovorijo. Po navadi oškodovanci šele čez čas, na primer več ur, ugotovijo, da so bili okradeni. Prav tako ne znajo dobro opisati storilcev in v večini primerov po njihovem odhodu že pospravijo prostor, kjer so delovali nepridipravi, s čimer nevede spremenijo kraj dejanja in uničijo morebitne sledi,« še ugotavlja policija.

Če se vam kljub temu zgodi, da potrebujete nujno obravnavo ali pomoč policije, ta svetuje, da dogodek nemudoma prijavite na interventno številko 113. »Policisti bomo konkretno prijavo preverili in glede na ugotovitve ter v skladu s svojimi pooblastili in zakonskimi predpisi ustrezno ukrepali. Ob tem pa opozarjamo, da je številka policije 113 namenjena samo klicem v sili, in ne informacijam glede novega koronavirusa!« še sporočajo policisti. Za nasvet policistov glede ukrepov za zajezitev epidemije covid-19 so na policiji vzpostavili posebno kontaktno telefonsko številko 01/514 70 01 in elektronski naslov info.koronavirus@policijska.si.

Prvomajska srečanja in kresovanja letos zaradi omejitev gibanja in zbiranja ter razglašene velike požarne ogroženosti odpadejo, a kuriti ni dovoljeno niti na domačem vrtu. / Foto: arhiv GG

Vlamljali v garaže

Domžale – V Domžalah so policisti v zadnjih dneh obravnavali štiri vlome v garaže. Iz ene je vlomilec odpeljal moped Tomos, z vlomom pa lastnika oškodoval za okoli 1100 evrov, iz treh garaž pa je izginilo električno orodje v skupni vrednosti 350 evrov.

Prehitro po avtocesti

Kranj – Prometni policisti so v torek na gorenjski avtocesti poostreno merili hitrost vožnje voznikov in ugotovili 27 kršitev. Najvišja izmerjena hitrost na omejitvi 130 km/h je bila 200 km/h, na omejitvi 110 km/h pa 194 km/h. Policisti nadzore hitrosti izvajajo vsakodnevno, sporoča Policijska uprava Kranj.

Iz kleti izginilo kolo

Kamnik – V Kamniku je nekdo v torek vlomil v klet in odtujil kolo znamke Camox. Škoda znaša okoli tisoč evrov.

Ukradli agregat, denarnico, orodje ...

Bled – Blejski policisti so predvčerajšnjim na Obrniah obravnavali vlome v tri počitniške objekte. Po prvih podatkih je iz enega storilec odtujil agregat in orodje. Na Jesenicah je nekdo iz skladišča odnesel orodje, v Drolovki pri Kranju pa je iz odklenjenega avtomobila izginila denarnica. Na Begunjski cesti v Lescah je v ponedeljek nekdo vlomil v stanovanjsko hišo, ali je kaj odnesel, pa ni znano. V Mavčičah je neznan storilec v ponedeljek ponoči z dvorišča ukradel material za toplotno črpalko.

Odpeljal se je s skirojem

Kamnik – Neznani nepridiprav je pred dnevi izkoristil priložnost in na kamniški tržnici pristopil do nezavarovanega električnega skiroja znamke Xiaomi M365 PRO, ki ga je lastnik parkirjal za lesenim prodajnim prostorom. Policisti tatvino še preiskujejo.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Dihanje s pevko

Pevka Manca Izmajlova je pred leti, da bi okrepila svoj glas, začela izvajati rusko dihalno telovadbo. V času epidemije, ko ni nastopov, se z njo predstavlja na spletu, tik pred izidom pa je tudi knjiga.

IGOR KAVČIČ

Preden vas vprašam o tem, kaj je ruska dihalna telovadba, mi povejte, zakaj ste se kot koncertna pevka z dolgoletnimi izkušnjami začeli zanimati zanjo?

Pred nekaj leti sem imela zelo oslabiljen imunski sistem, kar naprej sem zbolevala. Poleg tega me je pogosto pestil občutek, da ne morem globoko vdihniti, da me duši. Ker sem kljub nenehnim virozam veliko vadila in pela, sem si močno nakrhala glas in tudi po nekaj dneh molčanja ni prešlo. Nisem mogla več normalno peti in foniatrinja mi je svetovala, naj mesec dni molčim. Zelo me je bilo strah, čakalo me je precej nastopov in še snemanje albuma Ruska kolekcija. Iskala sem načine, kako bi si brez petja čim bolj okrepila glas in pljuča in res sem bila že sita svojih težav z zdravjem in splošnim počutjem. Takrat sem ponovno naletela na rusko dihalno telovadbo za pevce, ki sem se je učila med študijem v Moskvi, a je takrat nisem začela redno izvajati. Ko sem se po letih res poglobila vanjo, sem ugotovila, da je morda to rešitev za vse moje težave.

Dihanje je eden od pomembnejših elementov pevcev, da njihovo osnovno orodje glas deluje pravilno, tako kot ga želijo usmerjati, ampak vi ste v ruski dihalni telovadbi našli še neštete druge prednosti ...

Dihanje je neposredno povezano s petjem – in bolj ko študiram tehnologijo petja, bolj vidim, da je to prvo in najvažnejše, kar je treba nekoga naučiti. Enako velja za igralce. Vendar se daje dihanju celo v takih poklicih premalo pozornosti, oziroma se ne trenira ločeno, pa bi se moralo. Sama to še kako dobro vem, saj sem imela za seboj več kot 15 let poklicne kariere, dva študija, več kot tisoč nastopov – pa v resnici nisem preveč dobro dihala.

Kako ste zdaj prišli do pravih tehnik dihalne telovadbe, kje ste pridobivali izkušnje na tem področju? Ali gre tudi za s strani medicinske stroke priznano metodo zdravljenja?

Učila sem se je med študijem, potem sem jo dodobra preučila sama skozi literaturo in drugi material, ki je na

»Ruska dihalna telovadba je hitra, poskočna, sestavljena iz kratkih, sunkovitih vdihov skozi nos in gibov z različnimi deli telesa. Izvaja se lahko kjerkoli in kadarkoli. Sama si jo dostikrat razdrobim kar med opravila po domu – pospravljanje, kuhanje, obešanje perila ...«

voljo – samo v ruščini. Še danes se učim in izpopolnjujem, saj gre za široko znanje. Učila sem se tudi neposredno od zdravnika, ki je danes glavni nosilec ruske dihalne telovadbe. Bil je namreč učenec gospe Aleksandre Strelnikove. Bila je operna pevka, kasneje profesorica in skupaj z mamo sta desetletja razvijala to metodo. Imela je namreč

srčno napako, velikokrat jo je dušilo, kašljala je, nenehno izgubljala glas. Svojim težavam je naredila konec, hkrati pa postavila eno najboljših metod za dihanje na svetu. V kasnejših letih je delala skupaj z zdravniki in njena metoda je postala uraden, klinično testiran način zdravljenja in pomoči pri zdravljenju različnih boleznih. Glavne med njimi so: bronhialna astma, alergije, huda vnetja dihal, slab imunski sistem, različne izgube glasu, težave s srcem in ožiljem, akne, depresija, nevroza ... Ima tudi certifikat ministrstva za zdravje.

Kako sami zase uporabljate dihalno telovadbo – so postopki zahtevni?

Ko sem imela težave, sem v veliki želji v enem mesecu prišla do največ dovoljene vadbe – približno dve uri

in pol dnevno. To je zelo naporno in mene je nepopisno okrepilo. Od takrat naprej ne zolevam več, izginile so vse moje težave z dihanjem ter tudi spomladanske alergije. Veliko bolje se počutim, večino časa kar pokam od energije in odlično spim. Vaje dobesedno pomlajujejo človeka. Učinek na pevski in govorniški glas je neverjeten!

Po vadbi si vsakič napolnjen s srečo, življenjskim polem, izostri se um ... Večina ljudi si predstavlja, da gre pri dihalni vadbi za nekaj mirnega, monotonega, povezanega z jogo in meditacijo. Vendar pa pri ruski dihalni telovadbi ne bi moglo biti bolj drugače. Vadba je hitra, poskočna, sestavljena iz kratkih, sunkovitih vdihov skozi nos in gibov z različnimi deli telesa. Izvaja se lahko kjerkoli in kadarkoli. Sama si jo dostikrat razdrobim kar med opravila po domu – pospravljanje, kuhanje, obešanje perila ...

V času karantene, ko so vam onemogočeni nastopi, ste se odločili svojo izkušnjo in znanje deliti tudi z vsemi tistimi, ki imajo podobne težave. Kje vas lahko dobijo, kako se lahko učijo?

Vadba je neverjetno učinkovita in tudi zelo preprosta. Za vse je. Vadijo lahko majhni otroci ali pa že zelo stari ljudje. Zdravi in bolni. Osnovnih vaj je 14, potem pa je za različne specifične primere še veliko pomembnih. Pomembno je, da se vadi pravilno, ker je veliko ponovitev. Ravno pred karanteno sem začela izvajati delavnice te vadbe za podjetja, učim jo tudi svoje učence petja. Prav tako je opisana v moji knjigi Vdihni življenje s polnimi pljuči, katere izid smo zdaj predstavili na junij. Pomembno je, da se na začetku vadi vsak dan, da se telo okrepi in pljuča začnejo odpirati.

Manca Izmajlova

Bistveno za zdravje vsakogar je, da začne spet dihati s polnimi pljuči (osemdeset odstotkov ljudi tega ne počne). Moj spletni program (www.dihalna-telovadba.si) v dvajsetih dneh ljudi postopoma pripelje v kondicijo in do znatno boljšega počutja. Vsak dan je kaka nova vaja, malo več vadbe, ljudje imajo stik z mano, nenehno jih motiviram, da ne obupajo, kontroliram pravilnost njihove vadbe ... Na začetku delajo samo nekajkrat po tri minute dnevno, saj so novi gibi naporni in nenavadni za telo, postopoma pa pridejo do tega, da lahko naredijo celo vadbo, ki traja približno 23 minut.

Kakšni so sicer vaši koncertni načrti za letošnje leto, skupaj z možem pripravljate

turnejo po slovenskih cerkvah ...

Trenutno se res popolnoma posvečam učenju dihalne telovadbe po spletu – tako skozi program kot tudi individualno. Zanimanja je res veliko, ljudje so navdušeni. Po spletu učim tudi petje. Delam tudi zadnje popravke v svoji knjigi. Vsi načrti za koncerte so se podrli, je pa dobro, da jih letos nisem imela tako veliko, ker bom imela spomladi 2021 dvajset let kariere in pripravljam nekaj posebnega. Upam, da se bo življenje počasi normaliziralo. Če se bo, bova z možem imela polletno turnejo manjših koncertov po cerkvah in gradovih, ki sva jo začela že lani. Na vsak način upam, da se kmalu spet vidimo z meni tako ljubo publiko.

Prostovoljci

Žiga Čamernik iz Kamnika, prostovoljec Hospica: Največja napaka je pomilovanje. Stran 14

Zgodbe

Knjiga Marice Mrak o tem, kako je bilo nekoč od Zminca do Gabrka ... Stran 15

Zanimivosti

Sara Jaklič in Marija Jeglič sta na Norveškem preplezali več zahtevnih smeri. Stran 16

Od petka do petka

Državni poslanci so v torek potrdili drugi protikoronski paket, ki prinaša jamstveno shemo v višini dveh milijard evrov za posojila podjetij, najetih pri poslovnih bankah. / Foto: Gorazd Kavčič

Predsednik LMŠ Marjan Šarec je zaradi očitanih nepravilnosti pri nabavi zaščitne opreme najavil vložitev interpelacije zoper gospodarskega ministra Zdravka Počivalška. / Foto: arhiv GG

Predsednik republike Borut Pahor in predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Marijan Križman sta na dan upora proti okupatorju položila venec k spomeniku Osvobodilne fronte. / Foto: Daniel Novakovič (STA)

Državni zbor potrdil jamstveno shemo

SIMON ŠUBIC

Dvemilijardno jamstvo bo kratkoročno dovolj

Državni poslanci so v torek potrdili drugi protikoronski zakonski paket, ki je namenjen predvsem zagotavljanju likvidnosti gospodarstva, med drugim pa se občinam za približno šest odstotkov tudi zvišuje povprečnina. Država bo oblikovala jamstveno shemo v višini dveh milijard evrov, s katero bo jamčila za najem posojil podjetij pri poslovnih bankah. Premier Janez Janša je ob predstavitvi ukrepov državnim poslancem dejal, da bo dve milijardi evrov državnih poroštev kratkoročno zadoščalo, da podjetja in posamezniki, ki se ukvarjajo s poslovno dejavnostjo, ne bodo posegali po ukrepih, kot so zapiranje še perspektivne proizvodnje ali odpuščanje zaposlenih. Ali bo dve milijardi evrov poroštev zadosti, da bodo podjetja likvidna tudi na srednji in dolgi rok, pa ne ve nihče, je dodal. Kot smo že poročali, bo država pri posojilih mikro, majhnih in srednjih podjetij jamčila do višine osemdeset odstotkov glavnice, pri velikih podjetjih pa do sedemdeset odstotkov glavnice. Jamstva veljajo za posojila z ročnostjo do pet let, sklenjena od razglasitve epidemije do 31. decembra letos,

namenjena pa so izključno financiranju osnovne dejavnosti podjetja. Opozicija je bila do zakona precej kritična, predvsem zaradi (prestrogih) pogojev za pridobitev državnega porošstva in prenizke jamstvene sheme. Državni poslanci so potrdili tudi popravke prvega protikoronskega zakona, s katerimi se bo skupno število upravičencev do solidarnostnih dodatkov zaradi epidemije covid-19 s prvotnega milijona povečalo za približno dvesto tisoč, omili pa so tudi pogoje, po katerih je podjetje upravičeno do državne pomoči, če delavce pošlje na čakanje.

Napoved interpelacije zoper Počivalška

Vlada je včeraj obravnavala poročila pristojnih ministrstev za gospodarski razvoj, obrambo in zdravje o zagotavljanju zaščitne opreme in stanju opreme, ko je začela delovati. Pripravo poročil je predsednik vlade Janez Janša naročil potem, ko so v oddaji Tarča na TV Slovenija prejšnji četrtek objavili pričevanja in dokumente o domnevnem vmešavanju predstavnikov ministrstva za gospodarstvo in nekaterih politikov v posel za dobavo mask in respiratorjev. Zaradi očitkov o spornih poslih z zaščitno opremo v opoziciji napovedujejo

parlamentarno preiskovalno komisijo in interpelacijo gospodarskega ministra Zdravka Počivalška, če ne kar celotne vlade. Interpelacijo Počivalška je pred tdnom dni prvi napovedal prejšnji predsednik vlade in predsednik LMŠ Marjan Šarec, po zadnji oddaji Tarča pa so podporo interpelaciji napovedali tudi v nekaterih drugih opozicijskih strankah. Počivalšek je dejal, da v interpelaciji vidi priložnost, da epidemijo celovito obravnavajo in predložijo vse dokaze, tudi kar se tiče (ne)odzivnosti premierja prejšnje vlade. Poudaril je še, da se je »zgodba, ki je dobila v zadnjih tednih neslutene medijske razsežnosti, spremenila v režiran in politično motiviran lov na še eno glavo«.

Dan upora praznovali neobičajno

Letošnji državni praznik dan upora proti okupatorju je v ponedeljek minil času primerno – brez vsakršne proslave. Predsednik republike Borut Pahor je s predsednikom Zveze združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije Marijanom Križmanom položil venec k spomeniku Osvobodilne fronte v Rožni dolini v Ljubljani, nato pa sta v predsedniški palači skupaj nagovorila državljane. Pahor je ob državnem prazniku čestital

državljanom, še posebej pa preživelim borcem narodnoosvobodilne vojne. Državljan je pozval, naj osvobodilni boj ohranijo v zgodovinskem spominu kot slavno dejanje slovenskega naroda, življenjskega pomena za naš obstoj in razvoj. Poudaril je, da lahko v trenutni krizi zmagamo le s sodelovanjem in medsebojno pomočjo. K sodelovanju in skupnemu premagovanju izzivov v sedanjih kriznih razmerah je v poslanci pozval tudi predsednik državnega zbora Igor Zorčič.

Protestni shodi

V nekaterih mestih po državi, tudi v Ljubljani in Mariboru, so v ponedeljek potekali protesti proti vladi in odgovornim za domnevne nepravilnosti pri nabavi zaščitne opreme. Shodi so potekali mirno, policisti so opravili nekaj postopkov ugotavljanja identitete, 26 kršiteljev prepovedi gibanja in zbiranja ljudi pa naznanili zdravstvenemu inšpektoratu. Notranji minister Aleš Hojs je sicer napovedal, da bodo proti organizatorjem in udeležencem protestov vložili ovadbe zaradi kaznivega dejanja ogrožanja zdravja. Pričakuje tudi, da bo policija za identifikacijo udeležencev shodov uporabila vse javno objavljene fotografije, tudi na družbenih omrežjih in v medijih.

Slovinci v zamejstvu (744)

Utihnili je vas ...

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

»Utihnile so ptice, utihnili je vas ...« je naslov knjige, v kateri je Ana Jug Olip, Užnikova iz Sel na Koroškem, opisala svoje spomine na čas nacizma, na izseljevanje zavednih slovenskih družin aprila leta 1942 in na boj za preživetje v koncentracijskem taborišču Ravensbrueck. Naslov knjige pove vse. Dne 14. in 15. aprila leta 1942 namreč so policisti 171. rezervnega policijskega bataljona v okviru »akcije K« obkolili 227 domov zavednih slovenskih družin in jim ukazali, da morajo v pol ure zapustiti domove in oditi z njimi v zbirno taborišče pri železniški postaji Žrelec (Ebenthal) v Celovcu. Iz Žrelca so jih odpeljali v nemška taborišča, imetje pa zaplenili. Blizu tisoč ljudi je moralo

aprila pred 78 leti zdoma in takrat so resnično, kot je zapisala Užnikova Ana, utihnile ptice in slovenske vasi.

Spomenik slovenskim izgnancem pred železniško postajo v Žrelcu, kjer je bilo leta 1942 njihovo zbirno taborišče

April in maj sta tudi meseca spomina na 75. obletnico vrnitve pregnancev na ugrabljene, izropane in s tujimi ljudmi naseljene domove, pa tudi na trpine, ki taborišč niso preživel. Predsednik Zveze slovenskih pregnancev Gregor Krištof je povedal, da skušajo v kriznih razmerah po svojih močeh obeležiti spomin na izselitev in na vrnitev iz internacije pred 75 leti. Načrtovali so več prireditev, tudi izleta v Begunje in v Trst, vendar so jih morali zaradi epidemije odpovedati.

Konec četrtega meseca v letu, 26. aprila leta 1943, so v sodni hiši na Dunaju obglavili 13 Slovencev iz Sel, Borovelj in iz Železne Kaple. Med njimi je bila tudi ena ženska. Na smrt so jih obsodili na celovškem nacističnem sodišču. V času nacistične vladavine

Svečka v spomin na tiste, ki so umrli v nemških taboriščih. Fotografija je s svečanosti ob 70. obletnici izгона koroških Slovencev.

je bilo v stavbi, v kateri je tudi sedaj deželno sodišče, na smrt obsojenih skupno 47 Slovenk in Slovencev. Njim v čast in spomin so leta 2013 pred stavbo postavili spominsko obeležje z imeni na smrt obsojenih. Od leta 2008 dalje organizira društvo Memorial Kaernten – Koroška vsako leto spominski pohod od gradu Burghof,

kjer je bil med vojno sedež gestapa, do sodišča. Letos je bila pred sodiščem le krajša svečanost. Udeležila ste se je tudi predsednik koroškega deželnega zbora Reinhard Rohr in predsednik deželnega sodišča Bernd Lutschou-nig. To kaže na spoštljiv odnos koroške politične in sodne oblasti do slovenskih žrtev nacizma.

Po svetu

Praznik »teledela«

Kaj se dogaja z delom? Vse manj nas je v rudnikih in tovarnah, vse več na uslugo za različne storitve, od klasičnih obrtniških do vrhunskih intelektualnih, od prostitutk do vrhunskih znanstvenikov ...

MIHA NAGLIČ

Pandemija teledela

Predvsem pa se vse bolj uveljavlja delo na daljavo – teledelo. To se kaže tudi v času pandemije 2020, ko cela množica dela »od doma«, enako velja za učence in še koga. Ob tem se spomnim na svoj članek, objavljen pred prvim majem 2001. »Da ne bo kdo mislil, da fantaziram, navedem še nekaj števil. Povzemam jih po knjigi Slovar XXI. stoletja (Pariz 1998), katere avtor je znameniti francoski publicist Jacques Attali. Pod geslom Delo zapiše najprej temeljno ugotovitev: vse več ljudi bo pripravljeno delati, vsega dela skupaj pa bo za omejeno količino. Okoli 1900 je imelo takšno ali drugačno zaposlitev le tretjina Američanov, sto let pozneje jo ima polovica. Po drugi strani je mogoče ugotoviti, da je zahteva čikaških delavcev več kot uspela: čas, ki ga v svojem življenju preživimo pri delu, se vztrajno zmanjšuje. Na svetovnem Severu smo pred sto leti pri delu preživeli 70 odstotkov življenja, zdaj le še desetino, seveda tudi na račun dejstva, da se je življenjska doba močno podaljšala. V času, ko je izšel Komunistični manifest (1848), sredi 19. stoletja, so delali okoli 5000 ur na leto.

Okoli 1900 še 3200, okoli 2000 samo še kakih 1500 ur letno. Ta količina se bo, kot kaže, še zmanjševala, efektivno delo bo zahtevalo le še petnajstino našega življenja. Na drugi strani pa bosta vsaj dve milijardi ljudi na svetovnem Jugu prisiljeni opravljati napol suženjska in bedno plačana dela. / Še večje spremembe nastajajo v načinu zaposlitve. Doslej je bila večina zaposlena stalno (za 'nedoločen' čas) in s polnim delovnim časom. Število takih v posameznih podjetjih in ustanovah se bo prav hitro zmanjšalo za polovico, pa še ti ne bodo vsi 'po osem ur' in za nedoločen čas. Prvi hitri prihodnjaki let in desetletij bo neverjeten razmah dela, ki bi ga lahko že zdaj poimenovali teledelo. Teledelavci bodo stalni ali občasni sodelavci in partnerji različnih družb in bodo v glavnem 'samozaposleni', sami bodo urejali svoj zaposlitveni status, sami plačevali prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Delali bodo največ na svojem domu, z naročniki svoji uslug bodo (oziroma so že) povezani po telekomunikacijski mreži. Med njimi bodo prednjačili tisti, ki prodajajo intelektualne storitve: odvetniki, različni svetovalci, publicisti, zunanji strokovni sodelavci

... Svojih storitev ne bodo več imenovali delo, govorili bodo le še o različnih aktivnostih. Finančno jih bodo povezovali in nadzorovali na način portfelja; ob portfelju akcij (delnic) bomo dobili še portfelj aktivnosti ... / V načinu življenja teh posameznikov, njihovih družin in asociacij se bodo zbrisale tradicionalne razlike med delom, potrošnjo, izobraževanjem in preživljanjem prostega časa. Doslej je bilo to ločeno: najprej se hodi v šolo, potem se dela, ob delu investira in konzumira. Poslej bo vse to načelno še ločljivo, dejansko pa vse bolj prepleteno. Največji adut, s katerim bodo razpolagali teleustvarjalci, bodo tridimenzionalne virtualne makete. Preden si boste kupili nov avtomobil, fotelj, mizo ali stanovanje, boste vse to lahko preizkusili virtualno. Sedli boste v virtualni avto in ga vozili, sedeli v virtualnem fotelju in za virtualno mizo, stanovali najprej v virtualnem stanovanju. Tako bo odpadlo nelagodje, ki ga občutimo, ko nekaj dragega kupimo, potem pa ugotovimo, da tisto pravzaprav ni niti za naše praktične potrebe niti po našem osebnem okusu. Prihranki bodo ogromni, tako pri načrtovanju in razvoju izdelkov kot pri njih uporabi. / Ja, porečete

morda, tole je pa res virtualno, bolj umišljeno kot dejansko. Francoske fantazije. Pa bodo najbrž kar držale ...« Dvajset let po objavi tega zapisa lahko ugotovim, da so se napovedi francoskega publicista več kot potrdile.

Kaj pa proletarci?

Ob gornjih fantazijah, ki postajajo resničnost, ne smemo pozabiti na »klasične« proletarce. Teh je po svetu še ogromno, zlasti v državah s cenejšo delovno silo, kjer delavci garajo za »male peneze« v tovarnah multinacionalnk. Med njimi izstopata državi, ki sta uradno še vedno komunistični, v gospodarskem oziru pa organizirani po načelih najbolj brutalnega kapitalizma; to sta Kitajska in Vietnam. Kljub temu njihovim delavcem še na misel ne pride, da bi se ravnali po pozivu in Manifesta: Proletarci vseh dežel, združite se! In se uprite! Njihov upor bi brutalno zatrl.

In teledelavci?

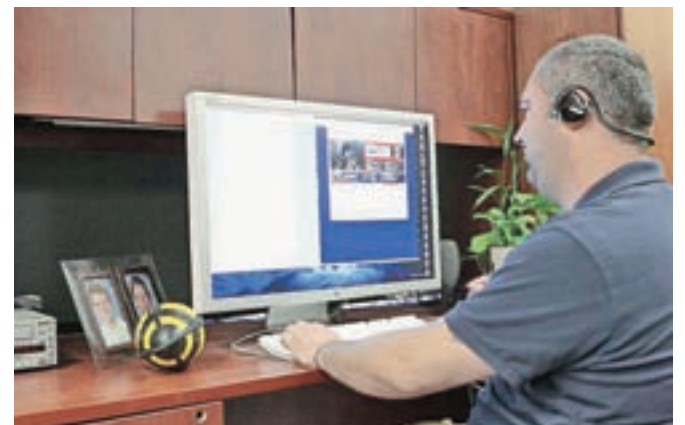
Tudi teledelavci so neorganizirani, kapital »organizira« njihovo delo tako, da so čim bolj razdrobljeni. Njihov klic bi se lahko glasil: Teledelavci vseh dežel, povežite se! Pa saj so že povezani (»online«), a kaj jim to pomaga ...

V ZDA in Kanadi 1. maja sploh ne smejo praznovati, prvi ponedeljek v septembru pa častijo dan dela (Labor Day). Prvič so ga v New Yorku, 5. 9. 1882. / Foto: Wikipedija

Prepovedane prvomajske demonstracije v Chicagu, 1. maja 2012 / Foto: Wikipedija

Tudi ameriška vojna mornarica (US Marine Corps) je dovolila nekaterim civilnim uslužbencem, da lahko delajo od doma (telecommuting, teleworking). / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (71)

Ena najuspešnejših metod

IVKA SODNIK

V času šolanja na daljavo, ko so učni rezultati še veliko bolj kot v običajnih razmerah odvisni od motivacije učencev, bi lahko bila ena najuspešnejših metod učenja in preverjanja znanja t. i. formativno spremljanje.

Zadnjih nekaj let skuša zavod za šolstvo z izobraževanjem v študijskih skupinah naše učitelje navdušiti in usposobiti za to sodobno, po svetovno veljavni raziskavi pa tudi slovenskih izkušnjah izjemno uspešno strategijo učenja. Učitelji, ki so se odločili za tovrstno usposabljanje, imajo v trenutni situaciji veliko boljše izhodišče in možnost, da se bodo učenci doma res kaj naučili in napredovali v znanju. Formativno spremljanje predstavlja drugačno filozofijo učenja in

poučevanja in drugačne pristope kot v tradicionalnem izobraževanju, ko je šlo predvsem za prenos znanja od učitelja na učenca. Načela in pravila formativnega spremljanja so uporabna za vse predmete in dokazano delujejo na vseh področjih učenja.

V središču učnega procesa je učenec, učitelj ga le spodbuja in usmerja. Učenci so aktivni in prevzamejo vlogo ter hkrati odgovornost za svoje učenje. Učenec mora za posamezni predmet najprej ugotoviti, kaj o izbrani učni temi že ve in kakšno je njegovo predznanje. V naslednjem koraku učenec skupaj z učiteljem oblikuje cilje in namen, kaj se želi naučiti. Čeprav učitelj izhaja iz učnih načrtov in standardov znanja, je treba

upoštevati otrokove interese in sposobnosti, saj učenje ni samo intelektualni proces, ampak v njem otrok sodeluje kot celovita osebnost. Pomembna so njegova čustva, osebni cilji, radovednost, težnja po ustvarjanju in želja, da bi se uveljavil, da bi bil uspešen. Cilje, kaj se hočejo naučiti, si morajo otroci ob učiteljevi pomoči postaviti sami, saj bodo v tem primeru veliko bolj odgovorni in prizadevni, saj jim učenja ne bo nekdo vsiljeval. Na ta način otroci vidijo in razumejo, da je učenje smiselno in koristno.

Naslednji korak v formativnem spremljanju je postavljanje kriterijev uspešnosti, ki izhajajo iz učnih ciljev. Kriterije morajo otroci poznati in razumeti.

Na tretji stopnji učenci izbirajo dejavnosti, ki jih bodo pripeljale do zastavljenega cilja. Takšno učenje je aktiven proces, je miselno naporeno početje, ki kljub zahtevnosti otroku prinaša zadovoljstvo, saj je cilj dosegel na svoj način in z lastnim trdom. V tem učnem procesu naj bi učenec čim pogosteje dobival učiteljevo povratno informacijo, kako napreduje. Učence se da usposobiti, da sami vrednotijo svoje učne dosežke, če seveda dobro poznajo kriterije, po katerih presojujejo in znajo izmeriti, kaj in koliko so se že naučili. Zelo koristne so tudi povratne informacije vrstnikov, ko se učenci učijo drug od drugega. Svoje znanje učenci ves čas

dokazujejo z različnimi izdelki. To so lahko ustni ali pisni preizkusi znanja, multimedijske predstavitve, pisna besedila, praktični izdelki ... Učenci naj sami izberejo način, kako bodo predstavili svoje znanje.

Formativno spremljanje kot metoda učenja in preverjanja znanja je v pogojih izobraževanja na daljavo izredno uporabno in zanesljivo, če ga učenci in učitelji obvladajo. Upajmo, da se je zanj pravočasno usposobilo in odločilo čim več učiteljev, saj bo v tem primeru mnogo manj težav z motivacijo in preverjanjem ter ocenjevanjem znanja. Za formativno spremljanje bi bile bolj kot številčne primerne opisne ocene otrokovega znanja.

Prostovoljci

Največja napaka je pomilovanje

Vsi smo na poti med rojstvom in smrtjo. Ko gre za umiranje in žalovanje, potrebujemo nekoga, ki mu zaupamo, ki ne daje površnih odgovorov in je pripravljen hoditi po poti strahu, pravijo v Slovenskem društvu hospic, kjer delujejo tudi ob pomoči številnih prostovoljcev. Eden takšnih je tudi Žiga Čamernik iz Kamnika.

JASNA PALADIN

Kamničan Žiga Čamernik je magister antropologije in igralec, pedagog ter filmski kritik, ki se je s Slovenskim društvom hospic srečal pred sedmimi leti, ko je v hiši Hospica preminula njegova stara mama. »Izkušnja njenega umiranja in posvajanja iz tega sveta v Hospicu je bila tako intenzivna in doživljajsko bogata, kot tudi pretresljiva in duševno zahtevna, da sem nemudoma začutil impulz, da bi še kdaj v življenju lahko čutil čast in privilegij biti poleg umirajočega. Prostovoljec Hospica sem uradno postal leta 2019, saj so morale stvari v meni dozoreti. Sicer sem se mislil na to pustolovščino podati že leta 2013, vendar je bil etični kodeks Hospica pač takšen, da je predvideval še vsaj leto dni časa za žalovanje. Spominjam se, da sem bil takrat kar malo užaljen, saj sem se čutil pripravljene in usposobljenega, da prostovoljstvo začnem takoj. No, po enem letu pa sem že spremenil mišljenje, saj

Žiga Čamernik / Foto: osebni arhiv

sem dejansko dokaj intenzivno žaloval in me potem bližina smrti nekaj časa ni več privlačila,« nam v uvodu

pove Žiga, ki je zdaj že dobro leto dni eden od približno 150 prostovoljcev, ki delujejo v desetih območnih

odborih, razpršenih po celotni Sloveniji. Meni, da je za takšno delo primeren vsakdo, saj se mu zdi tovrstno prostovoljstvo naravna človeška dolžnost.

Nazadnje je bil vključen v spremljanje umirajoče gospe iz ene od vasi v Tuhinjski dolini. »Naključje je hotelo, da sva se videla le enkrat. Šlo je za neke vrste predstavitevno srečanje, na podlagi katerega ugotovimo, ali si umirajoči in prostovoljec tudi 'ustrezata'. V manj kot tednu dni pa sem izvedel novico, da je gospa že preminula. Vloga prostovoljca je predvsem v tem, da nesebično nudi svojo prisotnost, z osredotočenostjo na dejanske potrebe umirajočega, nikakor pa se ne vmešava v njegove odnose s svojci. Zaradi tega je prej treba opraviti tudi usposabljanje.«

Čeprav sleherno prostovoljno delo lahko bogati, pa biti ob umirajočem ali njegovih svojcih še zdaleč ni lahko. A Žiga Čamernik tudi zaradi izkušnje v Hospicu na svoje življenje gleda drugače. »Seveda ni lahko, ko pa veš, da

se človek posavlja in da ima pred seboj le še kakšno leto življenja, morda nekaj več, še večkrat pa manj. Vendar tudi življenje nas, 'zdravih', nikakor ni samoumevno, saj nikoli ne veš, kdaj živiš svoj zadnji dan. V tej perspektivi je meni osebno precej bolj pomembna kakovost našega življenja kot pa sama kvantiteta, ki pomeni njegovo ohranjanje za vsako ceno, kar pogosto medicina tudi počne. Umirajoči navadno ni zelo zahteven, kot se včasih zmotno verjame, ampak potrebuje le kanček naše pozornosti, nikakor pa ne pomilovanja, kar je sicer eden hujših spodrslijajev, ki ga v tem primeru lahko storimo. Zaveš umirajočih ljudi je praviloma precej širša, kot je to običajno, zato razumejo – predvsem pa čutijo – marsikaj, kar ostalim ostane skrito. Zato v tem kontekstu nikakor ne verjamem v strategijo prikrievanja česar koli pred njimi, saj pogosto vedo stvari že dolgo pred nami,« nam pojasni sogovornik, ki od večščin, ki mu pomagajo pri tovrstnem delu, poudari zbranost preko vseh čutil, se pravi biti tukaj in zdaj.

V Slovenskem društvu hospic si s svojim delom prizadevajo detabuizirati smrt, ki je neprijetna, če ne celo 'prepovedana' tema v celotni zahodni kulturi. »Ker težko živimo, težko tudi umiramo. Strah, negotovost, skrbi vseh vrst, za katere se zdi, da se v današnji situaciji samo še stopnjujejo, ne pripomorejo k temu, da bi razvili sproščen odnos do smrti. Tragedija smrti je nemara v tem, da imamo pogosto občutek, da umrlemu nismo izrekli ali pokazali vsega, kar bi mu lahko, zato je vse skupaj pogosto pomešano še z občutkom slabe vesti oziroma krivde, kar lahko naredi situacijo za nas praktično neznosno. In v tem kontekstu je ustrezna komunikacija res dobra stvar, ki pa je lahko tudi neverbalne narave, saj razumevanje ni le v besedah. Zato sam nisem prišteja pregovor 'o mrtvih vse najbolje', raje pokažimo, da jih cenimo, ko so še živi. Rešitev je zame tako edino v sprejemanju (smrti),« zaključuje Žiga Čamernik, ki tovrstno prostovoljstvo priporoča vsem že zaradi izkušnje.

Mladi jim polepšajo dan

Mladi, ki delujejo v dobrodelnem društvu Rotaract klub Kranj, so s sendviči in pecivom razveselili ljudi, ki so zaradi koronavirusa še posebej obremenjeni. Vodja projekta Ana Zupan je vesela, če komu polepša dan in priključje nasmeh na ustnice.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Zaposleni v zdravstvenem domu v Domžalah, pripadniki tamkajšnje Civilne zaščite, Centra za zaščito in reševanje in prostovoljci Rdečega križa Domžale, Župnijska karitas Šmartin v Kranju, zaposleni v bolnišnici na Golniku, delavci na urgenci kranjskega zdravstvenega doma ter osebje in stanovalci Centra slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki so se v minulih tednih razveselili drobnih pozornosti, ki so jim jih namenili mladi iz Rotaract kluba Kranj. S pomočjo donatorjev so nekatere obdarili s sendviči in torto, za druge so kupili krofe ali roladice, stanovalcem in osebju Centra slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki pa so namenili tudi spodbudno sporočilo, ki opogumlja v času, ko so zaradi širjenja

koronavirusa še posebej obremenjeni.

»Posneli smo avdio pismo za prebivalce centra, kjer smo jih pozdravili in povedali nekaj spodbudnih besed. Prebivalce in zaposlene smo obdarili s skoraj štiristo roladicami, zraven pa priložili tudi pismo za zaposlene. V zadovoljstvo nam je, da smo razvedrili stanovalce centra, ki so v teh časih izolirani, osamljeni in pogrešajo svoje, poleg tega pa jih je strah, da bi se okužili in zboleli. Po drugi strani pa so pod velikim pritiskom tudi zaposleni. Hodijo v službo in so v negotovosti – lahko se okužijo in koronavirus prinesejo v svoje družine. Zato smo se odločili, da se tudi njim zahvalimo za dobro opravljeno delo,« je povedala vodja tega projekta, prostovoljka Ana Zupan.

Pojasnila je tudi, kako deluje dobrodelno društvo Rotaract: »V Rotaract so vključeni

mladi od osemnajstega do tridesetega leta starosti. Gre za podmladek Rotary klubov, ki se ukvarja z dobrodelno pomočjo ljudem. Naš

klub organizira različne dobrodelne dogodke in prireditve, pomaga otrokom iz socialno ogroženih in rejniških družin in podobno.«

Ana je sicer študentka slovenistike in primerjalne književnosti, doma iz Domžal, zdaj pa živi v Škofji Loki. Trenutno piše

Ana Zupan in Primož Cuznar s škatlami roladic za osebje in stanovalce Centra slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki / Foto: Rotaract klub Kranj

magistrsko nalogo, ob študiju pa se ukvarja še z drugimi dejavnostmi. Med drugim vodi koncerte in dogodke, delala je tudi kot voditeljica na Radiu Sora in Zelelem valu, ukvarja se z literarnim pisanjem in je bila lani z dramskim besedilom sprejeta v Dramski laboratorij SNG Drama Ljubljana, kjer so udeleženci pod vodstvom dramaturginje Simone Hamer napisali vsak svoje dramsko besedilo. Pred koronavirusom je kot študentka delala pri zagovorniku načela enakosti.

Kakšni motivi pa jo vodijo pri dobrodelni dejavnosti? »Veliko mi pomeni, da lahko nekemu pomagam, da mu priključje nasmeh na ustnice in polepšam dan. Moja misel je, da vsako dejanje šteje in da vsak lahko pomaga na svoj način, pa čeprav včasih le z nasmehom ali dobro mislijo,« razmišlja Ana Zupan.

Obdarovanja najbolj izpostavljenih ljudi v kriznem času nadaljujejo, vsak teden bodo koga razveselili. Ta teden, napoveduje Ana, so na vrsti kranjski policisti. Vedno pa iščejo nove člane in jih tudi zdaj vabijo k sodelovanju, sklene mlada prostovoljka.

Zgodbe

Bilo je nekoč od Zminca do Gabrka

Knjiga Marice Mrak Bo že kok, še zmeri je blo kok se bere, kot je zapisano v naslovu – v Hollywoodu bi po njej nemara že posneli film. Včasih nas le drobni zapisi ali anekdote, za katerimi se nemalokrat skrivajo kompleksne zgodbe, popeljejo v čas, ki so ga še ne tako dolgo tega živeli v spodnjem delu Poljanske doline. In podobno še kje po Gorenjskem, le z drugimi imeni krajev, domačij in ljudi.

IGOR KAVČIČ

Sledim navodilom predhodnega telefonskega pogovora. »Še pred mostom čez Soro zavijete desno na staro cesto proti Brodem, Gabrku, Logu in naprej v Poljansko dolino. Naša hiša ima številko 27 in je zadnja v Zmincu. Nemogoče zgrešiti.« Pa bi se z mislijo na vsa domača imena za posamezne dele vasi, okoliška polja in travnike, gozdove in griče, odseke cest in poti ter predele ob reki iz knjige z naslovom Bo že kok, še zmeri je blo kok domačinke Marice Mrak kaj lahko zmedel, preden sem zapeljal na dvorišče pred njeno hišo tik pod Muretovim gričem ob cesti ne levem bregu Sore.

V drugi sliki – po zapisanih zgodah in prigodah slehernikov iz spodnjega dela Poljanske doline bi kaj lahko posneli vrsto kratkih filmskih vinjet – z gospo Marico sediva ob kavi ter domačem jabolčnem zavitku in se pogovarjava, kako je kaj v Zmincu, vedno bolj pa tudi o tem, kako se je živel pred pol stoletja in več v njeni družini, med ljudmi na vasi in nasploh v krajih, o katerih piše v knjigi, ki jo je izdala lansko jesen, lahko bi rekli tudi sebi v dar ob svoji osemdesetletnici. Marica ne kaže svojih let. Ob zvedavih mislih in iskrivih očeh bi kaj lahko namignil, ali si je šele zdaj v pokoju lahko vzela čas za pisanje knjige.

»Prav v tistem delu okoli Brodov, kjer Marica živi skoraj vse svoje življenje, se poljanščina prelevi v škofjeloščino. »Ravno pri naši hiši smo bili bolj orientirani na poljansko stran, naši kasneje priseljeni sosede pa na škofjeloško. Tako smo se večkrat pošalili, da se pri nas kuha "zjele in mesu", pri njih pa "zele in meso", pa čeprav so hiše le streljaj narazen. Pa še zajec menda teče iz Loke do Brodov, naprej pa "zejc".«

Pove, da je že več kot četrt stoletja minilo, odkar se je ob nastopu slovenske države predčasno upokojila. »Pravijo, da ni pomembno, kako visoka je pokojnina, ampak kolikokrat jo dobiš,« doda v zanj značilnem duhovitem tonu, ki ga prepoznam iz knjige. Najprej je deset let v Lučinah poučevala na razredni stopnji več let tudi celodnevno, nadaljnjih 22 veččinoma tretji razred na matični osnovni šoli v Gorenji vasi, nekaj let potem še »iz

pokoja«. Učiteljica na gorenjevaški šoli je tudi njena hči Urška, prav tako mojstrica govora in besede pa je mlajša hči Klara, katere glas slišimo na Radiu Kranj. »Ah, moji hčeri. Vedno me za kaj "naštimita",« se navidezno pritoži; da se sama sicer raje drži bolj v zadnji vrsti in ne sili v ospredje, čeprav je kar dejavna v škofjeloškem upokojenskem društvu, kjer vodi igro križem kražem.

Da spomini ne gredo v pozabo

A vsaka upokojena učiteljica seveda ne napiše knjige. Marico spomnim na vrstice enega od zapisov v uvodnem delu knjige, v katerem se spominja starega očeta po materini strani Franca Sovinca, Hkavcovega oča, ki je bil prav poseben mož. Berem: »Ob večerih se je odpravil v kamro spat precej prej kot mati, ki je imela še polno dela z otroki in živalmi. Da ne bi pozabila na svojo večerno dolžnost, jo je opomnil: "Pol nej se pa kmal pride ..." Zanimivo je, da je oča to povedal v pasivu. Takih in podobnih zgodb je polno v mojem spominu. Ko smo jeseni 2016 imeli srečanje rodbine Sovinc, sem zapisala nekaj spominov na stare starše Franca in Katarino, in jih povedala zbranim. Bilo je obilo smeha in želja, kako bi bilo dobro take zgodbe zapisati, da se ohranijo za prihodnje rodove,« o

prvih spodbudah za pisanje pripoveduje gostiteljica.

K pisanju so Marico dodatno usmerjali pogovori s slavistko in etnologinjo ddr. Marijo Stanonik, s katero jo je povezal zet Janez Ramoveš. Stanonikova ji je pomagala z navodili in nasveti, kako zapisovati spomine iz preteklosti, za kar ji je zelo hvaležna.

Pokaže do zadnje strani popisan rokovnik. »Kakšni dve leti sem si delala zapiske. Prečrtani so šli v objavo,

Sodelavci pri knjigi: (od leve) Tea Kregar, Martin Ramoveš, avtorica Marica Mrak in Urška Ramoveš / Foto: Primož Pičulin

tisti, ki niso, so ostali zunanaj. Včasih je bila dovolj le ideja ali droben preblisk, ki sem ga podaljšala v kratko zgodbo, anekdoto ... Vse, kar je v knjigi, je tukaj zapisano na roko. Znam pisati hitro in lepo, kar mi je ostalo še iz šole, kjer sem pazila, da so otroci znali prebrati za menoj. Včasih sem kaj zapisala tudi sredi noči, če sem le imela zraven papir in svinčnik. Potem se je kar naenkrat nabralo zgodb za celo knjigo,« razlaga Mrakova; da sta jo hčeri pri pisanju vseskozi spodbujali. Obe sta sproti prebirali zapisano, Klara je zapise pretipkavala v računalnik, Urška pa je kasneje prevzela urejanje knjige, poiskala je prave ljudi, ki so jo oblikovali in natisnili. Da je knjiga pravi družinski izdelek sta z ilustracijami pripomogla vnuk Martin Ramoveš in njegova partnerka Tea Kregar.

Tako je bilo življenje na vasi

To so velike zgodbe o velikih ljudeh, piše na zadnji strani knjige. »Pisanje sem črpala iz svojega spomina, od zgodb, ki mi jih je pripovedovala mama, do spominov na čas mojega otroštva, ki so še danes zelo živi, pa tudi siceršnjega življenja v spodnji Poljanski dolini,«

o temah za pisanje razlaga avtorica knjige in dodaja za primer zgodbo, ko si je tako zelo želela vnetja slepiča: »Mama mi je pripovedovala, kako se ji je vnetje zgodilo v mladosti, in ko mi je omenjala čudne dotlej neznanne besede, kot so bolnica, narkoza, operacija, sem si zelo želela tudi sama vse to spoznati od blizu. Vedno, kadar me je bolel trebuh, je mama pomislila na vnetje slepiča, sama pa sem komaj čakala, da se to zgodi tudi meni. Takoj po vojni se mi je "želja" uresničila. Odpeljali so me v Ljubljano v bolnico in prav nič prijetnih spominov nimam na to. Nekaj svojih spominov sem soočila s tistimi brata Janeza Krmelja, eno od zgodb sem dopolnila s pripovedovanjem sestrične Ane Dolinar, nisem pa recimo zbirala zgodb naokrog po okolici.«

Knjiga je razdeljena na več delov. Na začetku avtorica predstavi svoje rodbinske zgodbe, v najbolj obsežnem delu knjige pa se spominja svojega otroštva med drugo svetovno vojno in njenih mladih let po vojni. Že res, da je pisanje povezano z njenimi lastnimi spomini in doživetji, hkrati pa nam ponuja širšo sliko nekega časa na vasi, ko je prebivalstvo razen na večjih kmetijah pestilo pomanjkanje, ko je bilo

priti čim prej do kruha pomembnejše kot izobrazba, beremo o povsem drugačnih otroških igrar, kot jih poznamo danes. Marica piše, kako so nabirali gobe in borovnice za odkup, kakšen luksuz je bil, če je bilo pri hiši kolo ali radio, da v njihovih krajih ni manjkalo kač in celo lovcev nanje, pa o cerkvenih praznikih, ki so bili še zlasti za otroke vselej poseben dogodek. Zanimive so zgodbe o nenavadnih dogodkih, smrtih, strahovih, vražah, v katere so verjeli vaščani.

V drugem delu knjige nas avtorica iz svoje družine popelje v širše okolje vasi Zminca, Brode in Gabrka, opisuje nekatere domačije, zanimive ljudi iz preteklosti, predvsem pa prigode, ki potujejo naprej s krajevnim izročilom. »To je del, v katerem pišem o raznih vaških nagajivostih. V težko življenje so ljudje vedno vnašali tudi vedrino, saj so tako lažje preživeli,« pravi Marica in pojasni, kako so Zminčani dražili prebivalce Brodov, da imajo v tolmunu v Sori bobra – pibra. Zato so jim rekli pibrovci. Brojci jim niso ostali dolžni in so jim posvetili pesmico: »Zminčani vriskaja, kurji drek stiskaja, nej ga le stiskaja, saj je mehak!«

V zadnjem delu pa so zabeležene zanimivosti, o

katerih so ljudje govorili in vanje verjeli. Recimo, da se že po joku pozna, kakšnega spola je otrok. Dečki so se menda oglašali tobaaaak, tobaaaaak, deklice pa kofeee, kofeee.

»V zaključku sem dodala še prepise pisem, ki jih je stric Anton Krmelj iz Amerike pisal mojemu očetu Martinu. Iz njih spoznamo, kako težko življenje je bilo v takojšnjih rudnikih in kako je pogrešal dom. Tu pa sta še dve pismi strica Janeza Krmelja, ki je živel v Trstu.«

Zgodbe je napisala, ne komentirala

Marica Mrak v zgodbah predvsem opisuje življenje v svojih domačih krajih, ki jih dobro pozna, a se pri tem ne opredeljuje. Tudi ko gre za vojni čas. »Naj bodo partizani ali domobranci, oboji so prišli in nam pobrali, če so bili lačni. Enkrat eni drugič drugi,« zatrjuje Mrakova, ki dogodkov iz preteklosti v pisanju ne komentira, ob tem pa dodaja, da je marsikatero dogajanje kdo drug mogoče videl z drugačnimi očmi kot ona. »Nič zato, pa naj napiše po svoje.«

Odziv na knjigo je dober, ljudje jo berejo z zanimanjem, da jim je vseh tudi zato, ker je napisana na humoren način. »Taka sem, marsikaj rada obrnem na humorni način,« pravi Marica Mrak, ki na pamet zna marsikateri odlomek iz Tavčarjeve Visoške kronike, za katero pravi, da je njeno sveto pismo. Kljub temu pa pravi, da se nima za Poljanko, da Zminca pač spada pod Škofjo Loko. »Je pa res, kadar pridem na zgornji konec doline, bom govorila bolj po poljansko, v Škofji Loki pa, ne da bi se zavedala, ravno obratno.«

Ko zaprem zadnjo stran Maričine knjige, se v mislih sprehajam po krajih, ki jih opisuje, čez posestva velikih kmetij, ki jih ni več, opazujem ostanke bajt, v katerih je živel ta in ta posebež, ona nesrečna družina, se ustavim pri grobljah, če se tam še kaže kotalijo v kroglah, posedim pred tistim starim hrastom ... Kakšni so v resnici ti kraji, kako je bilo tam nekoč in kako je danes? »Bo že kok, že zmeri je blo kok,« bi rekla Micka Krmelj, ki je zgodbe pripovedovala svoji hčeri Marici, ona pa jih je napisala, da bi jih »videli« tudi mi.

Zanimivosti

Vodička tur na motornih sanjah

»Izbira drugačne poti ni bila lahka, a je bila prava zame.« Tako pravi 23-letna Klara Ažman s Koroške Bele, ki je domačo vas pred dvema letoma zamenjala za Kanado, natančneje Britansko Kolumbijo, kjer v smučarskem središču Whistler dela kot vodička tur na motornih sankah.

URŠA PETERNEL

»Preden sem se preselila v Kanado in začela delati kot avanturistična vodička, sem delala v zdravstvenem domu v diagnostičnem laboratoriju. Zaključila sem srednjo šolo, na fakulteto nisem nikoli šla. Izbira drugačne poti ni bila lahka, a je bila prava; prava zame. In to je najbolj pomembno.« Tako pravi 23-letna Klara Ažman, pogumno mlado dekle s Koroške Bele, ki je varnost domače vasi pred dvema letoma zamenjala za odprta razpotja Kanade, natančneje Britanske Kolumbije. »Kanada je bila od nekdaj na seznamu držav, ki sem jih najbolj hotela obiskati. Velikokrat me vprašajo, zakaj ravno Kanada. Moj kratek odgovor: sneg. Ljubim zimo in hribe, rada imam hokej, vedno sem želela poskusiti drugačen način življenja. Od dneva, ko sem dobila prvo vizo, je trajalo nekaj mesecev, da sem zbrala pogum, dala odpoved v službi, spakirala in kupila enosmerno

Klara Ažman: »Velikokrat me vprašajo, zakaj ravno Kanada. Moj kratek odgovor: sneg. Ljubim zimo in hribe, rada imam hokej, vedno sem želela poskusiti drugačen način življenja.« / Foto: osebni arhiv

vozovnico. Najprej sem nekaj časa preživela v Vancouveru, ampak sem hitro spoznala, da življenje v mestu ni zame, in se znašla v Whistlerju, ki je postal moj

novi dom ...« pripoveduje Klara, ki je našla delo kot inštruktorica oziroma vodička tur na motornih sankah, poleti pa v terenskih vozilih. Turiste uči, kako je treba

upravljati motorne sani, in jih nato vodi po okoliških hribih. Tako je pozimi vsaj pet dni na teden tudi po dvanajst ur na motornih sankah, ostala dva dneva, ko je prosta,

pa dela kot prostovoljka na smučišču. »Zadolženi smo za prvo pomoč na smučišču, transport poškodovancev v reševalno vozilo ali helikopter, merjenje plazovne nevarnosti in umetno proženje plazov ... Morala sem se udeležiti kar nekaj različnih tečajev, recimo 110-urnega tečaja prve pomoči v divjini, tečaja

združeni ljudje, ki smo zaljubljeni v zimo in nam je najbolj pomembno to, da smo od jutra do večera zunaj, pozimi na smučeh, smučarskih deskah, sankah, krpljah, derezah, poleti pa na gorskih kolesih, v plezalnih pasovih ali pohodnih čevljih ...«

Prav zaradi občutka, da z ljudmi v Whistlerju govo-

Klara ima zdaj, ko je tudi turizem v Whistlerju 'na čakanju', veliko časa. Tako se je odločila ponuditi brezplačne spletne inštrukcije angleščine in slovenščine otrokom s Koroške Bele. »Celo srednjo šolo sem pri slovenščini dobivala same odlične ocene, pred kratkim pa sem z visoko oceno opravila tudi mednarodni test angleščine IELTS. Če mi uspe pomagati samo enemu otroku, bom zadovoljna,« pravi.

za varnost pred plazovi, usposabljanja za delo v smučarski patrulji ...«

Klara pravi, da je Britanska Kolumbija v veliko pogledih podobna Sloveniji zaradi gorovij, rek in jezer. »Glede samega življenja v Whistlerju mi je najbolj všeč to, da smo

ri isti jezik, je, kot pravi, tam ostala dlje, kot je načrtovala. »Gre za ljudi, ki vedo, kako je oditi, pustiti za seboj vse poznano, se spremeniti, zrasti, doživeti, spoznati nove kulture, poskusiti nove stvari, zaljubiti se, obiskati neverjetne kraje in seveda tudi – oditi ...«

Poskrbeli sta za vrhunške dosežke

Marca sta najuspešnejši slovenski alpinistki zadnjega obdobja Sara Jaklič in Marija Jeglič na odpravi na norveškem otoku Senja preplezali več zahtevnih smeri. V Kranju pobuda za doberdelne Zgodbe iz izolacije.

VILMA STANOVNIK

Sara Jaklič (AO PD Kranj) in Marija Jeglič (AO PD Ljubljana-Matica) sta se še pred epidemijo covid-19 odpravili na norveški otok Senja. Ta je že del polarnega kroga. Tako sta na severozahodu Norveške preplezali dve prvenstveni smeri Postrv na suhem in Slepeče luči, opravili pa še šest drugih vzponov ter tako najbolje izkoristili zahtevne razmere z obilnimi snežnimi padavinami, ki so krojile njuno odpravo.

»Najino odpravo na Senji je najbolj zaznamovala spremenljivost vremenskih razmer. Pričakovali sva, da bo vremenska napoved stabilnejša, a sva se morali prilagoditi. Posledično sva imeli zaradi slabega vremena poleg plezanja dovolj časa tudi za avanture, ki dajejo življenju malo drugačno barvo. Spremenljivost vremena vpliva tudi na spremenljivost razpoloženja, a nama je kljub temu uspelo ohraniti radoživost in veselje do plezanja,

kar se nama v tovrstnih situacijah zdi najpomembnejše. Ko si enkrat sproščeni, se stvari začnejo dogajati (skoraj) same od sebe. Alpinisti se vedno želimo spopasti s še težjim in višjim, vendar sva s šopkom najinih prvenstvenih in ponovljenih smeri zelo zadovoljni,« je povedala vodja odprave Sara Jaklič, najuspešnejša slovenska alpinistka minulega leta.

»Sari in Mariji je kljub muhastemu vremenu uspelo preplezati kar nekaj dobrih smeri na severu Norveške. Izstopata seveda dve prvenstveni kombinirani ledno-skalni smeri. Je pa njuna alpinistična odprava poleg dobrega plezanja tudi dokaz, kaj pomeni pravo in iskreno prijateljstvo. Tudi to je ena bistvenih lastnosti alpinizma, vsaj s te bolj človeške strani. Lahko zaključim, da nadaljujeta visoko raven slovenskega ženskega alpinizma,« je njuno odpravo ocenil Miha Habjan iz Komisije za alpinizem Planinske zveze Slovenije.

Sara Jaklič in Marija Jeglič sta uigrana kranjsko-ljubljanska naveza najuspešnejših slovenskih alpinistk zadnjih dveh let. / Foto: Marija Jeglič

Najuspešnejši slovenski alpinistki zadnjega obdobja, ki sta skupaj preplezali številne smeri v slovenskih gorah, raziskovali strme stene Madagaskarja, ZDA in Dolomitov, ledne slapove Kanade in se udeležili odprav

SMAR – slovenske mladinske alpinistične reprezentance v Maroko in Gruzijo, sta dobro uigrana naveza. »Mogoče je najina močna točka ta, da sva kljub podobnostim različni – ena je velika, ena majhna. Ker sem

jaz večja, mi lahko Sara stopi na rame, da sploh doseže detalj smeri, ga prepleza in potem lahko še jaz pilezem za njo. Ob tem pa dobro navijava ena za drugo in se spodbujava. Skupaj zmoreva! Odpravo na Senjo je že

od začetka spremljal kakšen neljubi pripetljaj, vendar sva se z njim spopadli zelo sproščeno. Tako sva se imeli kljub mnogim nevšečnostim prav fino,« pravi Marija Jeglič, ki je odpravo Senja 2020 po vrnitvi v Slovenijo predstavila v Zgodbah iz izolacije, ki so na pobudo Alpinističnega odseka PD Kranj pod okriljem Komisije za alpinizem PZS zaživele v času epidemije covid-19. Dobrodelno obarvana alpinistična predavanja potekajo vsak četrtek in so brezplačna. Za ogled se je treba le pravočasno pridružiti v spletni predavalnici Zoom, vsi gledalci pa so vabljeni tudi k donacijam za pomoč družinam oziroma organizacijam po izboru predavateljev. Doslej so to družina Dava Karničarja, Gorska reševalna zveza Slovenije in Društvo Izhod Teen Challenge. Vsa pretekla predavanja si je mogoče ogledati na spletni strani KA PZS, kjer so še vedno objavljeni tudi podatki za donacije.

Na robu

Odpusti jim, sem si rekla, 2. del

Rodil se je sin

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Mama je bila še zme-
raj brez službe. Sestro so ji
vzeli in jo dali v zavod. Ob
prvem obisku je bila zelo
vesela, ko me je videla. Ob-
jemala me je in poljubljala
ter jokala. Z njo so zelo lepo
ravнали. Naučili so jo toliko,
da je sama brala preproste
otroške knjige ... Šele v tis-
tem trenutku sem spozna-
la, kako mi je kljub drugač-
nosti pri srcu ...«

Jurka ohranja svojo se-
stro še danes, ko je že dolgo
ni več med živimi, v zelo le-
pem spominu. »Zelo je uživa-
la ob poslušanju Pravljice
za lahko noč na radiu. Pri ri-
sanju je bila vztrajna in na-
tančna. Bilo mi je hudo, ko je
pri 33 letih umrla. Kap jo je.
Še sreča, da sva se, potem ko

je bila v zavodu, večkrat foto-
grafirali. Ostali so mi vsaj ti
spomini! Ko sem jo nazad-
nje obiskala, sta sedeli s sta-
rejšo gospo, ki je prav tako
imela Downov sindrom, na
klopi v parku in se držali za
roke. Bila sem ganjena, ko
sem ju opazovala. Videlo se
je, da se imata radi, pa ne v
spolnem smislu, da me ne
boste narobe razumeli ... Na
sestrinem pogrebu sem bila
sama. Nobenega od staršev
ni bilo blizu.«

Praden je Jurka nadaljeva-
la svojo zgodbo, sva se pogo-
varjali o aktualnem trenut-
ku in o razvajanosti, v kate-
ri živijo tudi mnogi vrstniki
njenege edinega sina. Bila je
zelo kritična. »Če bi v mla-
dih letih imela na voljo ugo-
dnosti, ki so njim same po
sebi umevne, pa še negodu-
jejo, bi bila presrečna!« je
večkrat ponovila.

»Če odmislim, da sem bila
pogosteje lačna kot sita, so
študentska leta minila mir-
no in tudi dokaj hitro. Za
obleke nisem imela denar-
ja, imela sem le tri kose spo-
dnjega perila, tisto, kar sem
nosila čez dan, sem zvečer
pod mrzlo vodo splaknila.
Včasih je bil moj edini ob-
rok jogurt, kos kruha in ne-
kaj rezin posebne salame.
Če sem imela čas, sem za-
vila na tržnico in pri kmeti-
cah, ki so prodajale kislo ze-
lje, prosila, ali lahko malo po-
skusim, kakšno je. Nogavice
sem imela že stokrat zašite,

na vrhu stegna sem jih prič-
vrstila z elastiko. Četudi so
vrstnice nosile žabe, si jih ni-
sem mogla privoščiti. Kadar
sem zbrala dovolj kovancev
za hot dog ali cvrt krumpir-
ček, je bil to zame velik pra-
znik. Po selitvi v Ljubljano
sem imela samo eno zimo
na voljo ogrevano sobo. Go-
spe z Igriške ulice ne bom
nikoli pozabila, saj mi toplih
radiatorjev ni posebej zara-
čunala! Pa nisem nikoli tar-
nala, zakaj bi le?! Ni bilo časa!
Dopoldne sem hitela z enega
predavanja na drugega, toč-
no ob eni uri sem že morala
biti v trgovini. Delovni dan se
je redkokdaj končal pred pol
deveto zvečer. Moja naloga
je tudi bila, da sem pomaga-
la snažilki pri pospravljanju.
Umivala sem se v mrzli vodi,
zobe sem si zdrgnila s "ka-
lodontom", ker za ščetko ni-
sem imela denarja. Sedem-
deseta leta do takšnih reve-
žev, kot sem bila jaz, niso
imela usmiljenja!

Že na začetku najinega
pogovora sem omenila so-
šolko, ki je bila zaljubljena
vame. Ko je spet izvedela, kje
živim, me je nenehno zasle-
dovala. Pošiljala mi je bom-
bonjere, mi pisala ostudna
in namigujoča pisma. Četu-
di bi morala umreti od lako-
te, se njenih darov ne bi do-
taknila! Komaj sem čakala,
da diplomiram, da se umak-
nem iz Ljubljane. Pri dobrih
25 letih sem doživela še en
udarec: tuberkulozo. Za eno

leto sem bila prisiljena pre-
kiniti študij. Več mesecev
sem preživela na Golniku.
Zdravnik mi je dejal, da sem
bila tudi zelo podhranje-
na. Občasno sem bila brez
menstruacije, kar me sicer
ni motilo, sem vsaj prihrani-
la za vložke, a za moje telo
ni bilo dobro. Na Golniku
sem spoznala, da je biti bo-
lan prav lepo. Odpočila sem
se in prišla k sebi! Dobila
sem veliko novih prijateljev,
saj sem bila zelo razumeva-
joča pa še pogovarjala sem
se rada.

Upala sem, da se bom lah-
ko ponovno zaposlila v trgo-
vini, a me niso hoteli spre-
jeti. Bali so se, da se bo kdo
od mene nalezal tuberkulo-
ze. To so mi povedali na zelo
krut način. Mi je pa šel direk-
tor vsaj toliko na roko, da mi
je pomagal priti do študent-
skega, absolventskega poso-
jila. Bilo je bolje kot nič.

Zelo hitro sem diplomira-
la in si našla prvo službo. Ni
bila nič posebnega, le zaslu-
žek je bil soliden. Podjetje
mi je ponudilo tudi stanova-
nje. Bi mi lahko padla seki-
ra v še bolj sladek med, kot
mi je s to ponudbo? Ne bi!
Čez noč sem se počutila kot
kraljica, na dosegu roke sem
imela vse, po čemer sem tri-
deset let zaman hrepenela:
s toplo vodo sem se lah-
ko umivala desetkrat dnev-
no, če sem hotela, pa tudi
moj hladilnik je bil zelo dob-
ro založen. Amerika! Pos-
tala sem kar malo objestna,
celo drzna ženska! Prihajala
sem v srednja leta, bila sem
prepričana, da se ne bom ni-
koli poročila, da ne bom ni-
koli imela otrok.

Pa sem ga vseeno našla,
mojega Marjančka! Ko sva

prvič imela spolne odnose,
ni mogel verjeti, da sme še
nedolžna. Od veselja je jo-
kal, meni pa je dobro delo, da
mu je moja nedotaknjenost
toliko pomenila. Čez nekaj
mesecev je svoj prihod naz-
nanil otrok, najin edini sin.
Bila sem presrečna. Napi-
sala sem pismo mami, a mi
ni odgovorila. Ko se je rodil
sin, se je Marjanček od vese-
lja napil. Prvo leto mi je vda-
no stal ob strani, včasih je
sina peljal tudi v vrtec ali na
igrišče. Potem pa se je oče-
tovstva, mило rečeno, naveli-
čal. Morda pa je tičal razlog
za odtujenost v dejstvu, da se
je zblížal z eno od njegovih
vzgojiteljic ... Ne vem. Na-
ivna, kot sem bila, sem opa-
zila, da je nekaj narobe, ko
sem ju nekoč videla v mest-
tu: ona visoko noseča, on pa
ji je zaljubljeno zrl v oči. Ta
ženska je imela zveze s sa-
mim hudičem. Njen oče je
bil advokat in malo je manj-
kalo, pa bi jim uspelo, da bi
me vrgli iz mojega lastnega
stanovanja. Ena od sosed jo
je večkrat zalotila, ko je pred
vhodnimi vrati stresala pas-
je iztrebke. Zakaj je to počela,
ne vem. Je bila le zlobna?
Sprušujem se zato, ker Mar-
jančku nisem uprizarjala
nobenih scen, ko se je pre-
selil k njej. Ga nisem imela
dovolj rada? Edina stvar, ki
sem mu jo zamerila, je bila,
da je prekinil stike tudi s si-
nom. To je pa bolelo!

A sem se znašla. Življe-
nje me je naučilo, da če ne
gre po desni, stopiš do ci-
lja po levi strani. Poklicno
sem bila vedno bolj uspe-
šna, denarja mi ni več manj-
kalo, prvič v življenju sem
imela dober avto, hišo, lah-
ko sem si privoščila vse, kar

mi je poželelo srce. Spomini
na krute čase, zaradi katerih
sem zbolela za tuberkulozo,
so počasi bledeli ...

Spoznala sem Petra, mo-
škega svojih sanj. Žal je imel
veliko napako: bil je poro-
čen. K meni je prihajal ob-
časno, imel me je sicer rad,
ker sem bila razumevajoča
in sem mu lahko tudi sve-
tovala pri poslovnih odlo-
čitvah, za kaj več ni imel in-
teresa. Nisem pa bila ne lepa
ne mlada, da bi se ponašal z
menoj. Žal.

Potem je prišel še en
Marjan. Ni bil sicer izobra-
žen, je pa bil zato zelo pod-
jeten, znal je z denarjem,
tudi z ženskami. Intimno
sem z njim doživela stva-
ri, ki jih z drugimi nisem
nikoli. A tudi to je minilo.
Naveličal se me je in od-
šel k mlajši. Kaj bi jokala,
takšna pot je v današnjem
svetu čisto logična.

Moških se po zadnji pro-
padli zvezi nisem izogibala,
a kljub temu niso več prih-
jali v mojo bližino. Ne sam-
ski ne poročeni. Prišle so pa
nove skrbi. Tudi sin ni imel
ravno srečne roke pri izbi-
ri partneric. S prvo, ki ga
je prizadela, se je zapletel
že v času študija. Brez nje-
gove vednosti se je odločila
za splav, kar mu je prineslo
prvi sivi las. Potem je imel
eno, ki je bila zelo prijetna,
a njeni starši so bili nemo-
goči: nasilni v komunikaci-
ji, pogoltni, vse bi požrli, kar
jim je prišlo na mizo. De-
kletova mama me je začela
izsiljevati za denar. Češ ti
ga imaš dovolj, posodi mi za
to in ono. Pri denarju sem
pa Gorenjka. Za neumnos-
ti zlepa ne gre od mene ...«

(Koniec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Vladimir Kapus, »pogrešani« lovski pisatelj in publicist

PETER COLNAR

Med drugo svetovno je v
Sloveniji »izginilo« več lju-
di. Med njimi je tudi publi-
cist in pisatelj Vladimir Ka-
pus pl. Pichelstein, ki se je
rodil v Kamni Gorici 30.
aprila 1885. Oktobra 1943
naj bi ga nad Kamno Gori-
co odpeljali »sodelavci naro-
dnoosvobodilnega gibanja«.

Ljudsko šolo je obiskoval
doma, realno pa v Ljubljani.
Nato je bil enoletni prosto-
voljec v Trbižu in Beljaku,
kasneje pripravnik za oro-
žniškega oficirja, nazadnje
železniški uradnik v Trstu.
Po prevratu leta 1918, to je
po razpadu Avstro-Ogrske,
oziroma v času nastopa ge-
nerala Rudolfa Maistra, je z
Jesenic odšel na Karavanke
kot vodja planinskega voja-
škega oddelka, ki mu je po-
veljeval od januarja do mar-
ca 1919. Nato je bil zopet

železniški uradnik, najprej
v Bosanskem Brodu in nato
v Zagrebu.

Leta 1922 se je upokojil in
se je posvetil publicistiki. Že
kot dijak je začel pisati pe-
smi in novele. Pozneje je so-
deloval v Jutru, Domovini,
Razgledu, Življenju in svetu
in pri različnih revijah. Kot
lovski pisatelj je bil najprej
sodelavec pri Weidmann-
sheilu, nato od prvega letni-
ka naprej pri Lovcu. Glavno
vodilo življenja sta mu bila
zbujanje spoznavanja in lju-
bezni do naravnih lepot ter
boj proti »mrharstvu«. Nje-
gov članek O srnjakovem
rogovju, ki je bil objavljen
v Lovcu, je bil ocenjen kot
znanstvenega značaja.

V tem času je prišlo do av-
strijsko-slovenske oziroma
jugoslovanske vojne, v kate-
ri je bil posredno udeležen

tudi Vladimir Kapus. Ko je
v Mariboru nastopil gene-
ral Maister, so se tudi dru-
god po Sloveniji pojavile šte-
vilne samoorganizirane slo-
venske vojaške enote. Dra-
vske divizijske oblasti so na
današnji dan leta 1919 baje
brez vednosti poveljstva za-
čele ofenzivo na celotni ko-
roški fronti. Slabo priprav-
ljen napad je kljub začetnim
uspehom do večera ponehal.
Enote so se vrnile na izho-
diščne položaje. Do avstrijskega
protinapada je prišlo
2. maja. Avstrijci so prebili
obrambo. Avstrijske enote
so prodrle do Slovenj Grad-
ca in Vuhreda v Dravski doli-
ni. Dne 8. maja so jih ustavi-
le enote štajerskega obmej-
nega poveljstva. Fronta se je
ustalila na črti Dravograd-
Plešivec-Solčava-Železna
Kapla, 9. maja so se začela

v Celovcu pogajanja o pre-
mirju ...

To je bila za Vladimira Ka-
pusa prva svetovna vojna, ki jo

je preživel, ni pa preživel nas-
lednje, druge svetovne vojne,
ko je izginil nekje nad Kamno
Gorico. Ker je bil Plemeniti?

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- V Kovorju pri Trziču se je 27. 4. 1839 rodil misijonar Filip Jakob Erlah. Leta 1864 je odšel z misijonarjem F. Pircem v ZDA in postal v Milwaukeeju njegov naslednik. Oskrbnoval je številne misijonske postaje v zvezni državi Wyoming in velikem delu zahodne Nebraske.
- V Škofji Loki se je 27. 4. 1903 rodil pesnik, urednik in prevajalec Tine Debeljak. Od leta 1935 do leta 1945 je urejal časopis Dom in svet in kulturno rubriko v Slovincu. Maja leta 1945 je emigriral v Avstrijo, Italijo in nato v Argentino. Tam je objavil več pesnitev (Velika črna maša za pobite Slovence, 1949).
- Na Rudnu pri Železnikih se je 29. 4. 1896 rodil duhovnik, jezikoslovec, literarni zgodovinar in prevajalec Jakob Šolar.

Hude posledice za gospodarstvo

Slovensko gospodarstvo bo zaradi posledic epidemije koronavirusa plačalo visoko ceno. Kako visoka bo, ostaja neznanka in bo odvisna predvsem od tega, kako dolgo bodo trajale omejitve in kako bodo učinkovali državni ukrepi za blažitev posledic.

CVETO ZAPLOTNIK

Po napovedi Banke Slovenije bo cena, ki jo bo zaradi epidemije koronavirusa plačalo slovensko gospodarstvo, najbolj verjetno presešla tisto iz zadnje svetovne gospodarske in finančne krize. Medtem ko se je v letu 2009 gospodarska aktivnost v Sloveniji zmanjšala za 7,5 odstotka, naj bi se letos bruto domači proizvod (BDP) glede na različne scenarije oziroma število tednov zaustavitve (od šest do štirinajst tednov) in hitrost okrevanja po zaustavitvi zmanjšal od šest do šestnajst odstotkov. Po vseh scenarijih Banke Slovenije, ki sicer še ne upoštevajo ukrepov fiskalne in denarne politike za zmanjšanje gospodarske škode, bo gospodarstvo plačalo visoko ceno, a kolikšna bo dejanska ta cena, bo odvisno predvsem od tega, kako dolgo bo trajala koronakriza in kako bodo ukrepi slovenske države in mednarodne skupnosti ublažili posledice v gospodarstvu. Končna ocena škode v gospodarstvu bo torej možna šele po sprejetju in uveljavitvi ukrepov za blažitev

posledic. Slovenska vlada je veliko takšnih ukrepov, med njimi so tudi ukrepi za izboljšanje likvidnosti in ponovni zagon gospodarstva, že sprejela, nekaj jih še načrtuje, gospodarstvo pa jih tudi že uveljavlja.

Upadla bo tudi zasebna potrošnja, še najbolj tam, kjer je potreben neposreden stik med kupcem in prodajalcem oziroma ponudnikom storitev, kot so na primer gostinske in hotelske storitve, prevozi, storitve, povezane s kulturo in rekreacijo. Čeprav bodo spletni nakupi nekoliko nadomestili izpad pri neposredni trgovini, bo po napovedi Banke Slovenije letos zasebna potrošnja upadla od 2,4 do 9 odstotkov, najbolj v drugem letošnjem četrtletju.

Velik bo tudi vpliv na trg dela. Po oceni Banke Slovenije, ki v napovedi ne upoštevata državnih ukrepov za blažitev posledic, bi se zaposlenost glede na različne scenarije lahko zmanjšala od 1,8 do 4,7 odstotka, stopnja brezposelnosti pa bi se lahko več kot podvojila. Končni vplivi na trg dela bodo še posebej odvisni od učinkovitosti državnih ukrepov, ki naj

bi med trajanjem epidemije znižali stroške dela in s tem prispevali k ohranitvi delovnih mest. Po neuradnih podatkih zavoda za zaposlovanje, kjer dnevno spremlja gibanje registrirane brezposelnosti v Sloveniji, je bilo v četrtek, 23. aprila, v državi že 87.474 brezposelnih, še marca jih je bilo skoraj deset tisoč manj – natančneje 77.855.

In kaj se bo letos dogajalo s cenami? Po napovedi Banke Slovenije bi se cene glede na različne scenarije na medletni ravni lahko znižale do enega odstotka. Letos bodo porast cen ob strmoglavljenju svetovnih cen nafte večinoma zniževali cenejši energenti, cene hrane pa bodo predvidoma še porasle. Ob upadu povpraševanja po storitvah osebne nege, rekreacije, počitniških paketov in nastanitev ter transporta se bo pomembno znižala tudi osnovna inflacija.

Ob negativni gospodarski rasti se bo povečala tudi zadolženost države, ta naj bi se zvišala na od 70 do 80 odstotkov BDP-ja, v to pa niso všteti ukrepi države za pomoč državljanom in gospodarstvu.

Vaš razgled

Pred nami je maj, za mnoge najlepši mesec v letu, ko nam narava postreže s svojimi biseri, travnate površine pa se spremenijo v prave botanične vrtove. Čarobne podobe so prava paša za oči ter pomirjujoči balzam za dušo in srce – misli pa lahko vsaj za nekaj trenutkov odplavajo daleč od vsakdanjih skrbi. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Ob postopnem rahljanju varnostnih ukrepov ob virusni epidemiji – obeta se odprtje mnogih poslovnih in storitvenih dejavnosti ter kulturnih ustanov – se nadejamo čimprejše normalizacije ter si želimo, da bi tovrstne podobe takšnih ali drugačnih mask postale del preteklosti, obenem pa se zavedamo, da bo moralo preteči še precej časa, preden se bo življenje lahko povrnilo v stare tirnice. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (536)

Kažipoti Ksenije Benedetti

MIHA NAGLIČ

»Ali vi veste, kdo sem jaz?« je vprašanje, ki ga lahko izusti le nekdo, ki ima zanimive težave sam s sabo. Taka vprašanja pogosto lebdi na kakšnih prireditvah – od tekmovanja za največjo zeljnato glavo do državne proslave. Pogosto takrat, ko ljudje ne dobijo sedeža, za katerega so prepričani, da jim pripada, tudi ko jim ne. Najpogosteje gre za, kot češ, eminentne sedeže v prvi vrsti. Sedeti v prvi vrsti ni kar tako, kajne? Človek se tam počuti pomembnega in izpolnjenega, tudi kadar ni. Nekateri so v boju za te sedeže pripravljene izgubiti vse, tudi svoje dostojanstvo. Pripravi primeren sedežni red na prireditvi je kvantna fizika. Pravila

protokola pomagajo, niso pa rešilni jopič za nenapovedane situacije. Treba je znati razvrstiti goste in imeti merila, ki so enaka za vse. Merilo NI: eh, ta mi je bolj všeč in zato ga bom poselel višje, kot mu pripada, ali ta vedno tečnari in teži, zato ga bom poselel v prvo vrsto, da bom imel mir, pa tudi če ni po pravilih. Pravo merilo je vedno funkcija gosta ali gostje, funkcija torej, in ne oseba, ki to funkcijo opravlja. Če ima več gostov enako funkcijo, se lahko naslonite na abecedo ali senioriteto (kdo dlje časa opravlja neko funkcijo), saj vsi ne morejo sedeti na istem stolu, čeprav bi nekateri to zelo radi. Kakšen je pravilen vrstni red funkcij, je druga prsnitev. V Sloveniji imamo na protokolarni

preseančni listi fiksnih le prvih sedem funkcij, ki niso poljubno premakljive. Takole gre: predsednik države, predsednik državnega zbora, predsednik vlade, predsednik državnega sveta, predsednik ustavnega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča in nekdanji predsedniki Republike Slovenije, vse funkcije tudi v ženskih oblikah. Od tu naprej pride v poštev protokolarna praksa. Preden se lotite sedežnih redov, temeljito naredite domačo nalogo. Najprej poskrbite, da imate zanesljivo informacijo o tem, kdo od povabljenih se bo prireditve udeležil in kako si njihove funkcije

sledijo po preseančnem vrstnem redu. Šele potem se lahko lotite sestavljanke sedežnega reda ...« (str. 36–38)

Kaj je protokol? To so »uradna in družabna pravila za medsebojne stike uradnih predstavnikov držav«. Tako naš osrednji slovar. V tej lepi knjigi (z ilustracijami Aleksandra Cavazze) pa se srečamo s prvo damo slovenskega državnega protokola, ki ga je vodila kar 18 let (2000–2018). V knjigi so zbrane kolumne, ki jih je pisala za Primorske novice in v njih razkrila, da ne obvlada le forme, odpira nam tudi duhovite vpogled v protokolarne vsebine.

Ksenija Benedetti, Kažipoti, Sonatina o odnosih in kulturi srca, Sanje, Ljubljana, 2019, 216 strani

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vedno bolj boste neučakani, da končno pride do druženja z ljudmi, ki jih pogrešate. Malo vas bo skrbelo finančno stanje, ampak v kratkem pride do pozitivne rešitve in bo vse tako, kot mora biti. Določena spoznanja vas bodo presenetila.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Odločili se boste za preurejanje svoje okolice, ena stvar odpre še druge stvari, tako da bo dela več kot dovolj. Sedaj je primeren čas za taka opravila in tudi vi se boste na splošno bolje počutili. Presenetile vas bodo novice o denarju.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Težko vas bo kdaj izučilo, da morate za kakšne besede dobro premisliti, preden jih izrečete. Ponovila se bo situacija iz preteklosti in pozorni morate biti, da se komu ne zamerite. Nikoli ne želite nikomur ničesar slabega, samo premislite premalo.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Zadnje obdobje imate zase ogromno časa, zato vam bo uspelo spet najti stvari, ki so vas veselile. Hobiji so tisti, ki znajo povzročiti veliko dobre volje. Malo vas bo zaskrbelo za zdravje, a ne bo nič hujšega, samo posledica trenutnega stanja.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Prišli bodo dnevi, ko se boste počutili izredno dobro in naredili veliko načrtov za prihodnost, in bodo dnevi, ko se boste počutili na dnu brez volje, da bi kaj spremenili. Brez panike, v tem času je vse to normalno. Še malo in vse bo v redu.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Pred vami je dober teden in vsak dan se vam bo dogajalo kaj posebnega. V sebi ste se odločili, da ne boste sprejemali negativnih informacij, saj ste spoznali, da to nikamor ne pelje. Zadeva, ki vas skrbi, se bo iztekla še bolje, kot upate.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Začeli boste urejati finance, saj drugih možnosti ne bo, če si želite priti do cilja, ki ste si ga zastavili. Nikar si ne delajte prevelikih skrbi, saj bo šlo vse v pravo smer. Naučiti se morate bolj poslušati svoj notranji glas, ki vas vodi naprej.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Omejitve, ki jih imamo v zadnjem času vsi, vas delajo nemočne in vedno bolj hrepenite po normalnem stanju. Da se ognete vsem negativnim vplivom, si morate narediti načrt, kaj vse boste po koncu omejitev naredili. To vam bo dalo svež zagon.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Če ima človek resnično željo po nečem, nikoli ni prepozno, da se uresniči. Res je, da so določene zadeve padle v vodo, ampak to ne pomeni, da ne bo novih priložnosti. Ravno nasprotno, nove priložnosti pridejo in vse boste lahko nadoknadili.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Sami sebi boste šli na živce, ker se ne boste takoj znali spoprijeti z neko situacijo, ki bo potrebovala takojšnjo rešitev. Ste oseba, ki mora vse večkrat premisliti in šele potem narediti. Ampak vsaka izkušnja nas nekaj novega nauči.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Niste navajeni toliko prostega časa. Prišli bodo dnevi, ko ne boste vedeli, kaj bi sami s sabo. Še dobro, da vas veseli veliko stvari, tako da si boste znali kljub vsemu zapolniti čas in biti sami s sabo več kot zadovoljni in srečni.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Imeli boste občutek, da se nad vas zgrinjajo same slabe stvari. A to kmalu mine, saj pridejo zelo dobre novice tako na področju poslovnosti kot ljubezni. Ob koncu tedna se vam obeta več dela kot sicer, a vse boste zmogli pravi čas.

TA JE DOBRA

V restavraciji po epidemiji

Po končani epidemiji, ko so končno odprli gostinske lokale, se Alenka odpravi na večerjo v restavracijo, kjer kuha njen priljubljeni kuhar.

Kolegica jo naslednji dan vpraša, kako je bilo.

»Hrana je bila sicer odlična, ampak ...«

»Kaj, ampak? Se je kaj drugega spremenilo?«

»Toliko so nas prestrašili s tem virusom, da ko grem v restavracijo, na stranišču vrata odpiram s komolcem, pokrov na školjki dvigujem z nogo, s kolenom potegnem vodo, vrata zapiram z ramo in se vračam k mizi čez celo restavracijo – nakar opazim, da sem pozabila gor potegniti spodnjice.«

Vojni veterani

Med najpogostejšimi vprašanji gledalcev v zvezi s koronavirusom:

»Govori se, da bo vlada vsem možem, ki v izolaciji s svojimi ženami preživijo, dodelila status vojnih veteranov. Ali veste kaj o tem? Je to res ali gre le za lažne novice?«

Ah, ta spomin

Sedemdesetletnik gre v posteljo z mladim dekletom. Čez pol ure se oglasi: »No, ali bova seksala ali ne!«

»Saj sva ravnokar!« se začudi dekle.

»No, vidiš, kako nas v starosti zapušča spomin.«

Končno koristen

Mama mi je vedno govorila, da ne bo od mene nobene koristi, če bom cele dneve poležaval v postelji. Pa me poglejte zdaj ... Rešujem svet!

LAŽJI SUDOKU

4	3		2			5	8
				9	1		
	6	1	5		4		3
7			9	8		6	4
	2		7	4		8	
9	4		1	3			5
5	7			6	9	3	
		2	1				
3	1			7		2	

Rešitev:

9	2	5	7	6	8	1	4
4	7	9	6	1	2	3	5
1	6	9	2	8	7	5	3
5	7	6	1	9	4	3	8
8	9	2	7	9	2	1	4
7	1	9	2	8	6	5	3
6	5	1	9	2	7	4	8
8	7	1	9	2	6	5	3

TEŽJI SUDOKU

9	6			8			7	1
					3	4		
8				6	1			9
			6			8	4	
	4	5			7			
3			7	1				8
			8	3				
7	9			2			1	4

Rešitev:

7	1	6	2	5	9	8	4	3
5	2	9	6	1	2	3	8	7
8	9	6	7	1	2	5	4	3
2	6	1	7	8	9	3	5	4
6	9	6	7	1	2	3	8	4
4	5	2	5	9	6	1	3	7
6	5	1	9	2	7	4	8	3
9	8	7	6	1	2	5	4	3
1	2	5	9	8	7	6	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

VELIKA POMLADNA AKCIJA VW V AVTOHIŠI VRTAČ KRANJ!

Velika pomladna akcija za vozila na zalogi, posebne akcijske cene, popusti od 1000 € do 6000 €.

Bon za financiranje in zavarovanje v višini 1000 €.

AH VRTAČ

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

Weltauto
Svet najboljših vozil

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW GOLF / 2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila T-CROSS
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 15. maja 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

SESTAVIL: F. KALAN	ANGLŠKI PISATELJ (EDGAR)	ANGL. NO- GOMETNI KLUB	REKA NA POLJSKEM	KRATICA RAZSTRE- LIVA	VTIS (STAR.)	IGO GRUDEN	STIK ROKE S TRUPOM	MESTO V AVSTRJI, GRADEC	PO ČIPKI ZNANO MESTO V SLOVENJI	MESTO V SRBIJI	IGRALKA MIRANDA	ŠPORTNIK, KI GOJI ATLETIKO	GORENJSKI GLAS	MESTO V ITALIJI	NIKI LAUDA	KOMIK TOS	VRSTA RAZ- STRELIVA	ČASOVNI TERMIN	ŽIVAL, KI RIJE POD ZEMLJO	OZEMLJE, OBMOČJE	OZIRISOVA ŽENA, IZIS	SIMBO- LIČEN NAGROBNI SPOMENIK	PEVEC LUKAS	
ZAHODNA VIRGINIJA (ORIGINAL)	2												PREDEL OB JUŽNEM TEČAJU									18		
PREDSTAV- NIK AVANT- GARDE													OSEBA, KI REZE SLAMO DIPLOMAT- SKI PRED- STAVNIK	5										
MADŽ. MESTO PRI SLOVENSKI MEJI						MARŠALOV URAD		8							NAZOR, NACELO									
LOJZE ROZMAN			PRISTAŠI ELEATOV	DRŽAVA V AFRIKI			RIMSKI LEGIONAR			ABAK (DALJŠI ZAPIS)	OGLJIKO- VODIK						KORNER	MEDNA- RODNI JEZIK			14		PEVKA ČERNE	
PREBIVAL- KE ATEN			4											ZEVSOV SIN, EAK		13			GALERIJA V LONDONU					
STARA DOLŽIN- SKA MERA, PALEC					UMIVALNA SKLEDA						10	SKUPEK LAS			9	IGRA NA SREČO					ALEŠ VALIČ		1	
DEJAVNA MOČ								21									URNA POSTAVKA							
ETILEN JARAMA LIDIT ROTATOR VELIT	POKRAJINA V ITALIJI	ESTER OCETNE KISLINE		19					VZHODNO- AFRIŠKI GRM				POLITIČNO ZATOČIŠČE					STANJE BREZ VOJNE				ŠAHOVSKA FIGURA, SKAKAČ	KISLINA (LAT.)	
TAT, TATINEC						DIRKALIŠČE F - 1 PRI MADRIDU	NOJU PODOBEN AVSTRAL- SKI PTIC					17	REKA V FRANCIJI						AZIJSKA DRŽAVA					16
LIK IZ HO- MERJEVE ODISEJE							AFRIŠKA DRŽAVA	12																
STANE VIDMAR																								
OB VODI ŽIVEČA AFRIŠKA ANTILOPA					MODEL VO- ZILA SEAT																		JANEZ DOLINAR	
UMETNO STEKLO		7							IZRASTEK NA GLAVI															
PEVKA ŽGUR																								
EGIPČAN- SKI BOG SONCA																								

AH VRTAČ

Plinovod tudi skozi Vodice

V občini Vodice se je v teh dneh začela gradnja prenosnega plinovoda do ljubljanske toplotarne v skupni dolžini 18,5 kilometra. Celoten projekt družbe Plinovodi stane 16 milijonov evrov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Sredi meseca je konzorcij podjetij IMP, IMP Promont in C&G začel gradnjo prenosnega plinovoda M5/R51 Vodice-TE-TOL (Termoelektrarna Toplarna Ljubljana). Kot so nam povedali v družbi Plinovodi, ki je operater prenosnega sistema zemeljskega plina, ki financira dela, bodo z investicijo priključili novo plinsko parno enoto družbe Energetika Ljubljana lokaci-

in dodatne priključitve,« so pojasnili v družbi Plinovodi.

Celotna dolžina prenosnega plinovoda znaša 18,5 kilometra, večina trase poteka na območju Mestne občine Ljubljana, pet kilometrov pa na območju občine Vodice. Trenutno potekata zaključene območja gradnje in priprava delovnega pasu.

»Gradnja prenosnega plinovoda je za operaterja prenosnega sistema družbo Plinovodi, d. o. o., pomemben projekt, še posebno v luči

Plinovod na območju Vodice je dolg pet kilometrov, dela pa bodo potekala do začetka prihodnjega leta.

ji TE-TOL. »Izvedba prenosne plinovodne povezave je skladna z razvojnim načrti operaterja prenosnega sistema in bo hkrati s priključitvijo novega elektroenergetskega objekta z dodatno povezavo zagotavljala še višjo zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom na celotnem območju Mestne občine Ljubljana in širše, saj bo omogočala nadaljnje širitve

prehoda na najčistejše energetske vire v proizvodnji elektrike in najsodobnejše tehnologije sproizvodnje električne in toplotne energije z uporabo zemeljskega plina,« so še pojasnili v družbi. Na njihov prenosni sistem so sicer priključeni večji industrijski uporabniki in distributerji, ki z zemeljskim plinom oskrbujejo 81 občin, letna dobava pa presega

Vir: Občina Vodice

Potek trase novega plinovoda skozi Vodice je označen z rumeno. Gre za navpični krak, ki poteka proti jugu občine.

devet milijonov kilovatnih ur. Celotna investicija bo stala okoli 16 milijonov evrov, gradbena dela pa bodo predvidoma zaključena v začetku prihodnjega leta.

Med ambasadorji tudi gorenjska podjetja

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Javna agencija Spirit Slovenija je v družino ambasadorjev slovenskega gospodarstva izbrala devetnajst podjetij in organizacij, med njimi tudi šest z Gorenjskega – Alpino, Elan, Lotrič Meroslovje, Ekoart hiše, Nordijski center Planica in Swarco

Lea. Agencija bo ambasadorje in njihove rešitve, ki izkazujejo glavne prednosti slovenskega gospodarstva – zeleno, ustvarjalno in pametno –, vključila v promocijske aktivnosti slovenskega investicijskega in poslovnega okolja. Jeseni se bo prvi skupini ambasadorjev pridružil še dvajset podjetij.

Na Zarici je precej gneče

Kranj – Zbirni center Zarica v Kranju je ponovno odprl vrata prejšnji sredo. Od takrat je zaprt zbirni center Tenetiše, tudi zato pa je precejšnja gneča na Zarici, kjer sicer obratujejo v rednem delovnem času. V času epidemije za varno obratovanje zbirnega centra veljajo določeni ukrepi, pomembno pa je, da odpadke v zbirne centre peljete samo v primeru, da ste zdravi. Če imate bolezenske znake okužbe dihal, je vstop v zbirni center prepovedan.

Pričakovano je bil prve dni po odprtju na Zarici močno povečan obisk zbirnega centra. / Foto: Gorazd Kavčič

Knjižnica in muzej odpirata vrata

Radovljica – V skladu z nedavnim rahljanjem ukrepov vlade je od včeraj dovoljeno odprtje knjižnic, galerij in muzejev. V Knjižnici A. T. Linhartaradovljica bodo svoje enote postopno začeli odpirati v ponedeljek, predhodno pa bodo pripravili ukrepe in organizirali delo tako, da bo obisk knjižnice varen za obiskovalce in za zaposlene ter v skladu z navodili NIJZ. O načinu poslovanja, delovnem času, potrebni zaščiti in vedanju obiskovalcev in zaposlenih bodo uporabnike obvestili do konca tedna. Tudi v Muzejih radovljiske občine že pripravljajo vse potrebno, da bodo lahko odprli vrata svojih enot. V prihodnjem tednu bosta za obiskovalce najprej odprta Čebelarški muzej in Mestni muzej v Radovljiški graščini.

Ravnatelj bo še naprej Rafko Lah

Kamnik – Kamniški občinski svetniki so na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja soglasno podali pozitivno mnenje Rafku Lahu za vnovičen mandat ravnatelja Osnovne šole Frana Albrehta Kamnik. Lah je bil za to mesto edini prijavljeni kandidat, svojo predstavitev pa je pripravil po videokonferenci. V prihodnjem mandatu ga čaka eden od večjih občinskih projektov – OŠ Frana Albrehta namreč že desetletje čaka na temeljito prenovno oziroma novogradnjo, ki jo občinsko vodstvo kot prioriteto napoveduje že nekaj let.

Sobotna tržnica bo že danes

Kranj – Zaradi praznika bo sobotna tržnica v Kranju tokrat izjemoma potekala že danes, v četrtek, 30. aprila. Različni ponudniki bodo v mestu med 8. in 13. uro. Tokrat se bosta ponudnikom svežega in suhega sadja, kruha, peciva, mlečnih in mesnih izdelkov pridružili tudi ekološki kmetiji Pr' Kovač in Pr' Tonejčk. Organizatorji iz Turističnega društva Kranj opozarjajo na navodila ob obisku tržnice z obvezno uporabo zaščitne opreme in medsebojno varnostno razdaljo.

Nagrajenci križanke podjetja KO-NET z geslom: **GOZDARSKA OPREMA**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 17. aprila 2020, so: 1. nagrado: posodo za gorivo prejme **Janez Dobida**, Begunje, 2. nagrado: 1 liter olja za verigo prejme **Gita Zaletel**, Kranj, in 3. nagrado: polo majico prejme **Pavel Pokorn**, Škofja Loka. Nagrajencem čestitamo!

Obnove cest, vodovoda, kanalizacije

V občini Domžale je odprtih kar nekaj gradbišč v cestni in komunalni infrastrukturi.

JASNA PALADIN

Domžale – Obnova dotrajane ceste Rova-Dolenje je že zaključena, prav tako obnova kanalizacije, vodovoda in ceste v Krtini, v teku je grad-

še dotrajano vozišče in graditi pločnik skozi Škrjančevno.

Letos nameravajo po vsej občini obnoviti tudi za okoli 6,5 kilometra vodovodnih cevi.

Letos nameravajo po vsej občini obnoviti za okoli 6,5 kilometra vodovodnih cevi.

Gradnje so financirane iz omrežnin

»Občina Domžale v sodelovanju z Javnim komunalnim podjetjem Prodnik tudi letos nadaljuje obnove vodovodnega in kanalizacijskega sistema. Obnova vodovoda je bila letos sočasno z

Gradnja pločnika v Dragomlju / Foto: Občina Domžale

izgradnjo kanalizacije že izvedena v Krtini, trenutno pa potekajo dela na Ulici 7. avgusta v Dobu, kjer bo obnovljenega 250 metrov glavnega voda s pripadajočimi hišnimi priključki. V tem letu je načrtovana še obnova vodovoda na Brdu pri Ihanu, obnova vodovoda in kanalizacije na Kajuhovi, Kersnikovi, Vodnikovih, Župančičevi in Prešernovi ulici v Dobu, obnova vodovoda in kanalizacije na Cankarjevi ulici in delu Ljubljanske ceste v Domžalah, obnova vodovoda v

Kokošnjah, obnova vodovoda in kanalizacije na III. ulici na Homcu, obnova vodovoda Kolovec – visoka cona, obnova vodovoda v Selu pri Ihanu, obnova vodovoda in kanalizacije na Petrovčevi ulici na Rodici ter obnova vodovoda v Dragomlju (sočasno z izgradnjo pločnika) in vodovoda Češenik-Turnše (sočasno z izgradnjo ceste),« pojasnjujejo na občini in dodajajo, da bodo vse omenjene projekte financirali z občinskim denarjem, ki ga dobijo iz naslova omrežnin.

Cesta Rova-Dolenje že ima nov asfalt. / Foto: Občina Domžale

Travniki za igranje in piknike

V jeseniški izpostavi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije so opozorili na to, da so v času omejitve gibanja travniki postali igrišča in prostori za piknike.

CVETO ZAPLOTNIK

Jesenice – »S traktorjem se peljem na njivo, da bi jo pripravili za sajenje krompirja. Najprej opazim, kako pes opravi veliko potrebo na našem travniku, a lastnik iztrebka ne pobere, pa čeprav takšni iztrebki lahko povzročijo številne resne bolezni pri pašni živini. Nato na travniku zagledam avto, le malo naprej mlada družina na njem igra nogomet. Gole imajo označene z jopicami, očka je v голу, otroka se podita za žogo. Tudi na dovozu na njivo je parkiran avto, nedaleč stran mlad par meče palico svojemu psičku. Potrobim in vključim smernik, mladenič sede v avto, obrne na travi in mi v zahvalo, ker je uporabljal naše zemljišče, pokaže sredinec leve roke. Na travniku poiščem palico, da nam v času košnje ne bi povzročala škode na mehanizaciji. Kmetje smo pogosto tudi smetarji in na svojih zemljiščih pobiramo papirne robčke, plastične rokavice, vrečke s pasjimi iztrebki, pločevinke in tudi kondome,« je svojo izkušnjo opisala kmetica z Blejske Dobrave in dodala, da se s takimi in podobnimi problemi ubadajo vsakodnevno, še posebej pogosto pa v času epidemije koronavirusa, ko je država ljudem

omejila gibanje na občino stalnega ali začasnega prebivališča. »Prav je, da so ljudje zunaj, se sprehajajo in skrbijo za svoje zdravje, in vem, da ni lahko živeti v stanovanjskem bloku na sedemdesetih kvadratnih metrih površine, a vseeno pozivam ljudi, da se sprehajajo po poteh, spoštujejo zasebno lastnino in ne delajo škode na njivah in travnikih, na katerih kmetje pridelujemo hrano zase in za druge.« In še doda: »Niso čisto vsi ljudje takšni, so tudi taki, ki hodijo po cesti, pobirajo pasje iztrebke, lepo pozdravijo ...«

V jeseniški izpostavi zbornice ob tem opozarja tudi na predpise, ki določajo, da je prosto gibanje pa tudi rekreativno nabiranje plodov dovoljeno le na zemljiščih, ki se ne obdelujejo, in da so sprehajalci, nabiralci plodov in drugi tudi odgovorni za škodo, ki jo povzročijo na zemljiščih in na pridelku. Še posebej pa poudarjajo, da je kmečki poklic in delo kmetov treba spoštovati tudi zato, ker Slovenija ne pridelava dovolj hrane za lastne potrebe. Po statističnih podatkih je predlani pridelala le 68 odstotkov potrebnih žit, 81 odstotkov mesa, 48 odstotkov krompirja, 39 odstotkov zelenjave, 62 odstotkov sveže sadja ...

Po Kranju spet tudi s kolesi

Priljubljeni sistem KRskOLESOM je znova v uporabi, letos pa je dobil dve novi postaji. Kmalu širitev mreže izposoje tudi po Gorenjski.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Sistem KRskOLESOM, ki je največji elektrificirani sistem za izposajo koles v državi, bi moral po zimskem odmoru začeti delovati že sredi prejšnjega meseca, a je odprtje ustavila epidemija. Od minulega petka je uporabnikom spet na voljo.

Letošnja novost sta dve dodatni postaji. Ti sta v Parku Brdo in pred Kulturnim domom Predoslje. Tako ima sistem po Kranju in okolici sedaj 28 elektrificiranih postaj, na voljo pa je 92 navadnih in 68 električnih koles.

Na kranjski občini so se z občinami Naklo, Tržič, Radovljica in Jesenice dogovorili za širitev mreže izposoje koles v skupnem sistemu Gorenjska.bike. Tako bo v kratkem na voljo spletna stran z vsemi potrebnimi informacijami, predvidoma naslednji mesec pa bo v omenjenih občinah možna izposoja koles, in to z istim paketom.

Za uporabo sistema je namreč možen nakup letnega

Priljubljeni kranjski sistem KRskOLESOM iz leta v leto nadgrajujejo. / Foto: Gorazd Kavčič

paketa, kjer cena ostaja nespremenjena. To pomeni, da je za uporabo navadnih koles treba odšteti 25 evrov, za električna kolesa pa petdeset evrov. Po novem je na voljo tudi mesečni paket, s katerim bo za navadna kolesa treba odšteti deset evrov, za električna pa dvajset evrov. Paket se lahko kupi na uradni spletni strani

sistema KRskOLESOM ali prek novo vzpostavljene mobilne aplikacije mobilni.si. Ta omogoča registracijo uporabnika, izposajo kolesa, pregled uporabniškega profila in še nekatere druge funkcije.

Dosedanji uporabniki sistema KRskOLESOM z aktivnim lanskim letnim paketom lahko sistem

uporabljajo še do konca maja, poslovalnica Turistično-informacijskega centra Kranj (TIC Kranj), kjer je prav tako možen nakup paketov, pa je trenutno zaradi epidemije zaprta.

Ob uporabi koles na kranjski občini opozarjajo na higieno. Razkuževanje rok je namreč obvezno pred uporabo kolesa in po njej.

Kam plovemo

Naravoslovje in narava sledita Newtonovim in Maxwellovim enačbam. Sledeč tem enačbam je svet v poldrugem stoletju prišel od petrolejke do vesolja in od pogleda na Luno do črnih lukerj v oddaljenosti milijard svetlobnih let. Samo nekaj je očitno, da konca ne vidimo in da toliko vemo od vesolja kot mravlja na mojem vrtu o življenju na Luni.

Človek (homo sapiens) ima na razpolago tisto kroglo, ki ji pravimo Zemlja. V srednjem veku so bivanja na zemeljski plošči zagotavljale vojske, kuge in lakote, ki so skrbele, da se človek ni preveč razmnožil in so tisti, ki so ostali, imeli zadosti zemlje, da so se lahko preživljali.

In potem ko se je zemlja iz plošče spremenila v kroglo z odkritjem Amerike leta 1492 po Krištofu Columbusu, je evropski človek dobil nove površine za razmnoževanje. Seveda je temu odkritju sledil poboj velike količine prebivalcev zlasti Severne Amerike.

Število prebivalcev zemeljske krogle se baje bliža desetim milijardam človeških duš. Zmanjkalo bo prostora za pridelovanje solate in gojitev ovc. Zvišanje produkcije avtomobilov i. sl. bo le škodljivo, ne koristno. Koristno dela le deset odstotkov prebivalcev, pet odstotkov v kmetijstvu, pet od-

stotkov v tehniki. Lepo bi bilo, če bi npr. priključili in naselili Luno ali Mars. Seveda je pa to popolnoma iluzorno. Ostajali nam bodo le koronavirusi itd.

ALOJZ PAULIN
ROČEVNICA PRI TRŽIČU

Gorenjska veja Jakobove poti

Epidemija, ki jo doživljamo, bo verjetno v marsičem spremenila naše navade in naše načrte. Ko bo izvenela, bomo spet potovali, dopustovali in obiskovali razne kraje, vendar pa se bo krog naših potovanj zožil, potovali bomo bližje domu, ker ne vemo, kako se bo obnašal virus in nas morda presenetil z novo epidemijo.

Številni Slovenci vsako leto obišejo Compostelo, romarski kraj v Galiciji v Španiji; peš, s kolesom, z avtom ... Mnogi o tem, da bodo tja nekoč poromali, še sanjajo. Ker pa je do tja daleč, se bo morda kdo premislil in obiskal enega od slovenskih krakov Jakobove poti, namesto Camino Frances kar »Camino Gorenjska«.

Romarska pot v Compostelo, kjer so na grobu apostola sv. Jakoba že l. 816 zgradili mogočno katedralo, je najbolj znamenita romarska pot v Evropi že stoletja pa tudi še danes. Danes iz vseh evropskih

držav vodijo poti v Compostelo. Večinoma se zlijejo s Camino Frances najbolj znameniti del poti, ki ga je Svet Evrope proglasil za prvo kulturno pot združene Evrope. V Sloveniji imamo štiri krake te poti, ki vodijo v Compostelo. Skozi slovenske vasi poteka Jakobova pot iz Hrvaške, skozi Dobrovnik iz Madžarske. V Ljubljani se združita in nadaljujeta do Trsta. Leta 2011 je nastala še gorenjska veja, imenovana tudi višarska, ki se začne v Ljubljani in gre na Sv. Višarje, od tu pa ena v Oglej, druga pa skozi Ziljsko dolino. V Ljubljani se začne pri Sv. Jakobu. Do Sv. Višarj je treba prepešati ali prekolesariti približno 150 kilometrov. Večina romarjev potuje pet dni. Najbolj običajne etape so: Ljubljana–Škofja Loka, Škofja Loka–Crngrob–Podbrezje, Podbrezje–Brezje–Radovljica–Bled, Bled–Gorje–Mojstrana–Kranjska Gora, Kranjska Gora–Rateče–Trbiž–Višarje. Seveda si vsak lahko poljubno prilagodi etape. Kolesarji bodo potrebovali bistveno manj časa. Pot je lepo markirana z rumenimi školjkami in puščicami, prav tako kolesarska.

Marjeta in Metodij Rigler, ustanovitelja Društva prijateljev poti sv. Jakoba v Sloveniji, sta izdala tudi vodnik – knjižico z natančnim opisom poti in znamenitosti ob poti, ki jo

lahko naročite na naslovu: Društvo prijateljev poti sv. Jakoba v Sloveniji, Ul. Marka Šlajmerja 11, 1000 Ljubljana. Stane 18 evrov.

Res je 800 kilometrov dolga romarska pot »Camino Frances« nekaj posebnega, veličastnega, v človeku vzbuja strahospoštovanje in občutek zmagoslavja ob prihodu v Santiago in njegovo slovito katedralo. Naša Camino Gorenjska pa je bolj skromna, komaj poznana pot, je pa tudi pot za dušo, polna lepote. Romarji vodi mimo urejenih vasi, zoranih polj, skozi staro znamenito Škofjo Loko, čez Sorško polje, mimo samotnih cerkva, skozi očarljivo srednjeveško mesto Radovljica, ob Blejskem jezeru, ob vznožju Martuljkove skupine in veličastnega Jalovca na Višarje. Namesto Compostele in veličastne katedrale nas tu pozdravi pravljica gorska vasica in skromna romarska cerkev, v kateri so posebno doživljajo sv. maše, ki potekajo v slovensčini, italijanščini in nemščini. Evropa v malem.

Ko se po maši usedemo na eno od teras, občudujemo venec gora, naročimo špagete in kozarček vina, spoznamo, da smo končali eno najlepših poti v življenju.

AVGUST MENCINGER
RADOVLJICA

POMAGAJMO PREŽIVETI

in živeti!

PREJELJIVA OBLAVA

Karitas

Pomagajmo prizadetim v epidemiji, brezposlenim in starejšim.

S poslanim SMS sporočilom
KARITAS5 na **1919**
boste prispevali **5 EUR**.

Podrobnosti in drugi načini darovanja na **karitas**.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

Rozman bus vse svoje stranke obvešča, da zaradi epidemije novega koronavirusa in državnih uredb, ki jih je v teh izrednih pogojih potrebno spoštovati, začasno odpovedujejo vse turistične prevoze. Strankam se zahvaljujejo za doseganje zaupanja in jim sporočajo, da se spet srečajo, ko bo epidemija mimo. Ostanite zdravi! www.rozmanbus.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Spoštovani!

Zaradi nevarnosti okužbe s koronavirusom je okenca za sprejem strank začasno zaprto.

Osmrtnice, zahvale in male oglase lahko oddate v poštni nabiralnik, ki je na desni strani vrat v našo stavbo, ali pošljete po e-pošti: malioglas@g-glas.si. Lahko pokličete tudi naročniško službo, vsak dan od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, telefon 04/201-42-47.

FESST, d. o. o.,
nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

DOMPLAN zemeljski plin po akcijski ceni 0,02020 €/kWh do konca leta 2020!
Več o akcijski ponudbi lahko dobite na spletni strani www.domplan.si

Domplan, d.d., PE Energetika
Bleivsisova c. 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 800
E: energetika@domplan.si
I: www.domplan.si

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

ZARADI menjave strehe prodam rabljeno strešno okna Velux: 2 rjavi z obrobo in roljemo, stari cca 15 let, cena 40 EUR/kom, in 1 belo z obrobo, staro cca 8 let, cena 80 EUR. Vsa okna so zelo ohranjena in brez napak., tel.: 051/370-928

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

KVALITETNA bukova, hrastova in jesenova drva, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/639-348

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770

OTROŠKA OPREMA

PODARIM

OPREMO za dojenčka: lupinico, globok in športni voziček turkizne barve ter štirioglati stajico, tel.: 04/25-91-031

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

DOBRO ohranjen pajek Sip 320, vile za bale in trosilec za gnoj, tel.: 040/938-931

VRTNO traktorsko kosilnico, model Twin cup 15,5 hp, rdeč, 102 širine, 300 lit. velik koš, tel.: 041/638-445

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI in krmini krompir ter ajdo, tel.: 040/355-865

KUPIM

IVERNE plošče za izdelavo sušilne in prodam krompir za sajenje sorte bistra, tel.: 051/899-823

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

9 PETELINOV lanske reje, cena enega petelina je 5 EUR, tel.: 041/233-150

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo in KG piščanci za dopitanje. Pripravljeno na dom, Matej Bulovec, s. p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113

TELICO ČB pred telitvijo in bikca ČB/CHA, 200-300 kg, tel.: 031/504-509

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

VEČ teličkov od 200 do 250 kg, tel.: 041/335-955

ZAJKLJO, brejo z nemškim liscom, drugo leglo, in samca, starega 10 mesecev, tel.: 040/979-622

ZAJKLJO, staro 7 mesecev, tel.: 040/833-142

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.ne

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišč, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Stružovo 7, Kranj, tel.: 041/561-838

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, ... LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

BARVANJE napuščev, ograj in nadstreškov, barvanje fasad, glajenje in beljenje sten, dekorativni ometi in oleski, antiglivični premazi. Pavc Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141

ZASEBNI STIKI

49-LETNI moški podjetnik z lepim nasmehom, iz okolice Medvod, 175 cm, rekreativni športnik, nekadilec, ljubitelj narave, morja išče žensko za druženje, tel.: 031/207-203

RAZNO

PRODAM

3 JESENOVE plohe in pajek Sip 350, tel.: 041/233-150

Radio Triglav

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

JANEZ SAJOVIC

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Zavarovalnica Triglav, d. d.
Območna enota Kranj

*Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.*

ZAHVALA

V 95. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

MILKA ZAPLOTNIK
rojena Križaj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena in pisna sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala za lep poslovljni govor in pevcem za lepo zapete pesmi. Njeno dobro voljo in vedrino bomo vedno nosili s seboj. Od nje smo se poslovili v družinskem krogu na pokopališču v Kranju dne 23. aprila 2020.

Žalujoci: hčerki Majda in Milica z družinama, sestra Tončka z družino, sestrične in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustil naš dragi

ANTON STOJKO
z Orehka pri Kranju

V krogu domačih smo se od njega poslovili na pokopališču v Bitnjah. Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene sveče in denarno pomoč. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku, pogrebni službi Komunale Kranj in pevcem. Posebno se zahvaljujemo ambulanti za nujno medicinsko pomoč, negovalkam Doma upokojencev, posebno gospe Slavi in patronažni sestri gospe Mojci. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

*Ne jokajte na mojem grobu, ni me tam, ne spim.
Sem v pomladni sapi vetra, v zimskem snegu se iskrim,
sem sončni žarek v žitnem polju in dežna kaplja na jesen.
Sem zjutraj ptica v mirnem letu, zvečer kot zvezda zažarim!*

V 77. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, pradedek, brat in tast

FRANC FERJAN
p. d. Bukovnkov Franci iz Hotemaž

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, vaščanom, prijateljem in znancem za besede tolažbe, podarjene sveče, darove za svete maše in obnovo cerkve ter vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami na kakršen koli način. Zahvaljujemo se osebju Onkološkega inštituta za dolgoletno zdravljenje, enoti za endoskopsko diagnostiko ter osebju Nevrološke klinike za trud in lajšanje bolečin v zadnjih dnevih njegovega življenja. Posebna zahvala gre g. župniku Urbanu Kokalju za zagotovitev duhovne oskrbe in lepo opravljen pogrebni obred, pevcem kvarteta Ultima in pogrebni službi Navček.

Vsem iskrena hvala. Ohranimo ga v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi
V Hotemažah, aprila 2020

*Srce je omagalo,
dih je zastal,
spomin na tebe
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 90. letu starosti se je od nas poslovil dragi ata, brat, stari ata, pradedek in stric

MARTIN MOČNIK
iz Dvorij

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sosedom s Stare ceste, sovaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in mašne namene. Hvala g. župniku Jerneju Marenku za lepo opravljen pogreb in besede ob slovesu. Hvala pogrebni službi Pogrebni Dvorje, pevcem in Palativni oskrbi Jesenice. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali in imeli radi.

Žalujoci vsi njegovi
Cerklje

V šoli po novem starejši

V stari šoli v Gorenji vasi naj bi po obnovi uredili prostore za izvajanje dnevnega varstva in začasno namestitvev starejših.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Stavbo stare šole v Gorenji vasi so se na občini odločili znova obuditi v življenje. Pri njeni obnovi računajo tudi na sredstva ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je v začetku marca objavilo razpis za sofinanciranje vlaganj v infrastrukturo, namenjeno izvajanju dnevnih oblik varstva in začasnih namestitvev za starejše. Obnova bo po ocenah vredna kar 1,2 milijona evrov, zato je realizacija projekta v celoti odvisna od uspešnosti prijave na omenjenem razpisu, saj se neadekvatno sofinanciranje, so poudarili na občini.

V stari šoli v Gorenji vasi naj bi po obnovi uredili prostore za izvajanje dnevnega varstva in začasno namestitvev starejših. / Foto: Gorazd Kavčič

Občina je gradbeno dovoljenje za obnovo objekta pridobila že v maju 2017, saj so v njem želeli urediti večgeneracijski center, ki pa je kasneje v sodelovanju z Ljudsko univerzo Škofja Loka uspešno zaživel v obnovljenem gorenjevaškem Sokolskem domu, je pojasnil župan Milan Čadež. Prvotno idejo so zato nadgradili s preureditvijo stare šole v center za dnevno varstvo starejših, saj v Centru slepih in slabovidnih (CSS) Škofja Loka zahtevajo povečanje potreb po prostih mestih za te dejavnosti. Javni razpis se je po besedah župana obetal že lani,

zato je bil s poslancem Žanom Mahničem tudi na pogovoru pri takratni ministrici in ji predstavil zgodbo o sodelovanju s CSS Škofja Loka, pri čemer jih je ministrica podprla. Na razpis se bodo namreč prijavi skupaj s CSS Škofja Loka, ki bo poskrbel za izvajanje omenjenih socialnovarstvenih programov, za potrebe česar bo odprl svojo novo enoto v Gorenji vasi. Hiša generacij, kot so poimenovali projekt, bo delovala v pritličju stavbe, kjer bo urejen velik skupni prostor, kuhinja z jedilnico in soba za počitek, obdan

pa bo tudi z vrtom za družene objekte v središču Sestranske vasi ob novi pokriti Nežkovi brvi, ki preko Sore vodi do novozgrajene gorenjevaške obvoznice. V objektu, predvidenem za obnovo, je sicer do leta 1971 delovala gorenjevaška šola na Trati, zgrajena še v času Avstro-Ogrske leta 1886. »Po izgradnji sedanje Osnovne šole Ivana Tavčarja je v objektu dolga leta delovalo podjetje Gidor in kasneje drugi podjetniki, danes ima v njem med drugim prostore gorenjevaško turistično društvo,« je še pojasnil župan.

Obnova bo po županovih besedah predstavljala dopolnitev niza kakovostno

obnovljenih objektov v središču Sestranske vasi ob novi pokriti Nežkovi brvi, ki preko Sore vodi do novozgrajene gorenjevaške obvoznice. V objektu, predvidenem za obnovo, je sicer do leta 1971 delovala gorenjevaška šola na Trati, zgrajena še v času Avstro-Ogrske leta 1886. »Po izgradnji sedanje Osnovne šole Ivana Tavčarja je v objektu dolga leta delovalo podjetje Gidor in kasneje drugi podjetniki, danes ima v njem med drugim prostore gorenjevaško turistično društvo,« je še pojasnil župan.

Nova parkirišča ob vrtcu

Kranj – Prejšnji teden so se z asfaltiranjem zaključila dela pri gradnji devetih dodatnih parkirnih mest na zemljišču pri Vrtcu Čebelica. Kranjska občina je namreč lani z odkupom zemljišča od zasebne lastnice lahko parkirišče razširila, po novem pa je urejeno tudi z robniki. Že lani so ob robu na zeleni pas zasadili tudi pet dreves. Tako je sedaj zaposlenim, staršem otrok in obiskovalcem na voljo skupno 18 parkirnih mest, s čimer vrtec izpolnjuje tudi Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Ta za potrebe parkiranja zahteva dve parkirni mesti na oddelek vrtca. Vrtce Čebelica, ki ga obiskuje 154 otrok, ima osem oddelkov.

Pri Vrtcu Čebelica so uredili nova parkirišča. / Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

Danes bo sprva delno jasno, čez dan se bo od zahoda pooblačilo. Zvečer in ponoči bo deževno, jutri pa spremenljivo ter občasno pretežno oblačno s krajevnimi plohami. V soboto in nedeljo bo spremenljivo, popoldne in zvečer se bodo pojavljale krajevne plohe in posamezne nevihte.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

ČETRTEK

6/18 °C

PETEK

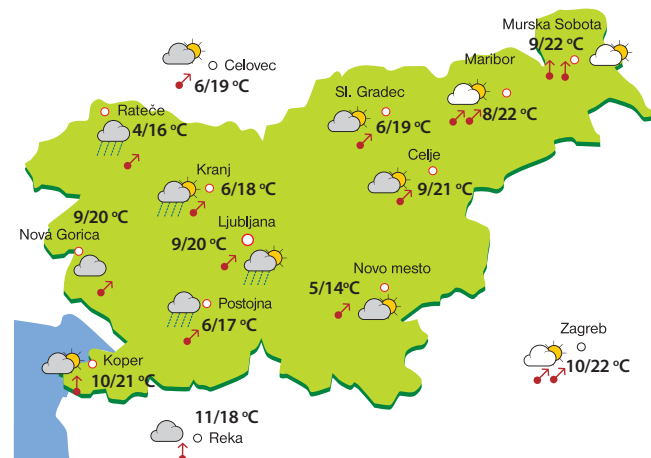

7/16 °C

SOBOTA

7/17 °C

Širokopasovno optično omrežje tudi na podeželju

Kranjski Iskratel sodeluje pri zagotavljanju širokopasovne povezave na podeželju.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Iskratel, vodilni evropski ponudnik rešitev širokopasovnega dostopa, bo v okviru projekta RUNE (Rural Network Project) s partnerjema Rune Enia v Sloveniji in Rune Crow na Hrvaškem zagotovil opremo za izgradnjo širokopasovnega optičnega omrežja v 210 občinah na slovenskem in hrvaškem podeželju, so sporočili iz kranjske družbe. V projekt so vključene tudi gorenjske občine.

Iskratel bo zagotovil aktivno in pasivno telekomunikacijsko opremo za ultra hitro širokopasovno optično omrežje (XGS PON in GPON). V sklopu triletnega projekta bo možnost dostopa do interneta s hitrostjo do 10 Gbit/s dobilo 233 tisoč gospodinjstev v 165 slovenskih občinah in 130 tisoč gospodinjstev v 45 občinah na Hrvaškem. Kot omejeno, so v projekt vključene tudi gorenjske občine. Ali je priključek načrtovan tudi na vašem naslovu, lahko

preverite na spletni strani RUNE (www.ruralnetwork.eu/si.html#preverjanje).

»Projekt RUNE ima pomembno vlogo pri zagotavljanju sodobnega širokopasovnega optičnega omrežja uporabnikom na podeželju. Veseli nas, da bomo v Iskratelu prispevali k doseganju tega cilja s svojo certificirano telekomunikacijsko opremo, ki je plod lastnega razvoja in proizvodnje. Še toliko bolj, ker nam je to uspelo v zdajšnjih izzivih polnih razmerah za gospodarstvo,« je povedal Matjaž Aljančič, direktor poslovne enote Dostop v Iskratelu.

Projekt RUNE je prvi in trenutno edini mednarodni projekt na ravni Evropske unije, s katerim se povezujejo ozemlja več držav članic z ultra hitro širokopasovno infrastrukturo. »Omogočanja odprtega širokopasovnega dostopnega omrežja vsem državljanom ne glede na to, kje se nahajajo, ima izreden pomen za razvoj podeželja,« je dejal Goran Živec, direktor RUNE Enia.

Po njuni zaslugi na Mlaki ni težav s parkiranjem

SIMON ŠUBIC

Mlaka pri Kranju – Na Mlaki pri Kranju že od jeseni gradijo fekalno in meteorološko kanalizacijo ter vodovod. Ker gradnja večinoma poteka po ulicah, imajo prebivalci pogosto onemogočen dostop z avtomobili do svojih hiš, kar posledično povzroča težave s parkiranjem. Slednjega problema na Mlaški cesti in stranskih ulicah, kjer gradbeni stroji kopljejo že približno mesec dni, nimajo. Zakonca Cvetka in Stanko Perčič sta namreč tamkajšnjim

stanovalcem omogočila, da svoja vozila v času gradnje parkirajo na njuni parceli.

»Zelo smo jima hvaležni, da sta vsem stanovalcem za namen parkiranja prijazno odstopila svoje zemljišče ob Mlaški cesti. Kako zelo sta nam s tem pomagala rešiti problem parkiranja, kaže že podatek, da je dnevno na njuni parceli parkiranih od 25 do 35 avtomobilov,« so nam razložili sosedje. Ja, vsi si želijo imeti dobre sosedje, ki rade volje priskočijo na pomoč. Mlačani imajo vsaj dva – Cvetko in Stan-ka Perčiča.

Cvetka in Stanko Perčič sta prijazno dovolila, da Mlačani parkirajo vozila na njuni parceli.